

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı:54 • 16 Mayıs '98 • 100 000 TL.(KDV dahi)

Kontr-gerilla çeteleri işbaşında

*Yığınların büyüyen öfkesi:
"Katil devlet!"*

*Faşizme karşı
OMUZ OMUZA!*

İÇİNDEKİLER

Katil iktidara karşı işçi-emekçi barikatlarına.	3
Yoğunlaşan devlet terörü neyi hedefliyor?.....	4
Yoğunlaşan özelleştirme saldırısı ve 16 Mayıs Ankara Mitingi	9
Bir "görevli teorisyen" in demokrasi vaazı üzerine-2 (Orta Sayfa)	14-18
Suharto diktatörlüğü son günlerini yaşıyor	20-21
1 Mayıs değerlendirmeleri	24-25
Devletin denetim çabası ve devrimci sorumluluk	26

Sosyalizm Yolunda

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı:54 ● 16 Mayıs 1998

Fiyatı: 100 000 TL. (KDV. dahil)

Sahibi ve Y. İşl. Md.: Yeter Yalçınbaş
EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yönetim Adresi:

Eksen Yayıncılık Laleli cad.. No: 52/5 İstanbul
Tel: 0 (212) 638 28 83 Fax: 0 (212) 517 39 49
e-mail: kb@arti.net.tr

Baskı:

SERLER Matbaacılık
İSTANBUL
Tel: 0 (212) 880 40 75Genel Dağıtım:
BIRYAY

EKSEN Yayıncılık Büroları

Atatürk Bul. Gevrek Sok. Karakaş İşhanı No:13/22,
Kartal/İSTANBUL Tel: 0 (216) 488 67 05853. Sok. Bilen İşhanı No: 27/604
Konak/İZMİR, Tel-Fax: 0 (232) 445 21 50İlkiz Sok. Ekmen İşhanı 22/14 Kat: 5
Sihhiye/ANKARA, Tel-Fax: 0 (312) 229 40 19Hacı Halil Mah. 1219. Sk. Göçeoğlu İşhanı Kat:4 No: 33
Gebze/KOCAELİ, Tel: 0 (262) 642 41 90Cemal Gürsel Cd. Shell Karşısı Vakıf İşhanı Kat: 3 No: 306
ADANA, Tel: 0 (322) 363 28 78Terakki Mah. Cumhuriyet Cad. Papila İşhanı Kat: 2 No: 1
ZONGULDAK, Tel: 0 (372) 252 25 92

Gazetene sahip çık! Abone Ol! Abone Bul!

Adı :
Soyadı :
Adresi :
Tel :

6 Aylık Yurt içi 2 000 000 TL. 1 Yıllık Yurt içi 4 000 000 TL.
Yurt dışı 130 DM. Yurt dışı 260 DM.
Fatma ÜNSAL adına, Yapı Kredi Bankası İSTANBUL/Aksaray Şb.
TL için :0079219-2
DM. için :3002991-8 No'lu hesaba yatırdım. Makbuzun fotokopisi ektedir.

Sosyalizm Yolunda

Kızıl Bayrak

"Günler ağır", günler saldırı haberleriyle geliyor...

Faşist saldırılara karşı, Ankara'ya, mücadeleye!..

1 Mayıs sürecinde had safhaya ulaşan devlet terörüne ek olarak, ardardına işlenen faşist cinayetler ve şimdi de İHD'ye yönelen saldırılar, Birdal'a suikast...

Polis, MHP'li faşistler, medya, kontr-gerilla... Yani sermayenin "bütün milli güçler"i MGK direktiflerini harfiyen uygulamayı sürdürüyor.

Amaçları baharla yükselişe geçen kitle muhalefetini dizginlemektir. Ama yanıldılar, yanılmaya devam edecekler. Akın Birdal suikastının kitlelere mesajı, kontracı katillerin beklediğinin tam tersi oldu. Sinmesi, korkması istenilen kitle, "Katil devlet!" haykırılarıyla sokaklara, alanlara aktı. 13-15 yaşındaki çocuklar, boylarına bakmadan, devletin silahlı teröristi polisin üstüne yürüdüler.

İşçi sınıfı, en azından ileri bölüklerinin temsiliyle, gelişen toplumsal-siyasal sürece ilişkin söz söylemeye başladı. Cumartesi analarına ve Birdal'a yöneltilen saldırı, çeşitli işçi kesimlerinden ilk ama umut verici eylemli bir şekilde protesto edilebildi. Sınıfın birleşik bir protesto olanaklarına karşı sorumluluklarının yaşamsal aciliyetine tanıklık eden bir dönem yaşayacağız.

Saldırıları tüm boyutlarıyla sürüyor, yanıtları da. 16, 17, 18 Mayıs tarihlerinde, saldırının üç farklı boyutuna verilecek üç yanıtın sokak gösterileri, sermayenin yönetim merkezi Ankara'da yapılıyor. İlki, özelleştirme saldırısına hayır mitingi, ikincisi İHD'ye destek için, üçüncüsü ise, öğrenci gençliğin yargı terörüne karşı mücadelesinin simgeleştiği "mecliste pankart" davasıyla ilgili.

Her üç eylem de, en geniş desteği bugünden almış durumda. Sermayenin hesabı bir konuda daha boşa çıkıyor. Onlar parçalamaya çalıştıkça

birbirimize yaklaşıyoruz. Sadece sınıf dayanışması genişlemiyor, sınıfın siyasallaşması olanaklarında hızlanıyor.

16, 17, 18 Mayıs'ta, sermayenin topyekun (iktisadi, siyasi, askeri...) saldırılarına karşı, tek yumruk, tek barikat olmak için Ankara'ya toplanmak gerekiyor.

Bu genel saldırıların bir ayağı olarak, devrimci, sosyalist basına saldırılar aralıksız sürmeye devam ediyor. Antalya'da bir okurumuz, gazetesini almak için gittiği kargo şirketinde polis saldırısıyla karşılaşılıyor. Paket başında çıkan kavgayı okurumuz kazanıyor ve gazetesini alarak ayrılıyor kavgaya yerinden.

Okurlarımız, çalışmamızla daha üstten bütünleşmeyi sürdürüyor. Sadece gazete çevremize değil, tüm devrimci çevrelere de örnek olacak davranış örnekleri sergilemeye devam ediyor komünistler. Bursa Cezaevi'nden ve Saray'dan, gazetemizin maddi giderlerine de katılmak için yardımda bulunan yoldaşlarımızın bu tavrını selamlıyoruz.

Bursa Cezaevi'ndeki devrimci ve komünist tutsaklar, kendileri içerde olsa da, beyinlerinin dışarda olduğunu, son saldırıları protesto açıklamalarıyla da göstermişlerdir.

Salt tutsaklarımızın tavrı bile, sermayenin heveslerinin boşuna olduğunu, bu iradeye boyun eğdirilemeyeceğini göstermektedir.

Çürüyen sermaye istediği kadar çeteleşsin, suç üstüne suç işlesin, yaklaşan sonunu engelleyemeyecek. Bütün "milli güçlerini", tüm takım taklavatını seferber etse de yararı yok. Sermayeyi mezarına gömmeye and içtik, gömeceğiz.

Katil devlet, yıkacağız elbet!

Hazırlanıyor!

H. FIRAT

Program sorunları üzerine konferanslar

Demokrasi ve Devrim

ÜCRETSİZ YAYINCILIK

H. FIRAT

Program sorunları üzerine konferanslar

Bağımsızlık ve Devrim

ÜCRETSİZ YAYINCILIK

Generaller komut verdi, tekeller medyası zemin düzledi,

kontr-gerilla çeteleri tetiği çekti

Katil iktidara karşı işçi-emekçi barikadı!

İHD Genel Başkanı Akın Birdal 12 Mayıs günü uğradığı saldırı sonucu ağır yaralandı. A. Birdal yaşam savaşı verirken, "Türk İntikam Tugayı" (TİT) saldırıyı üstlendi. Bilindiği üzere TİT Türk kontr-gerillasının cinayet, suikast ve sabotajlarda kullandığı isimdir. Zaten başbakan M. Yılmaz da demagojik bir üslup kullanarak saldırıyı kirli savaşa resmen üstlendi. Kontr-gerillanın propaganda aygıtı, kirli ve karanlık işlerinin suç ortağı sermaye medyası, beklenildiği gibi, bu iğrenç saldırıyı değil A. Birdal'ı hedef tahtasına oturttu. Fatih Altaylı türünden kirli savaş basınının devlet görevlileri de, A. Birdal ve İHD şahsında demokratik-ilerici kurumlara kinlerini kustular.

Devletin saldırıyı alenen üstlenmesi saldırının amacına da açıklık getirmektedir: İlerici kurum, kuruluş ve aydınları susturmak! Başbakan Yılmaz ve yardımcısı Ecevit'in dikkatleri kontr-gerillanın bir koluna yöneltme çabaları inandırıcı olmadı. Genelkurmay'ın bu emir erlerinin tersine, ilerici kamuoyu teşhisini anında ve doğru koydu: "Katil devlet!" Ecevit hastahaneye girerken bu şiarla karşılandı.

Böylesi bir suikast hiç kimse için sürpriz olmadı. Kontr-gerilla çetesinin beyni Genelkurmay, "Sakık operasyonu"ndan bu yana, kontr-gerilla aygıtının bir kolu olarak iş gören burjuva medyayı sistematik biçimde yönlendirerek A. Birdal şahsında ilerici demokratik kuruluşları ve ilerici aydın çevreleri hedef haline getirmişti. Generaller komutuyla sermaye medyası "katli vaciptir" misali zemin düzlemiş, kontr-gerilla çeteleri tetik çekmiştir. Olay bu kadar yalındır.

"Sakık operasyonu" yalnızca Kürt emekçileri ve gerillasının maneviyatını kırmanın dayanağı olarak kullanılmadı. Bundan daha önemlisi, bu olay fırsat sayılarak "siyasal çözüm" yanlısı burjuva muhalefet çevreleri de dahil her türlü muhalif ses susturularak kirli savaş kurmaylarının "ez ve çöz" politikalarını engelsiz uygulama hesaplarına dayanak yapıldı. "Siyasal çözüm"den sözeden ne kadar çevre varsa hepsi "vatan haini" ilan edildi. M. Ali Birand ve Cengiz Çandar gibi burjuva köşe yazarlarının bile işlerinden kovulmasının gerçek nedeni budur.

A. Birdal'a yönelik saldırı, Genelkurmay'ın 28 Şubat '97 yılından bu yana devreye koyduğu çok yönlü saldırı planının gereklerinden biridir. Genelkurmay 28 Şubat '97'de başlattığı operasyonla devlet yapısında oluşmuş çatlakları gidermiş, kontrol dışına çıkmış çete elemanlarını denetim altına almıştır. "Gayri nizami harp"i tüm Türkiye'ye yaygınlaştırılarak doğrudan generallere bağlı olarak sürdürülmeye başlanmıştır. Kontr-gerilla çetelerini

tam denetim altına almanın bir ayağı da bu aynı aygıtın sivil kolu MHP ve Ülkü Ocakları'nın generallere bağlanmasıdır. Generaller bu faşist güruhu bir dönemdir daha aktif bir biçimde kullanmaktadır. Bu besleme katil çetesinin ilerici öğrenci kesimlerine dönük saldırıları, Malatya'da Ü. Cihan Tarho ile başlayan, Bolu'da Kenan Mak ve İstanbul'da Bilal Vural'ın katledilmeleriyle süren cinayetler serisi generallerin yönlendirmelerinin sonuçlarıdır. Hesap yalnızca öğrenci gençliğin sindirilmesi üzerine kurulu değildir. Fakat aynı zamanda yaratılan karışıklıklarla toplumsal muhalefetin dikkati asıl odaklardan uzaklaştırılmak istenmektedir. 12 Eylül'de olduğu gibi, günü geldiğinde ise yeni manevraların bir dayanağı olarak kullanılacaklardır.

Sermaye düzeni Susurluk skandalı ile birlikte oldukça güç bir durum içerisine düşmüştü. Her yanıyla çürümüş ve kokuşmuş bir sistem olduğu gerçekliği açığa çıkmış, bir kontr-gerilla aygıtından ibaret hale gelen devletin çeteleşmiş yüzü kitleler nezdinde teşhir olmuştu. Burjuva sınıf cephesinde çatlaklar oluşmuştu. Denetimden çıkan kimi çete mensupları kendi hesaplarına çalışıyorlardı. Yıllardır emekçi hareketine karşı bir itfaiye işlevi gören islami gericilik de güçlenerek sistem için dizginlenmesi gereken bir güç haline gelmişti. Siyasi istikrarsızlığın iyice derinleştiği bu dönemde emekçi kitlelerin öfkesi de doğrudan devlete yönelmiş, tepkiler sokaklarda ifade edilmeye başlanmıştı.

Tam da böylesi bir dönemde, sermaye oligarklarının örgütü olan TÜSIAD "Demokratikleşme Perspektifleri" adı altında topluma bir sis bombası atarken, sermaye medyası da "laik düzen", "temiz toplum, temiz siyaset" demagojisi ile emekçi katmanları belli bir politika doğrultusunda yönlendirmeye başladı. Çeteleşmiş devletin beyni ve gerçek yürütme gücü ordu ise MGK gibi bir paravanın arkasına sığınarak fiili bir darbe yaptı. Genelkurmay IMF, CIA ve Pentagon üçlüsünün planları

doğrultusunda tüm dizginleri eline aldı.

Sonrası biliniyor. "Şeriat tehlikesine karşı laik-demokratik düzen" demagojisiyle toplumsal muhalefet bir dönem için yedeklendi. Refahyol hükümeti işbaşından uzaklaştırılarak yerine Anasol-D hükümeti getirildi. IMF patentli ekonomik saldırı politikalarına hız kazandırıldı. Sendikal çeteler üzerinden işçi-emekçi muhalefeti etkisiz hale getirildi. Sömürgeci kirli savaş tırmandırıldı. Kürt hareketine karşı, "siyasal çözüm"e endeksli politikaların yarattığı zaafardan da yararlanılarak, özellikle askeri alanda olmak üzere belli bir üstünlük sağlandı. Susurluk skandalı kanıksatıldı. Çeteler bir bir aklanmaya başladı. Kriz Yönetim Merkezi ile toplumsal yaşam günlük denetim altına alındı. Devrimci örgütler operasyonlarla zayıflatıldı. Sosyal-reformist akımların bir kısmı yedeklendi. Öteki kesimi daha da ehlileştirildi, vb.

Anasol-D hükümeti eliyle sürdürülen ekonomik saldırı politikaları borç batağına batmış kapitalist düzenin krizini hafifletmeye yetmiyor. Sırada, "şok paketler" adı verilen son derece kapsamlı yeni iktisadi saldırı politikaları var. Faşist devlet aygıtı tahkim edilerek çatlaklar giderildi. Fakat generaller siyasal yönetim alanında istikrarlı bir döneme geçişin koşullarını hazırlamak istiyor. Bu nedenle de burjuva siyaset sahnesine bir çeki düzen vermeyi planlıyor. "İdari reform" olarak da adlandırılan burjuva yönetim aygıtının yeniden yapılandırılması, planlarının bir öteki ucudur. Kürt sorununu "ez ve çöz" çerçevesinde bir sonuca bağlamak, İller İdaresi Yasası'na gerçek bir uygulama gücü kazandırmak, susturulmuş, sindirilmiş, örgütsüz hale getirilerek atomize edilmiş, moral ve maneviyatı kırılmış, kaderine razı çalışanlar yığını yaratarak sermayeye engelsiz, dikensiz bir sömürü cenneti yaratmak! Planların asıl hedefleri bunlardır.

Generaller tüm bu planları engelsiz ve muhalefetsiz uygulamak istiyor. Bunu politikalarının başarısı için bir güvence sayıyor. Faşist iktidar düne

kadar reformist sol akımların icazet alanındaki faaliyetlerine daha hoşgörülü yaklaşabiliyordu. Oysa bugün, hiç değilse bir dönem için böyle bir muhalefete dahi tahammül edemiyor. Son zamanlarda dergi bürolarına, çeşitli kitle örgütlerine ve sosyal-reformist sol partilere dönük saldırgan bir tutum içerisine girmesinin gerisindeki asıl neden de budur. Tahammül edebileceği tek muhalefet biçimi CHP ya da Meral-Budak sendikal çetesi türünden, generallerin bütün politikalarına onay veren, ya da en azından sessiz kalan, arada sahte pehlivanlık çıkırtkanlığı yapan bir muhalefet görüntüsüdür.

Sermayenin kontr-gerilla devleti yakın döneme kadar saldırılarının sivri okunu devrimci örgüt ve kadrolara yöneltiyordu. Oysa şimdi ilerici aydınlar, demokratik kurum ve kuruluşlar, devrimcilik iddiası taşıyan sol reformist parti ve çevreler namı, süngü, jop ve zindanların daha açık hedefi haline getirilmiştir. A. Birdal'a yönelik saldırıyı da bu çerçevede anlamak gerekiyor.

Birdal'a dönük saldırı geniş emekçi yığınlarda ve ilerici aydın kesimde büyük bir öfke ve tepkiye yolaçmıştır. Toplumsal muhalefetin dört bir yandan kuşatıldığı bugünkü koşullarda eyleme dönüşen bu tepki son derece büyük bir imkandır. Komünistler, devrimciler ve ilerici aydın kesimler, faşist saldırganlığı püskürtmek, sermayenin hizmetindeki generallerin kirli ve karanlık oyunlarını bozmak için bu fırsatı mutlaka değerlendirmek zorundadırlar. Bu fırsat kaçırılmamalıdır. Faşizmin bizzat çeteleşmiş devlet şahsında algılandığı şu ortamda devrimci-ilerici güçlerin "Faşizme karşı omuz omuza!" şiarı etrafında ortak hareketliliğini örgütlemenin tüm koşulları vardır. Devrimci politikanın yönü dolaysız olarak sermaye iktidarını, onun çeteleşmiş kontr-gerilla devletini hedef almalıdır.

Komünistler, devrimci güçler ve ilerici aydın çevreler kitleleri generallerin komutasına, sermayenin sultasına karşı mücadele alanlarına çekmek için tüm güç ve olanaklarını harekete geçirmelidir. Susurluk skandalından bu yana değerlendirilemeyen fırsatlara ve bunun nedenlerine bir kez daha bakılıp gereken dersler çıkartılırsa, faşist saldırganlığı püskürtmek ve kitle hareketinde devrimci gelişmenin önünü açmanın sanıldığından daha kolay olduğu görülecektir.

Tüm çaba faşist saldırganlığa karşı birleşik bir işçi-emekçi hareketini yaratmak için!

Akın Birdal'a yapılan saldırıyı onbinler protesto etti:

Katil devlet hesap verecek!

İnsan Hakları Derneği Genel Başkanı Akın Birdal'ın kontr-gerilla saldırısında yaralanması ülkenin dörtbir yanında anti-faşist gösterilerle protesto edildi. Birdal'ın silahlı saldırıya uğradığı duyulur duyulmaz İstanbul İHD'nin önünde insanlar birikmeye başladı. Öfkenin dorukta olduğu yüzlerden okunuyordu.

Sermayenin çeteleri Taksim'in ve İstiklal Caddesi'nin tüm giriş-çıkışlarını tutmuştu. Ama bu, kitlenin öfkesini artırmaktan başka işe yaramıyordu.

13 Mayıs günü, saat 12.00 civarında, yaklaşık 10.000 kişi İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi önünde toplandı. "İHD'ye kalkan eller kırılacak!", "İHD susmaz, susturulamaz", "İnadına hepimiz, Akın Birdal'ız!", "Katil devlet hesap verecek!", "İnsanlık onuru işkenceyi/ katilleri yenecek!" sloganları ortalığı inletmeye başladı.

Sermayenin son dönemde iyice yoğunlaştırdığı faşist saldırılara oluşan tepkinin biçimi kitledeki açık bir bilince işaret ediyordu; devlet çetedir. Bunun için Susurluk örtbas edilmiştir. Çeteler bir bir aklanmış ve mecliste kalması daha uygun görülmüştür. Çetelerin yeni hedefi ise Akın Birdal olmuştur. Saldırının failinin devlet çeteleri olduğundan hiç şüphesi olmayan kitle, ellerinde Akın Birdal'ın resimleri ve "Çetelerden hesabı emekçiler soracak!" sloganıyla İstiklal Caddesi'ne çıkıp, Galatasaray Lisesi önüne doğru yürüyüşe geçti.

Yürüyüş kortejinin en önünde "Susmayacağız" pankartıyla analar yeralıyordu. Arkasında ise "İnsan hakları savunucuları susturulamayacak" pankartıyla İHD üyeleri ve kitle yeralıyordu. Kitledeki öfke atılan her sloganda en üst düzeyde açığa çıkıyordu. Yürüyüş boyunca "Susma sustukça sıra sana gelecek!", "Faşizme karşı omuz omuza!", "Diren Akın seninleyiz!", "Yaşasın halkların kardeşliği!", "Anaların öfkesi katilleri boğacak!", "Kahrolsun MGK, MIT, CIA, kontr-gerilla!", "Faşizmi döktüğü kanda boğacağız!", "Çatlı'nın/ Türkeş'in itleri yıldırılmaz bizleri!" sloganlarıyla beraber çok gür biçimde ve sıkça "Katil devlet!" sloganı atıldı.

Yürüyüş kortejinin bir ucu Galatasaray Lisesi önüne gelmişken, hala İHD önünden korteje insanlar katılıyordu. Lise'nin önünden Taksim Meydanı'na doğru oluşan insan selinin içinde "Katil çete düzeni!", "Sıra bize gelse de susmayacağız!", "Biji Aşiti!", "İnsan Hakları Derneği susturulamaz!", "Faşizme geçit yok!", "Topyekün savaşa karşı topyekün direniş!", "Ezilenlerin ve mağdurların sesi olmaya devam edeceğiz!", "Kahrolsun MGK, MIT, CIA, kontr-gerilla" ve Kızıl Bayrak imzalı "İşkenceci katillerden, hırsızlardan, asalaklardan hesap sor!", "Sermayenin çetelerini devrimle ezeceğiz!", "Saldırının faili sermaye devletidir!" dövizleri taşınıyordu.

Kitle Galatasaray Lisesi'nin önüne yerleştikten sonra basın açıklaması okundu. Basın açıklamasında saldırının içeriği şöyle ifade ediliyordu: "...İHD; ezilen birey, ezilen cins, ulus ve sınıftan yana taraftır. İHD; dünyanın her yerinde

ve her koşulda ölüm cezasına ve işkenceye karşı çıkar. Adil yargılanma hakkını, ulusların kendi kaderini tayin hakkını, düşünce, düşüncelerini ifade etme ve inanç özgürlüğünü savunur... İşte İHD bu ilke ve politikaları ödünsüz savunduğu için kuruluşundan bu yana özgürlük ve barış karşıtı güçlerin hedefi haline gelmiştir. 13 yönetici ve üyemiz katledilmiştir.

...Akın Birdal'a yönelen bu saldırı İHD ve insan hakları savunucularını susturmayı, toplumu sindirme ve yıldırma amaçlamaktadır."

"...Devlet bir kez daha zan altındadır"

"Geçmişte dönemin Başbakanı Tansu Çiller'in ağızından ilan edilen isimlerin tek tek öldürülmesi Özgür Gündem gazetesinin bombalanması ile derneğimize karşı başlatılan karalama kampanyası ardından Akın Birdal'a yapılan saldırı arasındaki benzerlik birilerinin yeniden düğmeye bastığını göstermekte devlet içinde odaklanmış organize gücün bir kez daha harekete geçtiğini göstermektedir. Devlet bir kez daha zan altındadır.

Zaten Susurluk'u alelacele örtme gayretleri bunu doğrulamıyor mu?"

"...İnsan hakları kurumları ve savunucuları dün olduğu gibi bugün de onurlu ve kararlı tutumlarıyla bu saldırıları püskürtecektir... Bilinmelidir ki İHD'nin 11 yıllık onurlu geçmişi, yarattığı değer ve birlikimleri devletin bu oyununu bozmaya yetecektir."

Basın açıklamasının ardından bir gün sonra Ankara'da yapılacak eyleme çağrı yapıldıktan sonra kitle geriye dönüp sloganlar atarak İHD'ye doğru yürüyüşe geçti. Sermayenin çetelerinin alabildiğine panzer ve polis yığınağı yaptığı görülmüyordu. Sermaye devleti bir kez daha baltayı taşa vurmuştu. Çünkü saldırıya tepki bir anda onbinleri sarıvermişti. Ve onbinler alanlardaydı.

İHD önüne doğru yürüyüşünü tamamlayan kitle dağılırken Tuzla Deri işçileri de Taksim'deki otobüslerine doğru yürüyüşe geçti. Bu sırada işçiler "Birlik, mücadele, zafer" "Tuzla işçisi direnişin simgesi" "Susma, sustukça sıra sana gelecek!" ve "İHD susmaz susturulamaz!" sloganlarını atıyordu. Sermayenin işkenceci katilleri müdahale etmeye çalıştıysa da işçilerin

Taksim'e kadar topluca yürümesini engelleyemedi. Taksim'de işçileri robocoplarla karşılayan polis amiri "Biz topluluk görmek istemiyoruz" diyerek korkusunu dile getiriyordu.

Tuzla Deri işçisinin bu konudaki tutumu tüm işçi sınıfının dikkate alması gereken bir tutumdur. Toplumsal muhalefete yönelen herhangi bir saldırı topyekün cevaplanmalı ve işçi sınıfı da buna öncülük edebilmelidir. Gerçek özgürlüklerin sağlandığı ve insan hakları mücadelesine gerek kalmayacak bir toplum, işçi sınıfının önderliğiyle ve iktidarıyla kurulabilecektir. Bu nedenle bir bütün olarak işçi sınıfının toplumsal sorunlarda nasıl tavır aldığı ve alacağı büyük önem taşır.

Yeni dönemde gelişme eğilimi gösteren kitle muhalefeti sermaye devletinin her türlü çabasına rağmen engellenemeyecektir. Katliamlar, saldırılar ve kişiler hedef seçilerek verilen gözdağı dönüp sermayenin kendisini vuracak ve korkusunu büyütecektir.

Katil devlet,yıkacağız elbet!

İnsan Hakları Derneği basın açıklaması

Bilindiği gibi, derneğimiz genel başkanı Akın Birdal, 12 Mayıs '98 günü, saat 12:25'te Ankara'nın en işlek merkezlerinden birinde bulunan genel merkezimizde silahlı iki kişinin saldırısına uğrayarak ağır yaralanmıştır. Her gün merkezimiz önünde bekleyen sivil polislerin, derneğimize girip çıkan kişileri denetlediği, tüm telefonlarımızın dinlendiği bir gerçek olmasına karşın, olay günü çevrede hiçbir polisin bulunmaması ve saldırganların ellerini kollarını sallayarak, saldırıdan sonra silahlarıyla birlikte dernekten ayrılıp yaya olarak gitmeleri, kendilerini güvencede hissettiklerinin göstergesidir.

Saldırıdan hemen sonra, kendilerine haber verilen güvenlik güçleri, derneğimiz merkezine geldiklerinde yerde yatan genel başkanımızın asırı kan kaybına neden olmuştur.

*Akın Birdal'ın hastaneye kaldırılmasından sonra, saldırının gerçekleştirildiği başkanlık odasındaki delillerin korunması ve değerlendirilmesi için gerekli araştırmalar yapılmamıştır. Oda, araştırma için kapatılmamış, delillerin kaybolması ya da karartılmasının koşulları gün boyu sürmüştür.

* Saldırı sonrasında polis, gerekli tetkik incelemeleri özenle gerçekleştirmemiştir. Kurşun

sayısı, giriş-çıkış noktaları, dernek yöneticilerimizin yönlendirmesi üzerine ve olaydan bir gün sonra araştırılmıştır.

*Saldırganların robot resimleri çizilmiş, ancak üzerlerindeki giysileri görgü tanıklarının ifadelerine uygun olarak tanımlanmamış, basına ve kamuoyuna yanlış aksettirilmiştir.

*Hastaneye giriş-çıkışlar söylendiği gibi güvenlik denetimi altında gerçekleştirilmemiş ve hala gerçekleştirilmemektedir.

*Genel başkanımızın yatmakta olduğu yoğun bakım ünitesinin kapısında, güvenlik gerekçesiyle bulunan polisler Ankara Terörle Mücadele Şubesi'ne bağlı ve bıyıkları bir siyasi partinin adeta simgesini oluşturmuş biçimde ve yöneticilerimize-üyelerimize yönelik tacizkar tavırlar içinde bulunan kişilerdir. Derneğimiz tarafından görevlendirilen arkadaşlarımız üniteye içten giriş-asansör bölümünü denetleyememekte ve dolayısıyla güvenlik denetimi tarafımızdan tam anlamıyla sağlanamamaktadır.

*Soruşturma, Ankara TEM şubesi tarafından yürütülmekte ve maksatlı bir biçimde saptırılmaya çalışılmaktadır. Görgü tanığı olan arkadaşlarımıza, içinde bulundukları şok ortamından yararlanılarak merkez yöneticilerimizin ve HADEP'te

görev yapan ve bizlerce de tanınan bazı kişilerin resimlerinin gösterilmesi de soruşturmanın bizzat polis eliyle başka bir yöne çekilerek, gerçek sorumluların gizlenmeye çalışıldığını düşündürmektedir.

Olay, insan hakları savunucularına göre diğer faili açığa çıkarılmayan saldırılarda olduğu gibi, açık bir kontr-gerilla eylemidir. Kaygımız bu olayın da diğerleri gibi açığa çıkarılmayacağı ve sorumluların korunacağı yönündedir. Gelişmeler bu yönde seyrederse, sorumluluk yalnız İçişleri Bakanlığı ve hükümetin değil, iktidarı oluşturan tüm mekanizmaların olacaktır.

İnsan Hakları Derneği yöneticileri ve aktivistleri olarak, saldırının yansız bir şekilde, özenle araştırılması ve sonuçlandırılması için, aralarında derneğimiz sorumlularının da bulunduğu bağımsız bir komisyonun oluşturulması gerektiğini basına ve kamuoyuna duyurur; İnsan Hakları Derneği'nin demokrasi, özgürlük ve barış mücadelesinde engel tanımadan, kararlılıkla yola devam edeceğini bir kez daha belirtiriz.

Saygılarımızla

14 Mayıs 1998

İHD Genel Merkezi Yönetim Kurulu

Katil devlet hesap verecek!

13 Mayıs Çarşamba günü, Akın Birdal'a yapılan silahlı saldırıyı protesto etmek için, Yüksel Caddesi'nde bir basın açıklaması yapıldı. Yine aynı saatte Cebeci Kampüsü'nde yapılması planlanan ve polisin kampüsü işgaline, faşist saldırılara ve idare soruşturmalarına karşı duruş olarak örgütlenen eylem iptal edilerek Yüksel Caddesi'ndeki basın açıklamasına katılındı. 3000'i aşkın bir kitle, "Katil devlet, hesap verecek!", "Faşizmi döktüğü kanda boğacağız!", "Faşizme ölüm, halka hürriyet!", "Kahrolsun faşist diktatörlük!" sloganlarıyla, basın açıklamasından sonra Sevgi

Hastanesi'ne doğru yürüyüşe geçti. Yol boyunca sürekli sloganlar atıldı, marşlar söylendi. Yürüyüş esnasında atılan "Failler bulunsun, hesap sorulsun!" sloganı, ardından atılan "Failler belli, hesap sorulsun!" sloganı ile bir daha tekrarlanmadı. Hastaneye yaklaşıldığında, "Hastaları rahatsız etmemek için" sloganlar kesildi. Hastanenin önüne gelindikten kısa bir süre sonra da kitle dağıldı.

Faşizmi döktüğü kanda boğacağız!

Ankara/SYKB

Ankara'da polisin çelenk tahamülsüzlüğü

Geçtiğimiz günlerde sermaye devleti tarafından organize edilen Akın Birdal'a suikasta tepkiler devam ediyor. İHD şube başkanlarının ve çeşitli DKÖ'lerin katıldığı TBMM ve İçişleri Bakanlığı'na çelenk bırakma eylemine devletin kolluk güçleri tarafından saldırıldı. Saat 13.00 sıralarında İHD Genel Merkezi önünden, yaklaşık 70-80 kişi siyah çelenkle yürüyüşe geçti. Yol boyunca sessiz yürüyen kitle Avusturya konsolosluğu önünde çelikler tarafından durduruldu. Yürüyüşe izin vereceklerini ancak çelenk bırakmaya asla izin verilmeyeceğini belirten polis, çelenği almak için saldırdı. İHD'liğin kararlı tutumu sayesinde verilmeyen çelenği parçalayan polis ardından pazarlık yoluna gitti. Pazarlık sonunda parçalanan çelenk İHD'liğin tarafından yere bırakıldı. Ardından alkışlarla sessizliği bozan kitleye yeniden müdahale eden

polis aldığı tavize taviz eklemek istedi. 70-80 kişilik kitleye 500 robocoblu, çelik kuvvetli önlem alan polis heyeti ve DKÖ temsilcileri TBMM önünde bir basın açıklaması yaptı. Ayrıca bir konuşma yapan İHD Başkan Yardımcısı Osman Baydemir Akın Birdal'ı korumak bir yana, hedef gösteren devlet, bugün İHD'liler üzerinde terör estiriyor. Yolda gelirken çelengimiz parçalandı ve gözaltına alındı. İHD'ye girip çıkanları fişleyen polis, Akın beyin vurulduğu gün olay yerinde yok. Ama bugün buradalar ve aslan kesildiler, olay bizce bilinçli. Yolda yapılan bütün uygulama da göstermektedir ki, saldırıyı yapan bellidir" şeklinde açıklama yaptı. Ardından Sevgi Hastanesi'ne yürüyen kitle hastane önünde bir oturma eylemi yaptı. Yarım saat süren eylemden sonra kitle dağıldı.

Ankara/SYKB

Akın Birdal'a saldırıyı protesto mitingi

Susurluk çetesi işbaşında

alındı. Yaklaşık 400 kişiye hitap eden İzmir İHD Baş. Av. Ercan Demir; "Akın Birdal'ı hedef gösteren alçaklara ve katillere karşı suskun kalınmayacağını" vurguladı. Eylem boyunca sık sık atılan slogan "Katil devlet" oldu. Bir gün sonra ise, Sümerbank'tan başlayarak yürüyüşe geçen kitle "Susma sustukça sıra sana gelecek", "Katil devlet hesap verecek" sloganları atarak Konak Meydanı'na geldi. En önceki İHD

12.5.1998'de Akın Birdal'a suikast girişiminin ardından, İzmir'de bir protesto yürüyüş ve mitingi yapıldı. Yürüyüş, Sümerbank'tan başlayarak Konak Meydanı'na yürünmesiyle başladı. Yürüyüş sırasında kitlede büyük bir öfke vardı. "Akın Birdal'ın katili devlettir, katil devlet hesap verecek!" sloganları ile kitle öfkesini haykırıyordu.

"Çok yoğun iktisadi ve siyasi kriz içinde bulunan sermaye devleti; sözüm ona "Ş. Sakık"ın itirafları ile harekete geçti. En sıradan hak istemlerine karşı saldıran sermaye devleti şimdi de İHD Genel Başkanı Akın Birdal'a suikast düzenlemiştir. Yine tam bu süreçte devlet eliyle büyütölüp-geliştirilen "şovenizm dalgası" ile birlikte sürekli yedekte tutulan sivil faşist güçleri harekete geçirmiş ve katliamlara ve provakasyonlara girişmiştir.

Ağır bedeller ödenerek kazanılan hakları, devlet "hücre sistemi" adı verdiği saldırıyla geri almaya çalışmaktadır. Hedef, tutsakları tecrit ederek yalnızlaştırmak, kimliksizleştirerek teslim almaktır. Tutuklu aileleriyle yardımlaşmak amacıyla kurulan İzmir TİYAD'ın süresiz kapatılması, Cumartesi Anneler'ine saldırı, Ülkede Gündem gazetesinin on gün süreyle kapatılması bu sürecin son örnekleridir.

Akın Birdal'a yapılan suikastin haberini alan insanlar İHD'yi arayarak orada toplanmaya başladılar.

Saat: 17.30 da İHD önünde eylem kararı

pankartını, ÇHD, Tüm-Tis (Faşist katliamlara karşı genel grev genel direniş), Nakliyat-İş, HADEP, EMEP, ÖDP, DMP, MKM, TİYAD'lı Aileler, TAYDER, HALKEVLERİ, ODAK, MAZLUM-DER takip ediyordu. Saat 12.30'da Konak meydanı'na geldiğinde yaklaşık 4000 kişiye ulaşılmıştı.

Faşizme karşı omuz omuza-Yaşasın halkların kardeşliği-Yılgınlık yok direniş var-Yargılı yargısız infazlara son-İHD bizindir, bizim kalacak, sloganları ile kitle öfkesini dile getirdi. KESK sözcüsü dönem başkanı Ramiz Sağlam ile İHD İzmir Şube başkanı Av. Ercan Demir kürsüden yaptıkları konuşmada "Akın Birdal'ın Türk ve Kürt halklarının kardeşliğini savunduğu için kurşunlara hedef olduğunu söylediler. Fakat bu saldırı bizleri yıldıramayacak, mücadelemize devam edeceğiz. "Devletin, Çatlılar'ı kahraman gösterilirken, insan haklarından, emekten yana olanları terörist olarak gösterdiğini" belirttiler. Bu sırada kitle, "Kahrolsun MGK, MİT, CIA, kontrgerilla!" sloganı ile tepkisini dile getirdi. Saat:13.30'da kürsüden Cumartesi yapılacak mitingin duyurusu yapıldıktan sonra miting sona erdi.

**Baskılar bizi yıldırılmaz!
Yılgınlık yok direniş var!
Sursurluk devletinden hesap soracağız!**

İzmir/SYKB

Bedel ödeyerek kazandığımız mevzileri bedel ödeterek koruyacağız!

gören bir toplumda, analar coplanıp tekmleniyor, yerlerde sürükleniyor, sürüklenerek gözaltına alınıyor ama "yer yerinden oynamıyor"... Bu çete devletinin terör güçlerini, analara böylesine vahşi bir saldırı konusunda meşru kılacak ne gibi bir veri gösterilebilir? Bu yaşlı kadınlar topluma ya da herhangi bir insana karşı ne suç işlemişlerdir de devletin tacizine uğramışlardır? Hangi "suç"

çürümeye göstereceği tahammüle/uyuma bağlı çünkü.

Ama sistem bu kaba şiddeti yalnız başına uygulamıyor. Kaba şiddete eşlik eden daha sinsî, daha ince bir şiddet, psikolojik şiddet de kullanıyor. Önce, kitlelerin en geri kesimlerini şovenizmle körleştirip sağırlandırıyor. "Cumartesi eylemlerini PKK'nin organize ettiği", günlerce mehmetchik medyadan propaganda ediliyor. Bir hain, bir düşkün, Sakık, bunun için itirafçı olarak kullanılıyor. Önden bir korku, bir terör havası hakim kılınıyor. Kitleler ha bugün, ha yarın, her tür saldırıyı bekler hale getiriliyor. Bu terör ortamını kızıştırmanın bir başka aracı olarak MHP'nin yavru kurtları yeniden tasmalarından salınıyor. Kimliği hiç de öyle özel hedef olmasını gerektirmeyecek, sıradan demokrat-yurtsever öğrenciler, işçiler öldürtülüyor. Silah sesleri ve barut

kokusu, kontracı canilerin terörü için en uygun havayı oluşturuyor çünkü.

Anneler günü teraneleri de, alay etmek değilse eğer, bu terör hazırlığının perdesini oluşturuyor sadece. Perde arkasında Cumartesi analarına komplo hazırlanırken, sahnede "sevgili anne" piyesiyle seyirci koltuklarındaki analar uyutulmak isteniyor.

Ne var ki, çürüyen sistemin bu aşağılık oyunları da tutmayacak. Türkiye'de artık hiçbir şeyin, Susurluk'tan öncesi gibi gitmesi mümkün değildir. Devletteki çeteleşme bir kez açığa çıkmıştır ve artık kontra usulü gerçekleştirilmiş her suç devletin ve devletin sahibi olarak kapitalist sınıfın hanesine yazılacaktır.

İnsanlarımızı kaybedenlerin tarih karşısında kaybedecekleri gün yakındır.

Akın Birdal'a saldırı Kartal'da protesto edildi

Kartal Demokrasi Platformu tarafından 14 Mayıs Perşembe günü saat 18.00'de, Kartal Meydanı'nda son dönem yoğunlaşan faşist saldırıları ve Akın Birdal'ın vurulmasını protesto eden bir basın açıklaması yapıldı.

Eyleme Demokrasi Platformu'nun bileşenleri olan Eğitim-Sen 5 Nolu Şube, Tüm Bel-Sen, Emekli-Sen, HADEP, EMEP, Atılım, Kızıl Bayrak ve Sokak okurları katıldı. Sık sık "Kahrolsun MGK, MİT, CIA, kontr-gerilla", "Çetelere karşı birlik, mücadele, zafer", "Birdal'a kalkan elleri kıracağız", "Faşizme karşı omuz omuza", "İnadına hepimiz birer Birdal'ız", "İHD susturulamaz", "Sıkılan kurşun hepimizdir, katil devlettir", "Yaşasın halkların kardeşliği" sloganları atıldı. EHB, Eğitim-Sen, EMEP eyleme dövizlerle katıldı.

Demokrasi Platformu adına, basın açıklamasını Eğitim-Sen 5 Nolu Şube Başkanı okudu. Basın açıklamasında; "... Akın Birdal'a yöneltilen faşist saldırı hiç şüphesiz ki tüm insan hakları savunucularına yapılmıştır. Çete kaynaklı katliamların devamıdır... Akın Birdal'a sıkılan kurşunların Türkiye'de halkların kardeşliğine, demokrasi güçlerine sıkıldığı kesindir. Bir başka kesin olan gerçek ise, bu faşist saldırının emperyalizm ve onun yerli işbirlikçisi sermaye güçlerinin sistemlerinin yeniden yapılandırma planlarının bir parçası olduğunu. Çünkü faşizm, ezilen

halklara sınırsız bir düşmanlık, sermayenin çıkarları için halkların kardeşliği önünde örülmüş gerici bir barikat, şovenizm ve ırkçılıktır. Faşizm yasa, hak tanımaz bir barbarlıktır...

Bu saldırıyı gerçekleştiren güçleri ve arka plandakileri hiç şüphesiz biliyoruz. Susurluk'ta ortaya çıkan çetelere, çete kalıntılarının bugün ne durumda olduklarını, kimlerce mahkemelerden birer birer salındıklarını biliyoruz. Çetelerden hesabı emekçiler soracak elbette... Emekçilerin birleşik mücadelesi çete-mafya düzeninin çarkına ot tıkayacak elbette... Çetelerin yaptıklarının açığa çıkarılması ve üstünün örtülmesinin önlenmesi, yargılanması uğruna bugün mücadele edilmesi gereken en önemli görevlerdendir.

Öyleyse günün görevi, öfkemizi "Akın Akın" alanlara taşımak, saldırılara karşı, cinayetlere karşı birleşik işçi-emekçi mücadelesini yükseltmektir" denildi.

Kartal Lisesi öğrencilerinin aynı gün yaptığı basın açıklamasına saldıran polis, yaklaşık 250 kişinin katıldığı basın açıklamasına saldırmayıp görüntü almak ve kenardan izlemekle yetindi. Basın açıklaması önümüzdeki günlerde yapılacak olan basın açıklamalarının yer, saat ve günleri cumartesi eylemine katılma çağrısı yapılarak bitirildi.

Mayıs'ın son haftası yaklaştığında İstanbul sokaklarında birtakım afişler belirdi.

Kurum adları değişik olsa da, konu ve imza aynıydı: Sistem analarımızın gününü kutluyordu.

Aslında ilk gördüğümüzde kuşkulmalıydık.

Analarımızı sadece ağlatmak için hatırlayan sistem gene bir pislik düşünüyordu mutlaka.

Ve gerçekten bir pislik düşündüğü Cumartesi öğle saatlerinde ortaya çıktı. İnsanları kaçırp kaybeden çeteci düzen, şimdi de kayıp analarının üstüne polisiyle yürüyordu.

Aylar-yıllar boyu Galatasaray'ı mekan tutan bu yaşlı analar, İstiklal Caddesi'ndeki olağan kalabalığın gözleri önünde vahşice coplandı, sürüklendi, dövüldü...

Bu vahşeti yaratan; ne "gözü dönmüş üç-beş terörist", ne "bölücü vatan hainleri", ne "insanlıktan nasibini almamış, cahil" birileriydi.

Terör estiren, en fazla terör edebiyatı yapan çeteci devletin kendisiydi. Özel eğitimle insanlıktan çıkardığı/robotlaştırdığı (adı üstünde robocop) polislerini kullanıyordu her zamanki gibi.

Ücretli köleliğe dayanan kapitalist sömürü düzeni ömrünü çoktan doldurdu. Şimdi o bir "leş" olarak çevresine zehir saçıyor. Hakim olduğu toplumu, ilişkileri, ahlakı, tüm değerleriyle zehirliyor. Diniyle, geleneğiyle sözde anayı "kutsal"

onları Emniyet'in pislik yuvası nezarethanelerine sürüklemiştir?

Bu ve benzeri soruların, kuşkusuz hiçbir meşru yanıt bulunamaz. Bu insanlar, devletin kaybettiği çocuklarını, yakınlarını, sevdiklerini "geri istiyor" sadece... Sadece ve sadece, çeteci bir düzenin en kanlı suçlarından birini, kayıp olayını gündemde tutuyor, unutmamak, unutturmamak için, yeni kaybetmelerin önünü alabilmek için, her Cumartesi hayaleti oluyorlar karşı çetelerinin.

Hiçbir haklı gerekçe, hiçbir bahane gösteremeyeceği halde ve anaları çocuklarını aramaktan vazgeçiremeyeceğini de bildiği halde, bu saldırıyı düzenlerken bu terör devletinin bir amacı olmalı ama. Daha gizli, daha kirlî bir hedefi. O hedef, Cumartesi anaları şahsında tüm topluma gözdağı vermektir. Kitleleri sindirmek, herkesin "kendi kabuğuna çekilerek" kendini koruyabileceği yanılsaması yaratarak çürümeyi/yabancılaşmayı derinleştirmektir.

İnsana ve topluma yabancılaşan/düşmanlaşan kapitalist sınıf, sömürü düzenini sürdürebilmek için, kendi karakterini, insan düşmanlığını olabildiğince yaygınlaştırmaya çalışıyor. Asalak ömrünü biraz daha sürdürebilmesi, toplumun bu

Faşist saldırılarla tırmandırılan şovenizme geçit vermeyelim!

Sermaye devleti bir yandan faşist saldırıları tırmandırırken bir yandan da kitlelere şovenizm pompalıyor. Bunun en son örneği “Şemdin Sakık”ın itirafları adı altında sürdürülen saldırı kampanyasıdır. Bu bahane üzerinden Cumartesi Anneleri, İHD ile *Ülkede Gündem, Emek* vb. gazeteler hedef tahtasına oturtuldu. Gerekçe son derece bayağıdır. Güya Sakık Cumartesi Anneleri, İHD ve bazı gazetelerin PKK’nin kontrolünde olduğunu söylemiştir. Bu geri kitleler nezdinde faşist saldırganlığa “meşru” zemin hazırlamak ve bunun üzerinden şovenizmi yükseltebilmek için sergilenen kirli bir oyundur.

Faşist sermaye devleti yıllardır Kürt halkına karşı yürüttüğü kirli savaşta şovenizmi körükleyebilmek ve Türk ve Kürt emekçilerini birbirine kırdırtmak için her türlü alçakça yöntemle başvurmaktadır:

* Devlet, görevlendirdiği özel kişilerce birçok il veya semtte Türk-Kürt çatışması yaratabilmek için provokasyonlar tezgahlamış, fakat bu “sivil” faşist çetelerin dışında kimseden rağbet görmemiştir. Bu katil sürüsünün ipleri de zaten devletin elindedir.

* Sürekli faşist ideoloji ve şovenizmle beyni dondurularak robotlaştırılan asker ve polisler, yakıp-yıkma ve katletmeyi bir zevk aracı haline getirmiş durumdadır. Bu, insani özelliklerin tamamen yitirildiği, ruhsal dengenin kalmadığı bir noktadır. Bugün kirli savaş pratiğinin içerisinde bulunup da dengesini kaybetmeyen asker sayısı yok denecek kadar azdır. Askeri hastanelerde sırf bu yüzden ek psikiyatri bölümleri açılmaktadır. İnsanlıktan çıkma boyutu cesetlere işkenceden mezardan çıkarılan gerilla cesetlerine saldırmaya kadar varmaktadır.

* Estirilmeye çalışılan şovenizm rüzgarının bir ayağını da asker cenazeleri üzerinden yapılanlar oluşturmaktadır. Hemen her asker cenazesi devlet tarafından şovenist bir gösteriye dönüştürülmektedir. Resmi ideolojinin partisi (çetesi) MHP ise hem asker uğurlamalarında hem de asker cenazelerinde bu işi direkt üstlenmektedir. Bu cenaze törenlerinde halkların birbirine düşman edilmesi temelinde yoğun bir Kürt düşmanlığı propagandası yapılmaktadır.

Fakat ırkçı-şoven iktidar tüm çabalarına rağmen yüzyıllardır birlikte yaşayan, kaderleri ortak olan Türk ve Kürt emekçileri birbirine düşürememektedir. Kürt ve Türk kökenli işçi ve emekçilerin bu oyunu boşa çıkartacak gücü vardır. Bu güç en somut bir biçimde ‘98 Newroz’u ve 1 Mayıs’ında açığa çıkmıştır. Emekçi sınıflar tüm engellemelere rağmen Newroz’un ardından Diyarbakır, Batman, Urfa, Malatya gibi illerde 1 Mayıs’ı kutlamıştır. “Yaşasın halkların kardeşliği” ve “Barış ve sosyalizm için 1 Mayıs!” şiarları güçlü bir biçimde haykırılmıştır.

Türk ve Kürt emekçi dinamikleri “işçilerin birliği halkların kardeşliği” temelinde buluşup sömürgeci sermaye diktatörlüğüne yönelmek zorundadır. Burada Türk işçi-emekçilerine özel bir görev düşmektedir. Bu görev şovenizmi yerle bir etme görevidir. Zira “bir ulusu ezen başka bir ulus özgür olamaz!”

Ülkede Gündem Yayın Koordinatörü Yurdusev Özsökmenler ile yapılan röportaj

K.B: Kapatma kararının gerekçesi nedir?

Y.Ö: Kapatma gerekçeleri gazetemiz yazarlarından Hatip Dicle’nin bir yazısı. Yazı hakkında bir kapatma davası açılmıştı daha önce. Fakat normal sürecin 6 ay gibi sürmesi gerekirken Yargıtay’da kısa sürede kapatması geldi. Hatip Dicle’nin bir yazısı gerekçe gösterilerek 10 gün kapatıldık. Yargıtaydan bu kadar kısa zamanda gelmesinin, özellikle dönem açısından ele alınırsa tesadüf olmadığını düşünüyoruz. Çünkü hemen geriye gidecek olursak 1 Mayıs ve öncesi kitle mücadelesinin hem İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük kentlerde hem de Kürt illerinde yükseldiğini görüyoruz. Özellikle barış talebinin yükselmesi, savaşın durdurulması ve demokrasi talebinin yükselmesi, ayrıca işçilerin özelleştirmeye karşı seslerini çıkarmaya başlamaları. Çünkü bir çok sektörde özelleştirmeye karşı mücadele gelişmişti. Kısacası toplumun bütün kesimlerinde mücadele ivmesinin yükselmesi hakim sınıfları ürküttü. Newroz’un ve 1 Mayıs’ın hemen hemen bütün kentlerde kitlesel kutlanması ise hakim sınıfların en çok gözünü korkutan şey oldu. Ve bu süreçte birlikte saldırı başladı. 1 Mayıs’ta polisin gözü önünde bir genç, ülkü ocaklarında tartaklandı, linç edilmeye çalışıldı. Arkasından Bolu’da yine herkesin ve kameraların gözü önünde bir öğrenci saldırıya uğradı. Sadece bu da değil, faşist saldırı yalnızca Kürt gençlerine yönelik değil. Bu faşist saldırılar belediye işçilerine oldu. Genel-İş’in açıklamasında belediye işçilerine iki kez saldırıldığını konu etmektedir. Yani düğmelerine basıldı. Kısacası kitle mücadelesi yükselince önünü kesmek için çeşitli biçimlerde saldırıları başlattılar. Bu planın bir parçası da Şemdin Sakık’ın itirafları idi. Şemdin Sakık’ın itirafları da bize çok yabancı değil. MGK’nın, bölgedeki jandarma komutanlarının, içişleri bakanlığı genelgesinin hedef gösterdiği ortak isimler bunlar, daha önce İHD’nin adı geçiyordu. HADEP, Cengiz Çandar ve Mehmet Ali Birand’ın adı geçiyordu. Ve bunların engellenmesi isteniyordu. Ve bu bir sene önce sanıyorum Demokrasi gazetesinde yayınlanmıştı. Şemdin Sakık’ın ifadeleriyle bire bir aynı olduğunu gördük biz. Bunu da deşifre etmeye çalıştık. Bir yandan Şemdin Sakık kullanılarak kitle örgütlerine özellikle barış konusunda, insan hakları konusunda hassas olan örgütlerin ve gazetecilerin hedef gösterilmeye ve yıpratılmaya çalışılması sürecinin bir ve aynı olduğunu görüyoruz. Ve tam da bu noktada Ülkede Gündem gazetesine paldır küldür kapatma cezasının gelmesinin çok tesadüf olmadığını düşünüyoruz. Nitekim, zaten ertesi gün Cumartesi annelerine saldırıldı, açıklama yapmak isteyen HADEP’lilere saldırıldı. Dün gene Ankara’da saldırıları protesto etmek isteyen kitle örgütlerine saldırıldı. Bugün bütün Türkiye ve dünyanın barış konusunda belki de simgeleşmiş ismi olarak kabul ettiği Akın Birdal’a çok fitursuzca saldırıldı. Bu anlamda bir saldırı sürecinin başlangıcı olarak algılıyoruz. Ve gazeteye gelen kapatma cezasının da bunun bir parçası olduğunu düşünüyoruz.

K.B: Sakık’ın verdiği iddia edilen ifadelerle birlikte demokratik kitle örgütleri ve muhalif basının hedef gösterilmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Y.Ö: Bu saldırının bir parçası olarak değerlendiriyoruz. Biraz önce de anlatmaya çalıştığım gibi Demokrasi gazetesi 26/27/28 Şubat tarihinde bütün bu hedef isimleri vermişti. O belgelere biz de ulaştık ve Sakık’ın ifadesini verdiği gün bunlar hiç yabancı değil zaten MGK’nın ortaya koyduğu bir senaryo demiştik. Senaryo olduğu şuradan ortaya çıktı. Başbakan kendisi Sakık’ın, verdiği ifadelerini mahkemede reddettiğini söyledi. Bu ilginç bir şeydir. Şemdin Sakık’ın sorgusunu JİTEM yaptı. Ne MİT’i ne de başka birşeyi karıştırmadı. JİTEM önüne MGK’nın daha önceki raporlarını ve 6. kolordunun daha önce hedef gösterdiği insanların çünkü

orada çok açık yazıyor- hedef kurumlar, takip edilmesi gereken kurumlar, yazarlar, insan hakları örgütlerini koydu. Bunların hepsini Sakık’ın ifadesine koydular. Sakık hangi koşullar altında imzaladı, imzalamadı tabi biz onu bilmiyoruz. Ama başbakanın açıklamalarına göre mahkemede reddetmiş. Yani tamamen bir senaryo, bu senaryoda Şemdin Sakık aracı olarak ortaya konuldu. Ve hiçte tesadüf değildir.

K.B: İHD’nin bu ifadeler doğrultusunda hedef gösterilmesinden hemen sonra İHD Genel Başkanı Akın Birdal’a yönelik silahlı saldırı konusunda neler söyleyeceksiniz?

Y.Ö: Devam eden saldırıların bir parçası, ancak sadırının oluş biçimi dikkatimizi çekti. Bundan önce de çeşitli yerlerde çeşitli biçimlerde insan hakları kuruluşlarına, işçi temsilcilerine, demokrat profesörlere, HADEP’lilere insan hakları savunucularına çeşitli saldırılar yapıldı. Fakat bu son saldırı bize devletin fitursuzluğunu gösteriyor. Yani insanlar İHD Genel Merkezi’ne geliyorlar herkesin gözü önünde ve iz bırakarak, sekreter görüyor, diğer insanlar görüyor ve İHD Genel Başkanı’nı vuruyorlar. Saldırganların ip ucu bırakmak, iz bırakmak diye hiç bir kaygısı yok. Oysa bundan önceki saldırılar faili meçhul bir şekilde yapılmıştır. Bu gösteriyor ki bize, sadırganların hiç bir kaygısı yok. Bu saldırının bir parçası devletin bir kesimi, devletin içindeki özellikle savaş yanlıları, belki devletin tamamı, arkasında JİTEM olduğu çok belli, hedef gösteriyor. Bir ordu komutanı aynı şekilde hedef gösteriyor. Türk basınına yansımada. Sakık’ın ifadelerinden başka bir de ordu komutanı götürülen gazetecilere aynı şeyleri söyledi. Bütün bunları hedef gösterdi ve arkasından saldırırganlar hiçbir ipucu bırakıp bırakmama konusunda kendilerinin görülüp görülmemesi konusunda her hangi bir korkuya kapılmadan İHD Genel Merkez’inde Akın Birdal’ı vuruyorlar. Bu kadar açık bir saldırı olmaz. Saldırının bu kadar açık bir şekilde olmasının bir tek nedeni olabilir. Saldırganlar yakalanmayacaklarından çok eminler hangi ipucunu bırakırlarsa bırakırlar cezalandırılmayacaklarından eminler. Saldırının kendisinden çok nasıl yapıldığı bu açıdan çok ilginçtir.

K.B: Saldırıya hedef olanlar dahil olmak üzere bugüne kadar ciddi bir muhalefet örgütlenemedi ve saldırılar boyutlanarak sürüyor. Saldırıların boşa çıkarılması için neler yapmak gerektiğini düşünüyorsunuz?

Y.Ö: Saldırıları tek boyutlu değil. Saldırıları tüm yönüyle toplumsal muhalefeti hedef alıyor. Çünkü saldırının olduğu dönemde Türkiye’de neler olup bittiğine bakarsak hedefin bu kadar geniş olduğunu görürüz. Bir yandan özelleştirmeler hızlanıyor, bir yandan barış isteyenlere insan haklarının bu ülkede hakim olmasını, olması gerektiğini savunamlara saldırı var. İşçilere saldırı var, Bergamalı köylülere saldırı var vs. vs. Yani resmi ideolojinin çerçevesinde tek tip insan yaratılması felsefesi dışında kalan herkese saldırı var. Bu nedenle hiç kimse bu saldırılar yalnız Kürtleredir. Bu saldırılar sadece muhalefetin ön planında olan Akın Birdal gibi simgeleşmiş insanlara karşıdır diye algılamamalıdır. Saldırı genel olarak toplumda ezilenden yana olanların ve ezilenlerin bizzat kendisinedir. Bu açıdan bütün kesimlerin olaya böyle bakıp saldırılara karşı mümkün olabilecek en geniş birleşik cephenin yaratılması lazım diye düşünüyorum. ‘80’deki faşist cunta toplumu silindir gibi ezdi geçti. Bugün ikinci bir silindirin geçmesine izin verilmemeli. O çok önemlidir. Toplumu sindirmeye çalışıyorlar. Bunun karşısına mümkün olan en geniş kesimlerin ortak hareketinin sağlanması ve demokrasi ve barış talebinin yükseltilmesi bugün en önemli görevlerden biridir diye düşünüyorum.

Yoğunlaşan devlet terörü neyi hedefliyor?

Burjuvazi Kürt halkına karşı topyekün ve süreklileşmiş saldırısında yeni bir evreyi örgütlüyor. Murat Operasyonu ile Kürt halkının yaşadığı topraklar üzerinde kan ve ateş kol geziyor. Faşist-sömürgeci ordu ve işbirlikçi korucu ihaneti askeri planda sınırlarını zorluyorlar. Ama bu saldırının sınırları baştan bilindiği için asıl saldırı politik planda yaşanıyor.

MGK-MİT raporlarından "Sakık"ın ifadesi"ne olduğu gibi geçirilen ve oradan sermaye basınına sızdırılan söylemler, devletin 1 Mayıs sonrası karşı-devrimci terörünün başlangıcı oldu. Sermaye basınının sermaye adaletini bile beklemeden kestiği cezalar için önce toplum düzeyinde psikolojik bir saldırı başlatıldı. Saldırının kapsamı İHD'den sermaye basınının bazı tanınmış isimlerine, RP ve islami kesimlerden Yunan ve Kıbrıs-Rum bağlantılarına kadar oldukça geniş tutuldu. Sermaye iktidarının demokratik kurumlara ve burjuva demokratlarına kadar uzanan yaygın saldırılarının, hiç de bunların devleti çok rahatsız etmesi ya da faşist teröre karşı ciddi bir muhalefet odağı oluşturmasından dolayı olmadığı açıktır. Devlet devrimci ve yurtsever harekete karşı mücadelenin dayattığı legal olanakları açarken bile, bu ortam içinde onları mümkün olduğunca reformize edebilmeyi amaçlamaktadır. Ulusal hareketin illegal-silahlı mücadeleye dayanan gücü ve politik kitle hareketliliği ile yakaladığı önderlik rolü, devletin bu en tartışmasız inkar ve imha alanında dahi legal olanaklara imkan tanıdı.

HADEP'ten Gündem'e kadar bütün kurumlaşmalar bunun ürünü oldu. Nitekim devlet politikası ve PKK'nın "siyasi çözüm" yönelimi bu alanlar içinde daha kolay ve daha derin yankılar buldu.

Son siyasal gelişmeler ve kitle hareketliliğinin olumlu etkileriyle bu bahar Kürt hareketi açısından da bir kazanıma döndü. 8 Mart'ta Kürt emekçi kitlelerinin Taksim'de devrimci güçlerle beraber aldığı tutum, Newroz'da Kürt illerinde uzun süre sonra gerçekleşen militan kitle eylemleri ve 1 Mayıs vesilesiyle Kürt kitlelerinin dinamik, militan ağırlıklarını hissettirmeleri, devletin yoğunlaşan saldırısının gerekçeleridir. Devlet bazı legal mevzilere saldırarak bir kitle hareketliliğini dizginleyemeyeceğini bildiği için, saldırısını tüm açık kitle eylemi olanaklarına ve dahası meşruiyetine yöneltmek zorunda kaldı. Bu bir süre öncesine kadar "kayıpları beraber arayalım" diye anonslar yapılan, sayıları 50-100'ü geçmeyen ama eylem meşruiyetlerini kazanmış bulunan Cumartesi Anneleri'ne ve İHD'ye kadar genişleyen bir saldırının temelini gerçekleştirildi. Sermaye iktidarı burjuva-demokratik çözüme gelemediği için değil, legal olanakların devrimci istismarına saldırıyor.

Ama tek başına bu sorunu tanımlamakta yetersiz kalmaktadır. Saldırı sermaye iktidarının kendini en güçlü hissettiği alandan "bölücülüğe karşı" diye formüle edilse de, tüm legal olanaklara ve demokratik haklara yönelik bir yan taşıyor. Sermaye iktidarı Batı Çıkarma Grubu, Kriz Yönetim Merkezi, İller İdaresi Yasası gibi saldırı kurumlaşmalarını ve yasal dayanaklarını zaten önden hazırlamıştı. Önemli olan bunları uygulamak için toplumun bunu meşru göreceği bir politik ortam hazırlayabilmektir. Son bir yıldır islami gerici olduğu kadar daha büyük bir tehdit olarak göstermek için burjuvazi her yolu denedi. Bu sahte düşmanın bütün kollarına yönelen devlet baskısı yine de karizmatik vitrinlerine yönelik hukuk terörünü pek az ortamda aştı. Kılık-kıyafet genelgesi vesilesiyle türban eylemlerini "islami kalkışma" ilan etmekte sakınca görmeyen sermaye iktidarı aynı eylemlere yönelik polis teröründen ise hemen tümüyle kaçındı.

Geçen yılki 28 Şubat sürecinde de devlet islami gerici olduğu kadar daha büyük bir tehdit olarak göstermek için "ulusal hareket bağlantısı"ndan medyatik bir psikolojik savaş gerekçesi olarak yararlanmıştı. Geçen yıl sermaye gazetecilerinin "doğu seferi" ile sözde "bölgede huzur" resmen ilan edilmiş, PKK "2. tehdit" olmaya indirgenmişti. Askeri planda yapılması gereken yapılmıştı, artık görev "sivillere ve yatırıma" gelmişti! Bir yıl sonra, bugün sergilenen tam bir politik aczdir. Devlet ulusal harekete karşı ülke çapında karşı-devrimci bir kampanyaya muhtaç durumdadır. Bu kadar da değil, geçen yıl sivillere bırakılan sorumluluk sonrasında "son 14 yılın en büyük askeri operasyonu" gerekebiliyor ve "24 paşa" dağlarda onbinlerce askerle bir ayda ancak 100 civarında gerillayı "etkisiz hale" getirebiliyor. Sermayenin savaş basınının abartıları da düşünülürse, yaşanan tam bir komedidir. Ve çözümsüz devlet geçen yıl olduğu gibi, bu sefer de "Sakık ifadeleri" üzerinden islami kesimi "teşhir" ediyor. Sağına-soluna yönelik bu saldırı dalgasını askeri operasyonlarını ve psikolojik savaşın çökertemediğini görünce de, topyekün bir terör dışında seçeneksiz kalıyor.

1 Mayıs sonrasında sivil faşist katliamların yeniden başladığı ve kontr-gerillanın İHD'ye silahlı saldırıya girişebildiği düşünülürse, saldırının gerçek boyutları daha iyi anlaşılır. Sonuçta devlet mecbur kaldığı saldırı vesilesiyle bütün baskı mekanizmalarını rasyonalize etmek isteyecek ve işçi-emekçiler gözünde bunu kabullenilir hale getirmeye çalışacaktır. Ancak işçi sınıfının politik bilincinin geriliğine rağmen sadece Kürt halkına ve demokratik kurumlara yönelen

saldırılarından bile etkileneceği açıktır. Kaldı ki devletin saldırıldığı, kırıntılardan ibaret de olsa tüm özgürlükler ortamıdır. Devlet olduğu kadarıyla grev, söz, gösteri, basın, örgütlenme özgürlüğü ve yaşama hakkına saldırıyor. Bugünkü saldırıya karşılamaya yönelmeyen bir işçi sınıfı yarın grev etmelemleriyle yüzyüze gelecektir. Toplumun genelinde söz ve basın zaten sermayenin denetimindeyken, bunun dışında kalan devrimci basın tamamen yokedilmeye çalışılacaktır. İşçi sınıfı bugün için bu saldırının niteliğini ve gerçek kapsamını tam anlamasa da, bu yine de sınıfa yönelik bir saldırdır. Sınıfın her türlü direniş ve grevinin fabrikalarda, sokaklarda, alanlarda gerçekleşmesini engellemeye yönelik polis-jandarma baskısı ve sendikasılaştırma temelinde yürüten örgütsüzleştirme saldırısı ise zaten doğrudan sınıfa karşı yürütülen bir saldırdır. Devletin son karşı-devrimci saldırısı bütün bunları yürütmek için yaşama özgürlüğüne saldırmaktadır. Bütün askeri faşist darbelerin ve sıkıyönetimlerin gerekçesi olan "can güvenliği" sorununda bu devletin teşhir edilmesi büyük bir önem taşıyor. Devlet saldırıyor ve akan işçi-emekçilerin ya da onların çocuklarının kanıdır. Devlet işçi-emekçilerin yaşama özgürlüğüne saldırıyor. Böyle bir devletin "can güvenliği" demagogisini kullanması bile kabullenilemez.

Ayrıca son süreç gösteriyor ki, ne Susurluk bitmiştir, ne çeteler, ne de kontr-gerilla. İzmir'de 4 kişinin aynı anda kaybedilmesi ve Akin Birdal'a suikaste kullanılan TİT (Türk İntikam Tugayı) sahte ismi adresi doğrudan gösteriyor: Devlet. Girilen süreç "temiz toplum"un ne burjuva basının, ne partilerinin, ne adaletinin ürünü olacağını emekçi kitlelerin daha geniş kesimleri nezdinde bilince çıkarmanın olanaklarını fazlasıyla sunmaktadır. Şimdi, "temiz toplum işçilerle gelecek" ve "sermayenin çetelerini devrimle ezeceğiz" demenin vaktidir. Şimdi görev, toplumun tüm emekçi ve ilerici kesimlerine yönelik bu saldırıları karşılayabilecek, onların mücadelesine önderlik edebilecek biricik güç olan işçi sınıfını siyasal mücadele alanına çıkarabilmek için daha yoğun ve enerjik bir çaba sergilemektir.

Koç'un Urfa'ya "yatırım seferberliği"

Sömürgeci devletin uzun süredir demagogik bir propagandaya konu ettiği, fakat hiçbir pratik karşılığı olmayan "Güneydoğu'ya yatırım hamlesi" nakaratı son günlerde yeniden yükseltildi. Bugüne kadar "Doğu ve Güneydoğu'ya yatırım" adı altında devlet bütçesinden trilyonlarca lira çetelere ve özel çıkar çevrelerine kirli savaş rantı olarak aktarıldı. Şimdiki hükümet yetkililerinin her günü nutukları yanında, sözümona sanatçılar ve gazeteciler MGK'den aldıkları direktifler gereği ve sömürgeci kirli savaş kurmaylarının kılavuzluğunda bölgeye habire sefer düzenlemektedirler. En son ve en yeni seferi ise Koç Holding yöneticileri yaptılar. Burjuva medya bu olayı şatafatlı görüntülerle verdi: "Güneydoğu'nun ekonomik ve sosyal yönden kalkındırılması için özel sektörden ilk hamle Koç Grubu'ndan geldi." Eğer söylenen ve yazılanlara inanılırsa, "Koç GAP'a kredi açmış"tı. Bu nedenle "devletin zirvesi GAP'a çıkarma yapmıştı". Koç Holding bugüne kadar bayilik sistemiyle iş yaptığı Güneydoğu'ya ilk resmi yatırımını traktör şirketi Trakmak ile yaparken bu yatırımında "kar amacı gütmeyişi" açıklamıştı. Trakmak Şanlıurfa Eğitim Tesisleri'nde 17 bin kişi istihdam edilecekti, vb...

Bir yanda bugüne kadarki en büyük hareket olarak adlandırılan "Murat Operasyonu" sürerken, öte yandan Koç Holding'in bölgeye ilk yatırım hamlesi olarak sunulan girişimin asıl önemli noktası yatırımın ekonomik boyutlarından çok "psikolojik" boyutlarıdır. Sömürgeci devlet her yönüyle sorunu çözmeye başladığına toplumu inandırmak istiyor. Gerçekte ise yalanlar üzerine kurulu başarıları ihtiyaç duyuyor. Kirli savaşın psikolojik boyutu oluyor bu.

Bilindiği gibi bölgedeki ucuz işgücü sermayedarların ağızlarını sulandırmaktadır. Fakat kapitalist tekel grupları bugün için Kürdistan'ı yatırım için güvenceli bulmuyorlar. Gerçekte olan ise şudur: Gerçekleşen Koç'un GAP'a kredi açması değil, devletin Koç'a devlet kasasından kredi açarak ve binlerce dönümlük hazine arazisini hibe ederek Koç Holding'in kimi yöneticilerini Urfa'ya götürüp misafir etmesidir. Bir yanda teşvik kredisini adı altında hortumlanan paralar, bir yanda ise bedava verilen binlerce dönümlük değerli araziler... Böylesi bir durumda Koç grubunun "kar amacı gütmeyen" traktör fabrikasını açmasından daha doğal ne olabilir ki? Nasılsa işçi ve emekçilerden toplanan vergiler "teşvik kredisini" adı altında Koç'un kasasına aktarılmış oluyor. Nasılsa Urfa ovasının en değerli parçalarından biri bedava kendisine verilmiş oluyor. Peki kârını peşinen devletten alan bir kapitalistin, yatırım için hiçbir harcama yapmaksızın şimdilik boş yatsa da bir traktör fabrikası açmasından daha kârlı bir iş olabilir mi?

Bir an söylenene inanalım ve Koç Holding'in Trakmak Şanlı Urfa Eğitim tesislerinde 17 bin kişiyi istihdam eden bir fabrika açtığını düşünelim. Bu Kürt emekçileri için neyin kalkınması anlamına gelebilir? Kürtlerin hangi talihi değişmiş olacak? Zalim sömürgecilerin ücretli kölelik zinciri biraz daha ağırlaşacak! Hepsi bu.

Kendi topraklarından devlet terörüyle göç ettirilen Kürt emekçileri televizyonlardan izleyebildikleri açılış törenlerine hangi gözle bakıyorlar? Peki tüm insansızlaştırma politikalarına karşı bölgede yaşamını sürdürenler açısından bir farklılık arzietmekte midir bu büyük yatırımlar? Onlar bu haberleri izleyecek ve sabah hiçbir şey olmamış gibi devam edecekler yaşamlarına. Metropollerin varoşlarını dolduranlar inşaatlardaki işlerine, kırdakiler de ağaların topraklarında kölelik koşullarında çalışmaya, çoğu da yaşamlarını sürdürme endişesi hiçbir zaman eksik olmadan iş aramaya...

Kardeş Kürt halkının bilincine bu düzenin gerçek yüzü, yıllardır maruz kaldıkları sınıfsal ve ulusal sömürü, baskı ve zulüm nedeniyle bulanıklaştırılmayacak kadar derin kazanmıştır.

Yoğunlaşan özelleştirme saldırısı ve 16 Mayıs Ankara Mitingi

Tüm gelişmeler önümüzdeki aylarda işçi sınıfı ve emekçi hareketinin yükselişe geçeceğini gösteriyor. Halen askıda olan ve sermaye iktidarının bir an önce meclisten geçirmek için fırsat kolladığı “sahte sendika yasası”na karşı KESK’in yeni bir eylem takvimi açıklaması sözünü ettiğimiz yükseliş beklentisinin nedenlerinden biridir. Fakat daha önemlisi sermayenin özelleştirme saldırısı ve talanına karşı işçi sınıfının yükselteceği mücadelelerdir.

Anasol-D Hükümeti tarafından Aralık '97-Ocak '98 döneminde yoğunlaştırılan özelleştirme saldırısı, işçi sınıfının buna karşı geliştirdiği eylemlerin de basıncıyla hız kesmiş, gündemdeki yerini yaklaşık iki ay boyunca daha farklı gelişmelere bırakmıştı. 17 Ocak'ta İzmir'de ve 18 Ocak'ta da İstanbul'da gerçekleştirilen “Özelleştirmeye hayır!” mitingleriyle birlikte konu gündemin ön sıralarından daha gerilere kaydırılmıştı.

Bu şüphesiz sermaye devletinin özelleştirme planlarından vazgeçtiği anlamına gelmiyordu. Sadece enerji başta olmak üzere sınıfın eylemli tepkisine yol açan büyük özelleştirmelerde istim düşürülmüş, fakat daha küçük ve göze fazla batmayan, sınıf cephesinden de ciddi bir tepkiye neden olmayan özelleştirmeler aradan çıkartılmıştı. Etibank'a ait bazı işletmeler, HAVAŞ'ın bir kısmı, Sümer Holding'e bağlı işletmelerden bazıları ve ORÜS İşletmeleri'nin elde kalan bölümleri '98'in ilk üç ayında özelleştirildi.

Nisan başında özelleştirme saldırısına yeniden hız verildi. Bu beklenen bir gelişmeydi. Zira saldırıya ilişkin kararlar, 11 Mart tarihli ÖYK toplantısında son şeklini almıştı. İlk olarak 5 termik santralin ve iki bölgedeki enerji dağıtım tesislerinin özel sektöre 20-30 yıllığına devrini içeren Bakanlar Kurulu kararı cumhurbaşkanı tarafından onaylandı. Çok geçmedi, İş Bankası hisselerinin satışı ve BSM (cep telefonu) hat lisanslarının özel sektöre devri medyatik şovlar eşliğinde gerçekleştirildi.

Bunlardan ilki, yani enerji sektöründeki işletme haklarının özel sektöre devri şu an pratik uygulama aşamasına ulaşmış değil. Cumhurbaşkanı'nın onayı, enerji sektöründeki özelleştirme sürecinin bir iç aşamasını oluşturuyor. Burada “dananın kuyruğu” asıl olarak önümüzdeki dönemde kopacak. Diğer ikisinde ise durum farklı. İş Bankası hisselerinin satışı ve BSM lisanslarının devri artık tamamlanmış, sermaye kaleşörlerinin deyimiyle “başarılmış” özelleştirmeler durumunda.

“Başarılan” bu iki özelleştirmenin

tam da bu döneme rastlaması, sermayenin bu konuda gerçekten başarıya muhtaç olmasından, bunun için de bilinçli bir zamanlama yapmasından kaynaklanıyor. Zira finansal hacmi açısından önemli olan bu iki özelleştirmenin “başarılabilmesinin” önünde herhangi ciddi bir engel yoktur ve bunlar neredeyse tüm bir '98 yılı özelleştirme planı içerisinde yer alan en sorunsuz özelleştirmelerdir.

Sermayenin yeni saldırılara girişmeden önce bir dizi hazırlık yapmasının kendi cephesinden kolaylıkla anlaşılabilir nedenleri var. Zira bundan sonra özelleştirmeyi planladıkları sektör ve işletmeler her bakımdan kilit bir önem taşıyorlar ve buralarda sermayenin işi hiç de kolay değildir.

Şu an sırada enerji sektörü ve Petrol Ofisi var. Hemen peşinden PETKİM, TÜPRAŞ, TELEKOM, ERDEMİR ve Demiryolu Limanları gibi kurum ve işletmeler geliyor. Uluslararası sermayenin tam yağmasına açılan bu büyük işletmelerin ayırdedici temel özelliklerinden birisi, bunların birçoğunun kilit sektörler olmasıdır. Bir diğer temel özelliği ise işçi sınıfının oldukça geniş bir kesiminin bu işletmelerde istihdam ediliyor olmasıdır. Herbirindeki işçi sayısı binlerle, onbinlerle ifade edilen bu işletmelerin hepsi de aynı saldırıyla karşı karşıyadır. Bu durum, işçi sınıfının oldukça geniş bir kesiminin birleşik mücadelesi için son derece uygun bir ortam sağlamaktadır.

Üzerinden atlanamayacak bir başka olgu, başta termik santrallerde çalışanlar olmak üzere saldırının muhatabı işçilerin emperyalist yağmaya karşı direnme kararlılığı içerisinde olmalarıdır. Aralık '97'de yağmacı emperyalist tekellerin temsilcilerini çalıştırdıkları işletmelere sokmayan işçiler bu kararlılıklarını böylelikle pratikte de göstermişlerdir. İşçiler bunu Tes-İş gibi bir sendikayı eyleme zorlayarak,

sendikanın harekete geçmediği durumlarda da onu aşarak yapabilmişlerdir. Bugün, dünden daha kararlı oldukları ise ayrı bir veridir. Saldırı yeniden gündemleştikten sonra, 2 Nisan'da Petrol Ofisi'nde çalışan işçiler bir saat iş bırakarak kendi cephelerinden kararlılıklarını göstermişlerdir. Yine Tes-İş Ankara 2 Nolu Şube üyesi işçiler 5 Mayıs'ta bir basın açıklaması ve yürüyüş düzenlemişlerdir. İşçilerin temel şiarı ise “Özelleştirmeye geçit yok!” olmuştur.

Daha bir dizi gösterge ortaya konulabilir, fakat tablonun bu kadarı bile stratejik sektörlerle yönelik özelleştirme saldırısında sermayenin işinin pek kolay olmadığını göstermeye yeterlidir. Bugün için işçi sınıfının bu mücadeledeki en büyük handikapı birleşik-militan duruşun örgütlenememiş olmasıdır. Çeşitli illerde kurulmuş bulunan “Özelleştirme Karşıtı Platform”ların sınıf hareketi içerisinde böyle bir rolü oynama olanağı yok denecek ölçüde sınırlıdır. Atılan belli adımlara rağmen bu böyledir. Zira herşeyden önce söz konusu platform saldırının gerçek muhatabı işçiler yerine, ağırlıklı olarak reformist partilerle meslek kuruluşlarını kapsayan bir örgütsel biçimlenişe sahiptirler. Mücadeleciler bazı bileşenlerinin varolması bu gerçeği değiştirmeye yetmez. Bu tür platformları ve bu arada sendikaları özelleştirmeye karşı etkin silahlara dönüştürebilmenin yolu, bütün bu sektörlerdeki işçilerin ve kamu emekçilerinin birleşik inisiyatifini yaratabilmekten, buna bağımsız sınıf çıkarları doğrultusunda bir içerik kazandırabilmekten geçiyor.

16 Mayıs Ankara Mitingi işte böylesi birleşik-militan bir mücadeleyi örgütlenme amacı ve görevi çerçevesinde özel bir anlam kazanıyor. Saldırının muhatabı işçilerin basıncıyla özelleştirmeye karşı birşeyler yapmak zorunda kalan Türk-İş yöneticilerinin

hiçbir güvencesi yoktu. Bu nedenle “Şalter ne zaman inecek?” diye soran işçilerin öncelikle kendi güçlerine güvenmeleri, örgütlü güçlerini birleştirerek geliştirmeleri gerekir. Sendika ağalarının ördüğü barikatı aşip işçilerin kendi inisiyatifinde mücadele platformları oluşturmak, özelleştirme saldırısını püskürtebilmenin en önemli ayaklarından biridir. Kimi işletmelerde sendikalardan bağımsız olarak işçilerden oluşan eylem komitelerinin kurulmuş olması, sendika bürokrasisinin inisiyatifini kırmaya dönük bir eğilimin sınıf içerisinde varolduğunu gösteriyor. Öncü işçi ve emekçilerin temel görevi bu tür örgütlenme örneklerini hızla çoğaltarak tüm sektörlerle ve işyerlerine yaymak, uygun biçimlerde merkezileştirmek, bunlara bağımsız sınıf çıkarları çerçevesinde bir siyasal içerik kazandırmaktır.

Saldırının hedefi durumundaki işçiler ve öncüleri özelleştirmeye karşı mücadeleyi sendika bürokrasisinin denetiminden çıkartıp sınıfın devrimci inisiyatifini altında geliştirmenin bir ilk adımı olarak 16 Mayıs mitinginde sendikal bürokrasinin denetimi kırılmaya çalışılmalı, bunun için özel bir çaba sarfetmelidirler. 16 Mayıs'ı özelleştirme karşıtı mücadelenin kazanım hanesine yazmak, sınıfın işini önemli ölçüde kolaylaştıracak, yolunu açacaktır.

Stratejik sektörlerle ve büyük işletmelere dönük özelleştirme karşıtı mücadele, işçi sınıfının gücünü sinayacağı bir zemin olmaya daha şimdiden adaydır. Bu savaşta işçi sınıfının gücünü on kez, bin kez artıracak olan ise onun birleşik militan bir mücadeleye dönük örgütlenme düzeyini yükseltebilmesidir. Kamu çalışanları da dahil bütün sömürülen ve ezilen kesimler, ilericiler ve devrimciler 16 Mayıs mitingini birleşik, örgütlü bir mücadele cephesi yaratmanın bir fırsatı olarak görebilmelidirler.

Dünya'da ve Türkiye'de Özelleştirme Saldırısı

Özelleştirme ve tensikat saldırısına karşı Harb-İş alanlarda

Türk-İş'in özelleştirme saldırısına karşı düzenlediği eylem, saat 12.00'de başladı. Harb-İş'in Ankara, İstanbul, Gelibolu, Sivas, Çorlu, Elazığ, Kayseri, Gölçük, Afyon, Marmaris, Eskişehir ve Ege Bölgesi şubeleri, Petrol-İş, Sosyal-İş, KESK Ankara Şubeler Platformu, TÜMTİS, Eğitim-Sen ve Haber-Sen eyleme pankartlarıyla katıldılar. Pankartların arkasında düzenli kortejler oluşturan işçi ve emekçiler, ellerinde şu dövizleri taşıyorlardı: "İşten atılmalara son", "Yaşasın halkların kardeşliği", "Barış hemen şimdi", "Susma, sustukça sıra sana gelecek", "İşçi kıyımına son", "Özelleştirmelere son", "İş, ekmek, barış, özgürlük", "Ekonomik teröre hayır", "Askeri işyerleri özelleştirilemez", "Eşel-mobile hayır", "Taşeronlaştırmaya hayır", "Asker değil işçiyiz, Harb-İş'le güçlüyüz", "İşçilerin birliği sermayeyi yenecek", "Kahrolsun ücretli kölelik düzeni", "İşçiyiz, emekçiyiz, örgütlüyüz, güçlüyüz", "İşime dönmek istiyorum, hemen şimdi"... Ayrıca Sosyal-İş pankartı arkasındaki TEK Vakfı işçileri de dövizleriyle gelmişlerdi: "Ha Sosyal-İş, ha Harb-İş, sendikada birleş", "400 sendikalı işten atıldık", "İnadına sendika", "Sendikalı olmak örgütlü insan demektir".

Garın önünden Abdi İpekçi Parkı'na gelindi ve işçiler sloganlarını sürekli attılar: "Atılan işçiler geri alınsın", "Zafer direnen emekçinin olacak", "İşçiyiz, haklıyız, kazanacağız", "Yaşasın sınıf dayanışması", "Ankara, Ankara duy sesimizi, bu gelen Harb-İş'in ayak sesleri", "Asker değil işçiyiz, Harb-İş'le güçlüyüz", "Suskun toplum istemiyoruz", "İş-ekmek yoksa barış da yok", "Demokrasi bekçisi Harb-İş işçisi", "Kahrolsun IMF, bağımsız Türkiye", "İşçi kıyımına son", "İşçiler elele mücadeleye", "Demokrasi işçilerle gelecek", "Baskılar bizi yıldıramaz", "Askeri işyerleri özelleştirilemez", "Kahrolsun işçi düşmanları", "Yaşasın örgütlü mücadelemiz", "Ekmeğe uzanan eller kırılсын", "Yaşasın işçilerin birliği" alanda

atılan sloganlardı.

Eylemde belirgin bir düzen ve disiplin dikkat çekti. Bütün işçilerde üzerinde sloganlar yazılı olan birer şapka ve önlük vardı, sloganlara kitlesel katılım sağlanıyordu.

Abdi İpekçi Parkı'na girişte yapılan aramada kamu emekçileri (ki

kortejin sonunda yer alıyorlardı) "Emekçiler değil, çeteler aransın" sloganlarıyla tepki koydular. Kamu emekçileri 3500 civarındaki kitle içerisinde yaklaşık 150-200 kişi civarında sınırlı bir katılım sağlamış olmakla birlikte, sloganlarıyla göz dolduruyorlardı: "Yaşasın sınıf

dayanışması", "Zafer direnen emekçinin olacak", "Emekçiler elele mücadeleye", "Faşizme karşı omuz omuza", "Çeteler halka hesap verecek", "İşçi-memur ayrımına son", "Savaşa değil, emekçiye bütçe", "Üreten biziz, yöneten de biz olacağız", "Yaşasın Kızılay Direnişi'miz". Otobüs üzerinden yapılan koşumaların çizgisi ve işçilerin bir kaçının taşıdığı (uzun sopalı) Türk bayrakları anlaşılır bir bütünlük içindeydi. Otobüs üzerinden atılan sloganlar,

yine otobüsten gelen şarkı-türkü sesleriyle kesiliyordu.

İşçilerden oluşan bir tiyatro grubu kısa bir oyun sergilendi. "Yaşasın Enternasyonal" sloganıyla biten oyun, işçiler tarafından coşkuyla alkışlandı.

Ankara/Kızıl Bayrak

KKK 1 Nolu Dikimevi önünde açlık grevi

Nisan ayında KKK 1 Nolu Dikimevi'nde 8 işçi işten atılmış, 3 tanesi Sivas'a sürülmüştü. Gerekçe ise; yemek tabakları pis olduğu için işçilerin yemek tabaklarını masalarda bırakıp, pisliği protesto etmeleriydi. Şu anda Sivas'a sürgün edilen işçiler de işten atılmış durumda. O dönem işten atılmak ve işsizlik korkusu, işveren olan KKK'nin baskıları, sınıf bilincini almaları yönünde sendikanın yetersizliği ve güven uyandıramaması gibi nedenlerle işçiler atılan arkadaşlarına (terzihane bölümü hariç) sahip çıkamadılar.

Atılan işçilerin sekizi sendikanın çeşitli kurullarında görev yapıyor. Üçü ise işyeri temsilcisi. Bu tensikatlarla sendika bu işyerinde dibe vuracak bir güvensizlik ortamına girdi. 1600 işçinin çalıştığı bir işletmeyi kaybetmenin ne anlama geleceğinin farkında olan

sendika bürokrasisi, 16 şube başkanı ve bazı Genel Merkez yöneticileriyle birlikte 3 günlük açlık grevi yaptı.

1 Nolu Dikimevi patronu olan KKK'nin hedefi, zaten sınıf sendikacılığı yapmayan harb-İş'i bu işyerinde felç etmek ve tasfiyesinden sonra işçiler için işsizlik, sefalet demek olan özelleştirmeyi gündeme getirip sorunsuz bir özelleştirme gerçekleştirmektir. Dikimevi işçileri ve sınıfın diğer bölükleri bunun bilincinde

olmalı ve işten atılan sınıf kardeşlerine, sendikal örgütlülüklerine sahip çıkmalıdır. Sendikaların işçilerin öz örgütü olduğunu unutmamalı, en kötü örgütün örgütsüzlükten iyi olduğu bilinciyle hareket etmeli ve sendikalarına sahip çıkmalıdırlar. Sendikaya sahip çıkmak, çizgisi onaylanmayan bir yönetim ekibine sahip çıkmak değil, kendi sendikal haklarımıza sahip çıkmaktır.

Sınıfı içinde olmak

Kayseri Organize Sanayi Bölgesi'nde kurulu, Yuvam adındaki emaye mamülleri üreten fabrikada işçi olarak çalışırken, bazı nedenlerden dolayı 3 hafta kadar önce işten atıldım.

Yuvam'da toplam 587 kişi çalışmakta. 35-40 yıllık gibi bir geçmişe sahip bu fabrika, "kirli savaş hileleri" konusunda uzman bir kapitalist tarafından işletilmektedir. Emaye ürünlerinden tencere, tava, çaydanlık vb. üretilen işletme, Organize Sanayi Bölgesi'nde 2 ayrı yerde yapılanmış durumda. Aşağı ve yukarı diye iki birimden ibaret. Bu iki ayrı birimde toplam 13 bölüm var. Ben, 387 kişinin çalıştığı ve 11 bölümden oluşan aşağı fabrikada çalışmaktaydım. Yuvam'da daha önceleri T. Metal-İş sendikası örgütlüyken, bugün örgütsüz bir işyeri durumundadır. Her hangi bir dernek veya sendika faaliyet yürütmemektedir.

İşyerinin kalbi durumunda olan 4 ayrı fırın var. Ben, emaye kaplamasının yapıldığı iş fırında çalışıyordum. Bu bölümde .17 kişiydik. İşe başladıktan hemen bir kaç gün içinde bölümün posta başısıyla tanıştım. Amacım, çok hızlı bir biçimde işyerini, işeri koşullarını ve işçilerin durumunu tesbit etmektir. Posta başımız 13 yıllık işçi. Aynı zamanda fırın ustasıydı, yani işinin uzmanıydı. Benim de işten atılmama neden olan eylem onun da 4. eylemi olacaktı işçiler arasında. ilişki kurmakta zorlanmıyordum. İşyerini ve işçileri postabaşımızın anlatımı ve gözlemleyerek öğreniyordum. Genelde genç bayan, genç erkek emekliliği yaklaşan işçiler çalışıyordu. Diğer özel bir yan ise işçiyi patrona gebe kılan "vasıfsız" işçi olmaktı. Yuvam'a her hafta pazartesi günü iş için gelen 40-50 civarında işsiz gelir, işe alınır ve deneme faslı olacağından 2-3 gün geçmeden işten çıkarılır. Bu da paranın verilmeyeceği anlamına gelir. Biraz da işçilerin ağzından Yuvam'ı tanıtmak istiyorum.

Yuvam; "sevap işlemeyi çok seven" bir patronumuz olduğu için, maaş değil 23 milyon kadar bir "sadaka" verir.

Yuvam; 587 işçiye toplam 4 tane servis aracı verir. Çay yasaktır, işçiler aralarda çay yapma. "sahtekarlığına" teşvik edilir.

Yuvam; ustabaşları "paralı gardiyanlardır". Bayan işçileri aşağılar, hakaret eder. Bizler de iletişim kurmaya çalışırız, ama "uçkurculukla" suçlanırsınız. İşçi arkadaşların aklı "uçkurda" değil. Tam tamına 12 saat gibi bir süre ailesinin yüzünden çok, mesai arkadaşının yüzünü gördüğü için. Bölümde ilişkileri geliştiriyor, arkadaşları tanımaya çalışıyordum. Aradan bir hafta geçti. Yemekhanede bir işçi patron tarafından hırsızlıkla suçlanıp teşhir ediliyordu. Bayan işçilerden biri ayağa kalktı ve: "ayıptır, günahıdır, beş kuruşluk, çöpten alınmış

bir hurda için insan işten atılır mı? Yazıktır, onun işe ihtiyacı var." diyerek arka çıktı arkadaşına. Bayan arkadaşın arkasından ben söze girdim ve destek sundum. Konuşmalarım işçiler tarafından ilgi görmüş olsa gerek ki; ben işe başlamadan 3 hafta önce birçok sorundan dolayı işçiler biraraya gelmişler. Ve fabrika deposunda yaklaşık 45 kişiyle ve iki tane gözcünün denetimindeki toplantıya davet edildim. Bölümümüzün postabaşı da oradaydı. Beni arkadaşlarla tanıştırdı. Kısa bir sohbetten sonra sorunları tartışmaya başladık. Çalışma saatinden sonraki 4 saatlik zorunlu mesai, mesai ücretinin 144 bin lira oluşunu, servis aracının azlığını, çay yasağını, iletişimin olmayışını, düşük ücret ve sigorta gibi bir dizi sorunu sıraladık. Sıra nasıl bir yöntem izleyeceğimiz sorununa gelmişti. İşyerinin koşullarını eski işçiler daha iyi biliyorlar ve birçok işçiyi tanıyorlardı. 400 kişiyle yola çıkılıp 20 kişinin kaldığını anlatarak farklı bir yolun denenmesi gerektiğini söyledi postabaşı. Ben de alışık olmadıkları bir öneri sundum. Rahatsızlıklarımızın içinde bulunduğu bir imza metni ve sabah 8.00, akşam 17.00'de mesaiye kalmadan işbirakmayı önerdim. İki tane sözcü seçtik. Biri bizim postabaşı, diğeri de bendim. İlk defa bir fabrikada ve bir sürü işçiyle çalışıyordum. Ertesi gün birinci fırından 17 kişiyle saat 17.00'de işi bıraktık. Nelerin olacağını merak ediyorduk. "Sabahleyin işe başladığımızda bir ustabaşı konuşmaya gelir" dedik, ama öyle bir şey olmadı. Bu durum bizi şaşırtmıştı. İkinci gün birinci ve ikinci fırın toplam 32 kişi işi bıraktık. Ertesi gün yine tık yok. Üçüncü gün birinci, ikinci ve üçüncü fırın 41 kişi işi bırakmaya hazırlanırken saat 17.00'de paydos zili çaldı. Şaşkınlığımız artmıştı. Üstüneüslük, işbiraktıktan sonra iki gündür verilmeyen servis aracı verilmişti. Eylem kararımız sürüyordu. Durumu anlamak üzere dördüncü gün sabahı geldiğimizde patron tüm fabrikanın işçileriyle toplantı yaptı. Toplantıda zorunlu mesai kalkmış, 144 bin lira olan mesai ücreti 175 bin liraya çıkarılmış, çay yasağı kalkmış ve servis aracı altına çıkarılmıştı. Evet, patronun deneyiminden bahsetmiştim. Hiçbir talebimizi sunmadan 7 sorundan dördü hallolmuştu. Bu arada işçiler de yelkenleri indirmişti. Eyleme devam etmenin bir anlamının kalmadığı düşünüldü ve bitirdik. Daha önceden yapmaya cesaret bulamadıkları bir eylemi başarmışlardı. Aslında insanları cesaretsiz kılan neden çok az sayıda olan eski işçiler. Daha önce deneyim yaşamışlar ama başarılı olamamışlar. Kazanım elde etmiştik ama taleplerimizi dile getirmediğimizden dolayı patron zafer kazanmış gibi davranıyordu. İnsani değerler açısından

koşullarda değişiklik yoktu.

Kurban bayramı yaklaşıyordu. İşçiler bayram harçlığı verilir hayaline kapıldılar ama harçlığı bir kenara bırakın, maaşın yarısının verileceği duyumunu aldık. Personel müdürüyle görüştüktükten sonra işçiler içinde bu duyumu yaydık ve 387 kişilik aşağı bölükte 355 kişiyle 1,5 saat işbiraktık. Bir tarafta idare personeli, diğer tarafta biz. Konuşma başladı, karşımızda konuşacak ve söylediklerimizi çürütecek birşey bulamıyor, bir adım öne çıkıp 2 adım geri çekiliyorlardı. Tek çürütemediğimiz ve bizi yenilgiye uğratan konu kasada para olmayışydı. Geri adım atmıştık. Bu arada şimşekleri üzerime toplamıştım. Fabrikanın genelinden sorumlu ustabaşı beni yanına çağırarak dalgavari "bu işyerinde konuşanları sevmeyiz" diyerek aba altından sopa göstererek gitti. 3 haftalık bir işçiydim ve tam 3 bölüm değiştirdim. Bunun yanında , ağır bölümlere vererek işten çıkmamı sağlamaya çalışıyorlardı. Bu konuda başarılı olamadılar.

Bayram dönüşüydü, 3-4 ay için işyerindeki bölümümde çevre sağlayabilirsem diye düşünüyordum ama 3 hafta içinde aşağı bölükte tümünden tanışmıştık. Şanslıydım yalnız işten ayrılanlar vardı ve 9 günlük bayram parasını kestiklerini öğrenince 9 kişi idareye çıktık ve uzun bir tartışmadan. Bir gün sonra maaşlar verilirken muhasebeye çağırıldım ve ilk maaşımı aldım ama işimde son vermişlerdi. 3 kişi işten çıkarıldık. Kritik hatayı burada yapmış oldum. Sonuçta 400 sınıf kardeşimin yanında beni ilk planda sahiplenmeye çalışan 20 kadar arkadaş oldu. Onlarda bilinç eksikleri yüzünden benimle beraber işten çıkmayı düşünüyorlardı. Ben bunun bir işe yaramayacağını söyleyerek engel oldum. Halbuki 3 arkadaş olarak çıkışlarımızı almasak hergün kavga dövüş fabrikanın önüne gelsek, gerekirse açlık grevi yapsak ,günbe gün içerde çalışan işçi arkadaşları bizi sahiplenmeye kazanabilirdik. Sınıf çalışmasındaki deneyimsizliğim hızlı başlayan sürecin daha başında iki sözcüyere dar ama en ileri ve kararlı arkadaşlardan bir işyeri komitesi kurmanın kritik önemini gözden kaçmasına neden oldu.

Sınıf mücadelesi ise devam ediyor.

Arkadaşlarla halen görüşüyoruz. Bir tekstil fabrikasına başvuruda bulunduk cevap bekliyoruz. Evet, sınıf içinde olmak, sınıftan yana olmak ayrı bir onur.

*Yaşasın işçilerin birliği!
İşçiler partiye, devrime,
sosyalizme!*

*Kayseri'den KB okuru işten
çıkarılmış bir işçi*

Eksen Yayıncılık Kitapları

1. Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm (TDPK Eleştirisi)
2. Baskı 300 000 TL.
3. Modern Revizyonizmin Çöküşü SB ve D. Avrupa Üzerine (Tükendi) 650 000 TL.
4. Yakın Geçmiş Genel Bir Bakış ve Platform Taslağı .175 000 TL.
5. Devrimci Harekette Reformist Eğilim . . 400 000 TL.
6. Teori ve Program Sorunları 550 000 TL.
7. Dünyada Yeni Düzen ve Ortadoğu (Tük.) . . 250 000 TL.
8. Siyasal Gelişmeler ve İşçi Hareketi . . . 450 000 TL.
9. Bir Gün Bile Yaşamak, (Tükendi) (Roman: O. İyiler) .1.400 000 TL.
10. EKİM 1. Genel Konferansı, Değerlendirme ve Kararlar 550 000 TL.
11. ekimler-1, Marksist-Leninist Teorik Siyasal Dergi (Tükendi) 700 000 TL.
12. ekimler-2, Marksist-Leninist Teorik Siyasal Dergi .700 000 TL.
13. Solda Tasfiyeciliğin Yeni Dönemi (Tük.) 350 000 TL.
14. İÇ Yazışmalar/İÇ Çatışmalar, Işık, Daha Çok Işık 400 000 TL.
15. EKİM Olağanüstü Konferansı (Tutanaklardan Seçmeler) Devrimci Politika ve Örgütlenme Sorunları 550 000 TL.
16. Kürt Ulusal Sorunu-1 Teorik-Programatik Perspektifler ve Siyasal Değerlendirmeler . . 650 000 TL.
17. Kürt Ulusal Sorunu-2 Teorik-Programatik Perspektifler ve Siyasal Değerlendirmeler . . 850 000 TL.
18. Tasfiyeciliğe Karşı Konuşma ve Yazılar, Kopanlar ve Kapılanlar 450 000 TL.
19. Devrimci Gençlik Hareketi Genişletilmiş 2. Bas. 550 000 TL.
20. Gebze Direnişinin Ardından 175 000 TL.
21. 20 Temmuz Dersleri 175 000 TL.
22. Dünya'da ve Türkiye'de Özelleştirme Saldırısı 175 000 TL.
23. "İş-ekmek-özgürlük" sloganı üzerine, Liberal Demokratizmin Politik Platformu Genişletilmiş 2. Baskısı 250 000 TL.
24. EKİM 3. Genel Konferansı Siyasal ve Örgütsel Değerlendirmeler . . 650 000 TL.
25. Küçük Burjuva Popülizmi ve Proleter Sosyalizmi (Z. Ekrem'e Cevap) . 450 000 TL.
26. EKİM 3. Genel Konferansı Örgütsel ve Siyasal Tartışmalar (Tutanaklar) 750 000 TL.
27. Demokratizmi Savunmanın Sınırları 200 000 TL.
28. EMEP Eleştirisi Bir sosyal reform partisinin ideolojik, politik ve örgütsel temelleri üzerine. 250 000 TL.
29. Partileşme Süreci-1 Perspektifler ve Değerlendirmeler 650 000 TL.
30. Partileşme Süreci-2 Polemikler: Devrimci Proletarya'ya yanıt . . . 650 000 TL.

Sınıfın parti taktiğine ihtiyacı

B. ÖZEN

1 Mayıs '98 geride kaldı. Bu 1 Mayıs'ın yarattığı açıklıklar ve dersler vesilesiyle sınıf hareketin ve temel siyasal eğilimleri değerlendirme sorumluluğu açığa çıkıyor. Ancak bu temel üzerine dayanan bir parti taktiği, 1 Mayıs '98 içindeki sınıfın devrimci 1 Mayıs'ı eğilimini besleyebilir ve sürdürebilir.

Öncelikle belirtmeliyiz ki, 1 Mayıs '98'in açıklıkları sınırlıdır. Bu onu bir "kutlama günü" anlayışıyla örgütleyen sendika bürokrasisinden kaynaklı değildir kuşkusuz. Sınıf hareketinin henüz birleşik-genel bir karakterden yoksunluğu ile merkezi eylemlerin süresizliği bunun temel nedenidir. Bu noktada parçalı sınıf hareketinin talep ve eğilimleri merkezi mitinglerde silikleşebilmekte ya da merkezi eylemin talep, slogan ve eğilimlerinin etkileri mevzi sınıf savaşımı alanlarında zayıflamakta, hatta silinebilmektedir. "Makina Kalıp sınıfı için grevde"dir ama, 1 Mayıs '98'de esnekliğe karşı mücadelenin slogan ve eğilimlerinin öne çıktığı ya da güçlendiğini söylemek zordur. Bu sadece esneklik sorunuyla değil sınıfın tüm güncel ve öne çıkan talepleri için de geçerli bir durumdur. Bu taleplerin öne çıkmaması bir ölçüde anlaşılabilir. Zira sınıf hareketi henüz siyasallaşmamıştır. Ama varolan hareketliliğin sınırları içerisinde dahi belli taleplerin öne çıkmayışı daha da vahim bir tablo çıkarmaktadır. Sınıf hareketinin ve siyasal akımların kendiliğinden ya da bilinçli dinamikleri-müdahaleleri her merkezi süreç-eylem vesilesiyle sınıf hareketinin parçalılığını gözetme ve birleştirmede zayıf ya da yetersiz kalmaktadır. Böyle olduğu sürece de merkezi süreç-eylemler işlevsizleşmekte ve hava boşaltma rolü oynamasının şartları oluşturulmaktadır. Halbuki her mevzi-yerel direniş, grev bu merkezi süreçlerde kendi yaşadığı sorunlar üzerinden sınıfı uyaran ve eylemle eğiten bir rol oynamaya da olanak vermektedir. Böyle bir tablo içinde sınıfın kendiliğinden dinamikleri bu birleştiriciliği oynamakta zayıf kaldığı koşullarda siyasal önderliğin önemi artmaktadır. Siyasal önderlikler burada oynadıkları rol çerçevesinde de devrimci ve reformcu bir ayrışma yaşamaktadırlar. Sınıfın "birlik" ve "mücadele" konumu arasında bugün birbirini tamamlayan ve besleyen bir ilişki kurabilmesinin önemi artmıştır. Bu temelde sınıfın taktik politika ihtiyacı ile mücadele hattı arasında da benzer bir tablo bulunmaktadır.

4 Mart Kızılay merkezi eylem süreci ile DİSK'in 11 Aralık Ankara Yürüyüşü olumlu eğilimler gösterirken, Susurluk protestoları (5 Ocak Türk-İş, 22 Aralık DİSK, 14 Aralık KESK) kırılma eğilimleri ile karakterize olmuştur. Bu farklılığın arkasında hiç de sanıldığı gibi politik talep ya da protestoların sınıfta yankı bulmaması gibi "doğal" bir gerilik yoktur. Gerçek neden, birinci eğilimde merkezi eylemler bir yerel ve yükselen eylem süreci içerisinde örgütlenmiştir. Bu süreç yorulma yerine bir bilenme süreci olabilmıştır. Böylece kitlelerin

aslında "daha az ve ekonomik" sınırlarda eylem isteğinin değil, tersine talepleriyle ilgili sonuç alıcı ve bu sonuçla arasındaki ihtiyaç bağlantısı kurulabilirse politik eyleme yatkınlığı açığa çıkmaktadır. KESK'in varoluş amacıyla 4 Mart'ı doğuran genelge arasındaki bağ açıktır. Bu güçlü zeminde bir de sürecin örgütlenmesi 4 Mart dinamiğinin temelidir. DİSK'in Ankara Yürüyüşü ise bir dizi (Töztaş, Makina Kalıp, Frigo Pak) mevzi sendikalaşma girişimine yönelik saldırılara karşı uzun süreli direnişlerin üzerine oturdu. Bu hem talep hem de mücadele açısından merkezileşmenin birleştirici ve mücadeleyi yükseltici rolünü sağladı. Tam da bu iki eylemli süreç, devrimci temelde olmasa da, politik hattın kolay sahiplenildiğini gösterdi. KESK doğrudan hükümet yasa tasarısına tutum alarak, DİSK ise "sendikal haklar" gibi bir ifade darlığına rağmen örgütlenme özgürlüğü alanına taşmak zorunda kalarak...

1 Mayıs '98 vesilesiyle görüldüğü gibi, kendiliğinden dinamikler zorlamadığı sürece, sendika bürokrasisinin ne politik ne de ekonomik talepleri formüle etmek ve bunu sınıf içinde yaygınlaştırmak niyeti vardır. Bunu yaygınlaştırmamanın biricik yolu olan sonuç alıcı bir mücadele hattından yoksunluk bunu doğrudan tamamlamaktadır. Sınıfın 1 Mayıs'ında "dayanışma"yı söze indirenlerin, "mücadele"ye ise tövbe edenlerin "birlik"i yalandan ibarettir. Sınıfın en geri düzeyinde bile birlik sağlayamadıkları ya da sağlamadıkları ölçüde, mücadelenin "kitleden kopan ilerilikleri" üzerine demagoji yapma olanakları tükenmektedir. Yaygın hoşnutsuzluğa rağmen sınıfın 1 Mayıs'a katılımının düşüklüğü, bürokratların "birlik" üzerine kurulu yalanının sınıfın eylemci kesimini bölmeye ve genel sınıf kitlelerinden yahtmaya dönük yanını göstermektedir. Sendika bürokrasisi 1 Mayıslar'da iş bırakma tutumundan kaçınmakta, böylece sınıfı bölmekte, görüntüyü ise iş bırakma örgütleyen ileri sendikalar üzerinde alanda kurduğu denetim ve hakimiyet ile kurtarmaktadır. Reformist ve devrimci demokrat akımların etkisindeki sendikalar ise meşru platformlarına ve kitlesel etkilerine (bunun 1 Mayıs'taki eylemci işçi kitlelerinin ezici ağırlığı olduğu da hatırlanırsa) rağmen, bu hakimiyeti kıramamaktadırlar. Alana kendi "ileri"lik sınırlarındaki bir taktik hattı bile varedemeyen ve buna uygun bir mücadele odağı olamayan ileri sendikaların hemen tüm rolü kendi kortejlerine indirgenmektedir. Bu kendi örgütsel etkinliğinin bile gerisinde kalan bir politik etki gibi garip bir durumu doğurmaktadır. Sınıf mücadelesinde çıkış için devrimci bir işçi hareketi ihtiyacının zorunluluğuna sendikal zeminden cevap verememek devrimci-demokrat akımların yapısal zayıflığından kaynaklanmaktadır. Bu durum, sendika bürokrasisinin etkisizleştirilmesinin ancak komünist bir işçi partisinin konumundan

gerçekleştirilebileceğini göstermiştir. İleri eğilimli sendikalar sınıfın temel olmayan sektörlerindeki konumları yüzünden de (Deri-Tuzla Deri-İş, Belediye-Belediye-İş, Genel-İş, Taşımacılık TÜMTİS, Nakliyat-İş vb.) sınıfın geneline bir çağrı gücü olamamakta ve meşruiyet platformu yaratamamaktadırlar. Bu konumları onları sadece tüm sınıfa karşı sendika bürokrasisi karşısında bir odak olmanın ötesinde diğer sektörlerle yönelik bir yayılma bile alıkoymaktadır. Nihayet, 1 Mayıs gününde Tuzla Deri ile Belediye-İş 1 ve 2 No'lu Şubeleri önden barikatlar açılmadan ve dergiler girmeden alana girmeyeceklerini ilan etmelerine karşın alana girmiş ve devlet saldırısı karşısında önemsiz konumda, hatta kararsız kalabilmişlerdir. Alana girişlerini Devrimci Güç Birliği'nin alana girme iddiasından uzak politik fiyaskosunun doğal sonucu olumlu bir refleks olarak görüyoruz. Ama açık ki bu derecede bir kararlılık bile alanda kendi kortejine pratik bir tutum aldırtmaya yolaçamayabiliyor. İleri sendikaların bu günlük konumu nedeniyle en ileri ihanet dönemlerinde bile İİSŞP bir odak haline getirilemiyor. Bu politik zayıflık İİSŞP içindeki sosyal-reformist hakimiyete bağlanamaz. Sözkonusu olan yapısal bir zayıflıktır. Sendikal zeminli ilerici ya da devrimci muhalefetin en ileri örnekleri sendika genel kurullarında yaşanmakta (DİSK Genel Kurulu örneği), ama sınıf birleştiren ve mücadeleyi yükselten taktik bir politika-eylem hattı ortaya konamamakta, hatta bu ihtiyacın tespiti bile yapılamamaktadır.

Sosyal-reformist akımlar ise birlik-mücadele ilişkisini söz planında da olsa gözetmekte ve politik parti kimlikleri üzerinden taktik politik bir hat önerisine daha yakın durmaktadırlar. Devrimi ve sınıfın tarihsel misyonunu boşa çıkaran konumlarının ötesinde bu akımlar, kendilerini en güçlü sandıkları "taktik" politika alanında da reformizmlerini göstermektedirler. Taktik bir hat ne taleplerin alta yazılması, ne de bunların bazılarının öne çıkarılmasıdır. Bu taktik bir mücadele için gerekli taktik politikayı söze indirgemektir. Bu tür bir ele alış içinde ise, o taleplerin ne gücüllüğünün ne de sınıfın toplumsal hareketliliğe karşı oynaması gereken öncü misyonunun gözetenmeden belirlenmesinden daha doğal bir sonuç olamaz. Böylece sokakta duyulan bazı sloganların bir ay, diğer bazılarının ise gelecek ay "taktik" olduğu bir politika üretiminin kendiliğindenciliği herşeye hakim olur. Kaldı ki, taktik politika ile sınıfın güncel talepleri etrafında bir birlik sağlamak için dahi gerekli olan mücadele herhangi bir mücadele değildir ve olamaz. Bu tür bir mücadele kavrayışı her eylemi süreci ilerletip ilerletmediğinden bağımsız olarak destekleme ve "yardımcı olma" tutumunu doğurur. Hele de parçalı bir sınıf hareketi gerçeği içinde her merkezi süreç ve eylem alkışlanır. Bu tür bir kavrayışın özellikle bazı merkezi

eylemlerin "hava boşaltma" ya da somutta eyleme yabancılaştırma etkisini anlama şansı da kalmaz. Halbuki dönüp bakılırsa, 4 Mart çıkışının 5'inde aynı politik kararlılıkla karşılanamamasında KESK yönetiminin eylem sürecinin devamında oynadığı geriye çekici rol vardır. Bu KESK'in 1 Mayıs tablosuna sayısal olarak dar ve coşkusuz ruh hali ile yansımıştır. Bu haliyle reformizm radikal olmamakla değil, aynı zamanda ve bu temel üzerinde politik kararlılıktan ve taktik politik hattan yoksunlukla eleştirilmelidir. 1 Mayıs '98'de EMEP şahsında sosyal reformizmin MAİ ve özelleştirmeler gibi öne çıkan talepleri de bu tür bir gazete bürosu taktiğidir. Reformizmin taktik hattı sınıf hareketini nasıl sağlıklı zeminde ilerletirim üzerinde yükselmemektedir. İlerletmenin "ne olursa olsun" çerçevesinde ele alınması kırılma noktasını beslemektedir. Güncel tepkilerin kalıcılaştırılması ve bilince çıkarılmasındaki rolüyle siyaset ve strateji önemsizleştirilmektedir.

Bir diğer temel nokta ister sendika bürokrasisinin olsun ister sosyal reformizm, bu dönem daha siyasal bir söylem ve hattı tercih etmeleridir. Bu siyasallaşma eğilimi ise sınıf hareketinin ihtiyaçları temelinde değil, sermaye iktidarının emek-sermaye çelişmesini gölgelemek üzerine kurulu bir siyasallaşmadır. ESK ile kaba bir "laik" hatla sınıfı eyleme çağıran sendika bürokrasisi burada başarısız kaldı. Şimdi '98 1 Mayısı vesilesiyle formüle edilen "Şimdi demokrasi zamanıdır" sloganı bu kaba "laik" hatta geçiş için kullanılacak ön basamak olmaktadır. Bu tür bir basamağa rağmen gerçek sınıfsal farklılıkları gölgeleyebilmek hiç de kolay olmayacaktır. Ensonu sosyal reformizmin komünist hareketin de basıncıyla daha sol ve siyasal bir söyleme sarılması da benzer bir zorluk alanıdır. EMEP geçen yıl "sayın başkanım" dediği sendika bürokratlarını bu sefer protesto ederek ya da daha fazla "faşizm" protestosuyla kendi içindeki devrimci arayışı kolay kesemez.

Komünist işçi partisi şimdi temel sınıf çalışma alanlarında daha derin bir varoluş ile sınıf değil toplum genelinde yaygın politik rolü arasındaki sorumluluğunu somutlamalıdır. Sendika bürokrasisinin ve sosyal-reformizmi etkisizleştirmek ancak devrimci bir işçi hareketi ile başarılabilir. Bugünkü örgütsel çalışmamızın ölçekleri dahi işçi hareketi ile birleşip ona önderlik etmenin şartlarına sahiptir. Parti ve devrimci işçi hareketi birbirini besleyecek asgari ilişki şartlarına sahiptir. "Büyük" politika yapan ve devrimci-illegal bir örgüt çalışmasının "dar"lığıyla alay edebileceğini sanan reformizmin şefleri bilmelidirler ki, düzenin icazet alanına sığınanların parti binalarının kendilerine devrimci bir işçi hareketini izlemek dışında bir yararı olamayacaktır. Tabii ki sermaye iktidarı yapısı gereği kolayca yönlendirdiği sosyal-reformizme daha siyasal bir özel "rol" vermezse!

EKİM

*İşçi sınıfının kurtuluşu
kendi eseri olacaktır!*

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN!

Sayı:191, 1 Mayıs '98

Gücümüzü devrimci ve ilerici işçilerden aldık. sendikal gericilik barikatını aştık!

1 Mayıs'ta sınıfımızla birlikte alandaydık!

1 Mayıs günü... Sabahın erken saatlerinde sendikadayız. Sendikamız DİSK Tekstil'in Aksaray Şubesi önünden kaldıracağı otobüslerle alana gidecektik. Katılımımızın en sorunlu alanlardan birinin tekstil işkolu olacağını önden tahmin ediyorduk. Bunun nedenlerinden biri, petro-kimya ve metal sektörlerinden farklı olarak, bu işkolunda sendikanın örgütlü olduğu işletmelerde doğal bir etkinliğimiz ve ağırlığımızın henüz olmamasıydı. Kitle ilişkilerimiz daha ziyade sendikalaşma faaliyetlerinin yürütüldüğü işletmelerdeydi. Gerçi ilişki ağımız ve politik etkimiz genişti. Fakat yine de sendika kortejiyle yürümemizi engellemek için olmadık bahanelerin önümüze çıkartılacağını biliyordu. İkincisi, DİSK Tekstil yöneticilerinin bilinen niteliğiydi. Sendikanın başına çöreklenmiş bu çıkar çevresi ne yapıp edip devrimci etkinliği engellemeye çalışacaktı.

Aksaray Şubesi'ne girip merhabalaştık. Hoşgeldin sefasından sonra Kazım Doğan'ın (Aksaray Şube başkanı) sorgulamasıyla karşılaştık. Kimdik, hangi fabrikadandık, üye miydik? vb. İkitelli, Yenibosna, Şirinevler ve Esenyurt'tan gelen fakat henüz sendikalaşmamış olan tekstil işçileri olduğumuzu öğrenince, "olmaz, kesin karar var, üyelerin dışında kimseyi alamayız." vb. cevaplarla, kibarca kovma girişimiyle karşılaştık. Sakin bir biçimde cevabımızı verdik. Tekstil işçisi olduğumuzu, sendikaların tüm işçilerin olduğunu, kimsenin özel mülkiyetinde ve tekelinde olmadığını, şu an sendikasız olsak da sendikalaşma mücadelesi veren ve DİSK Tekstil'de örgütlenmeye çalışan işçiler olduğumuzu, çalıştığımız bölgedeki sendikacıların bizi tanıdığını söyledik. Ayrıca kimse bizi tanımıyor olsaydı bile, bütün işçileri 1 Mayıs'a çağırmasını gereken sendikacıların böyle davranamayacağını ekledik. Sendikalar olarak görevlerinin biz sendikasız işçilere kapılarını açmak, kucaklamak, 1 Mayıs'lara katmak olduğunu, yaptıklarının ise fiili olarak engelleyici, sendikalardan soğutucu olduğunu vurguladık. Bu söylediklerimizden sonra K. Doğan birşey diyemedi. Söylediği tek şey "işte efendim kuş, bildiri vb. yasak şeyleri sokuyorlar. Otobüslerle alana gidiyorlar, sonra da ortalıktan yok oluyorlar" vb. oldu. Hafif bir tebessümle gizlimizin saklımızın olmadığını, alanda sonuna kadar işçilerin ve tekstil sendikasının içinde olacağımızı söyledik.

İşçiler yavaş yavaş gelmeye başlamışlardı. Tanıdık işçilerle sohbet başladık. Yeni işçilerle tanıştık. Otobüs kalkış vakti gelince kitle bir uyarıyla (buna tehdit demek daha doğru olur) karşılaştı: "Polis arama yapacak, ona göre"ymiş! Yönetici takımı telaşlanmıştı. Otobüse binilirken K. Doğan üye olmayanları dışlamak için şansını bir kez daha denedi. Ama yine başaramadı. İşçiler genelde politik açıdan duyarlı ve sosyalizmi benimseyen insanlardı. Yolda marşlar söylendi. İşçiler coşkuluydu. Ve biz onların doğal bir parçasıydık.

Piyalepaşa Bulvarı'na çıktık ve alana doğru yürümeye başladık. Kitlenin içinde dağınık bir tarzda yürüyorduk. Sloganları hep birlikte atıyorduk; "İşçilerin birliği sermayeyi yenecek", "Yaşasın 1 Mayıs", "İşçiyiz, haklıyız, kazanacağız". Bir Sun Tekstil işçisinin teklifiyle, henüz düzenli kortej oluşmamış, sendikanın pankartı açılmamışken pankartımızı açtık ve anında sendika görevlilerinin müdahalesiyle karşı karşıya kaldık. Tartışma patlak

verdi. Sun Tekstil'den işçilerin araya girmesi ve sahip çıkmasıyla, tartışma büyümeden önlendi. Meşru ve kararlı oluşumuz K. Doğan'ı deliye çevirmişti. Kortej oluştuğunda pankartımızı yeniden açtık. İşçilerin güç birliğini simgeleyen kol kola girmiş üç işçi figürü bulunan pankartımızda "Yaşasın 1 Mayıs", "Yaşasın proletarya enternasyonalizmi", "İşçilerin birliği, halkların kardeşliği!", "Sendika, sigorta, 8 saatlik işgünü" şiarları yer alıyordu. Pankartımızın açılmasıyla Kazım Bey baktı, tamam sorun yok dedi ve ortadan kayboldu. Aradan birkaç dakika geçmeden başımızda başka bir görevli ve yönetici çemberi oluştu. Bu yenilerin tavırları daha farklı idi. Sitemkar, babacan denilebilecek bir tarzda canla başla ikna etmeye çalışıyorlardı. Adeta sitem ediyor, yakarıyorlardı. "Tamam haklısınız, elbette sendikanızla yürüyeceksiniz. Şiarlarınıza karşı değiliz; ama alınan bir karar var, tek pankart taşınacak." Tartışma bu şekilde sürdü. Kortejden sendikalı bir başka işçi gelip yöneticilere bağarmaya başladı: "Ne var pankartta? Yanlış mı yazıyor? Açacaklar tabi! Tekstil işçileri burada değil de nereden açacaklar pankartlarını? Ayıp bu yaptığınız, hep aynı şeyi yapıyorsunuz!" Kortejdeki işçilerin duyarlı olan ciddi bir kısmı tutumumuza sahip çıkıyor, etrafımızda toplanan işçilerle tartışma büyüyordu. Tartışmada sendika yöneticileri geri adım attılar. "Polis barikatına kadar açmayın, geçtikten sonra açarsınız. Biz pankarta ve size sahip çıkarız." dediler. Bu öneri, kortejde bizim yanımızda tutum alan işçilerde de yankı buldu. Arama noktasının hemen önlerindeydik. Birkaç dakika sonra arama noktasında olacaktık. Politik bir karar vermek zorundaydık. Tutumumuzdaki ısrar bizi kortejdeki işçi kitesinden yalıtılabildi. Sendikacı geri adım atarken, bilerek ya da bilmeyerek bizi işçilerle karşı karşıya getirebilecek bir manevrada da bulunmuştu. İşçilerin o anki eğilimlerini hesaba katmamazlık edemedik. İşçilerle karşı karşıya gelmemiz düşmanın ve bürokratların ekmeğine yağ sürmek olacaktı. Esnedik! Kortejdeki işçilerin önerisi doğrultusunda davrandık.

Arama noktasında terslik olursa topluca çatışma ve gözaltı pahasına pankartlarımızı teslim etmeyecektik. Partinin bütün kortejlerdeki kesin tutumu buydu. Arama noktalarında herhangi bir sorunla karşılaşmadık. Alana girdiğimizde artık sendikacılar da pes etmiş, sitemle dolu "tamam açın" diyorlardı. Kortejde yaklaşık 100 civarında işçi vardık. Alanda tekstil işçilerinin ortak taleplerini ve ileri politik şiarları haykırdık. "Sendika hakkımız söke söke alırız", "Sendika, sigorta, 8 saatlik işgünü", "Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya da hiçbirimiz", "Kahrolsun ücretli kölelik düzeni", "İşçilerin birliği sermayeyi yenecek", "Faşizme karşı omuz omuza" vb.

Tekstil kortejinde bizim dışımızdaki işçiler üzerinde tartışmaların yarattığı belli bir tedirginlik az da olsa hissediliyordu. Sloganlara katılımda çekingen davranıyorlardı. Yine de birçok sloganı birlikte attık. Arkamızda yürüyen Lastik-İş kortejinden sloganlara katılım oldu. Ön taraftan Petrol-İş ve Birleşik Metal-İş kortejlerinden yükselen şiarlara sahip çıkıp yayıyorduk. Arkamızda Tuzla Deri ve önde Genel-İş, Belediye-İş kortejleriyle "İşçilerin birliği sermayeyi yenecek", "Kahrolsun sendika ağaları" vb. birçok sloganı duyuldu.

Alana tüm kortejler girmeden programın başlaması üzerine ısıklı ve yuhalamalı protestoyu başlattık. Bu etkili oldu ve hemen hemen tüm alana yansıdı. "Kahrolsun sendika ağaları!", "Bürokratlar defolsun, sendikalar bizimdir!", "ESK'ya hayır!" "ESK sınıfa ihanettir!" şiarları daha çok bu aşamada atıldı ve etkili de oldu.

Arama noktasında herhangi bir saldırı ihtimali karşısında içerden müdahaleyi örgütlemek için korteji hazır tutmaya çalışıyorduk. Saldırı haberine karşı protestolar, kürsünün sessizliğine tepki iyice yoğunlaştı. Sonunda kürsüden bir açıklama geldi. "Bu tür eylemlerde bazı haberler gelir. Ne olup bittiğinden haberdarız. Şu an herhangi bir sorun yok. Arama noktasındaki arkadaşlar ve güvenlik görevlileri alana girişte herhangi bir engelin olmadığını, herhangi bir sorun yaşanmadığını söylüyorlar." Fakat bu sözleri henüz test etme imkanı bulamadan "kutlamamız burada bitmiştir" açıklaması yapıldı. Bunun üzerine ısıklı ve yuhalama daha da yayıldı. Fakat kitlenin bir kesimi dağılmaya başlamıştı. Tuzla Deri-İş Şube başkanı Musa Selvi kürsüye yaklaşarak elinde megafonla işçi kitlelerine bir açıklama yaptı. Biz fiili tutum alabilecek güçlerle çatışma yönüne, polis arama noktasına yürümenin imkanlarını zorladık. Fakat arama noktasında polis barikatı kaldırılmıştı. Sonuçta tek pankart arkasında kortej oluşturduk ve Şişli'ye kadar yürüdük. Yol boyunca 1 Mayıs marşını okuduk. "Her şey parti için, Parti devrim için!" şiarını haykırdık.

Belli eksikliklerimize rağmen bu 1 Mayıs'ta bir geleneği kırdık ve partili tarza geçişte önemli adımlar attık. Taktiğimizi asgari bir başarı ile uyguladık. İşçi-emekçi kortejlerinde politik önderlik perspektifiyle hareket ettik. Temel çalışma alanlarımıza yoğunlaştık. Grup ruh hali ile değil, çalışma alanlarımıza hakim olma, buradaki işçi-emekçi kitleleriyle kaynaşma perspektifiyle hareket ettik. Gerek yürüyüşte gerekse alanda pankartlarımız, şiarlarımız ve tutumumuzla, farklı kortejlere dağılmamıza rağmen ortak müdahale pratiğimizle, güçlü bir politik performans ortaya koyduk. Geleneksel hareketin zemin ve tarzından pratikte de tamamen kendimizi ayırdık. Sendika bürokratlarının her türlü engellemesini boşa çıkartıp işçi yığınlarıyla iç içe sınıfın taleplerini seslendirdik. Alanı bürokratların ve reformistlerin, demek oluyor ki düzenin denetimi ve hakimiyetine bırakmadık. Planlarını bozduk. Bürokratlar bu etkinliğimizden fazlasıyla rahatsız oldular. Böylesi bir tarza ve müdahaleye alışkın değillerdi. Dahası bunun karşısında büyük ölçüde çaresizlerdi. Karşılarında sınıf dışı, grupçu, "sol" çocukluğu yoktu çünkü. Partili tarzda ısrarımız, varlığımız, politik imkan ve mevzilerimiz, kendi cephemizden anlamına uygun bir 1 Mayıs pratiği ortaya koymamıza yetti. İşçi sınıfının daha güçlü ve gerçek bir devrimci içeriğe sahip militan 1 Mayıs'ları'ını partiyle, partinin gösterdiği yoldan yürüyerek yaratacağız.

Tekstil işkolundan sınıf devrimcileri

(Ekim'in 1 Mayıs '98 tarihli 191. sayısından aldığımız bu yazı, komünist işçilerin işçi sınıfının devrimci 1 Mayıs'ı politikasını hayata geçirme kararlılıklarından küçük bir kesit vermektedir. Bir başarıyı olduğu kadar bir deneyimi de ortaya koyan yazıyı okurlarımıza sunuyoruz.)

Bir "görevli teorisyen" in demokrasi

Demokrasi ve devrim sorunu

Bir kez daha Türkiye gibi bir ülkede demokrasi mücadelesinin önemine ve bu mücadelenin proletaryanın siyasal eğitimi açısından taşıdığı işleve ilişkin "bilinmez" gerçeklerin yavan bir yinelenmesi. Biz ise buna şunları ekliyoruz: Burada dile getirilen basit gerçek yalnızca Türkiye gibi "siyasal demokrasi geleneği"nin olmadığı ülkeler için değil, fakat en zengin bir siyasal demokrasi geleneğine sahip ülkeler için de ilke olarak olduğu gibi geçerlidir. Emperyalizm siyasal demokrasinin inkarıysa, bir siyasal gericilik eğilimiye eğer, emperyalizm döne döne demokrasiyi tahrip ediyor ve siyasal gericilik, faşizm, militarizm, ırkçılık, ulusların zorla köleleştirilmesi, dış müdahale ve saldırganlık vb. sorunları döne döne üretiyorsa eğer, bu olgu en gelişmiş bir kapitalizme ve en köklü bir siyasal demokrasi geleneğine sahip ülkelerde bile demokrasi mücadelesinin taşıdığı çok özel öneme ve proletaryanın devrimci siyasal eğitimi açısından taşıdığı çok özel role tanıklık eder.

Devrim sorunlarında oportünist belirsizlik

Sözü Türkiye'de demokrasinin olmadığı üzerine "bilinmez" gerçeğe getirmek için Türkiye tarihi üzerine edilen onca boş laf yığını, daha ileride şu pasaja bağlanıyor: "Böyle bir ülkede, siyasal demokrasi sorununun işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin gündeminde yer alması; siyasal özgürlükler için mücadelenin acil bir görev olarak öne çıkması kaçınılmazdır. İşçi sınıfı ve bütün ezilenlerin sömürden ve burjuva sınıf egemenliğinden kurtulması için, kapitalizmin tasfiyesini hedefleyen bir toplumsal-ekonomik devrim zorunludur. Proletaryanın mücadelesinin anti-kapitalist karakteri, bugünden açık ve nettir."

Bu pasajın ilk cümlesini anlıyoruz, burada kimsenin bilmediği o derin gerçek bir kez daha yinelenmiş oluyor. Fakat bu gerçeği bin kez de dile getirseniz demokrasi sorunu ve mücadelesi konusunda bir santim olsun ilerlemiş olmazsınız. Sorunun özü ve en kritik noktası, demokrasi sorunu ve mücadelesinin genel çerçevesi, genel devrim mücadelesi içindeki yeridir. Demokrasi sorunu konusunda marksistler, devrimci demokratlar ve liberaller arasındaki ayrılığın ve çatışmanın düğümlendiği nokta budur. Ve göreceğimiz ki, tüm yazısı boyunca bu "soylu" yazarın kıvrandığı, açık bir cevap vermekten özenle kaçındığı soru ve sorun da budur.

Emek yazarı, onun her türlü devrimle bağını gerçekte artık tümünden koparmış bulunan partisi, Türkiye'de gündemde olan devrim hakkında ne düşünüyor acaba? Bu, toplumsal ve iktisadi içeriği ve karakteri ile nasıl bir devrimdir acaba? Bu soruya

dosdoğru bir yanıt vermeden, Türkiye devriminin niteliği, içeriği ve toplumsal dinamikleri konusunda ortaya açık-seçik bir görüş koymadan, demokrasi sorunu üzerine ortaya ciddi bir görüş koyabilmek mümkün değildir. Liberal yazarın demokrasi mücadelesinin önemi üzerine ezberlenmiş lafları papağan gibi yineleyip durarak üzerinden atlamaya çalıştığı, fakat tökezleyip yere kapaklandığı sorun işte tam da budur.

Yukarıya aktarılan pasajın ikinci ve üçüncü cümlesine yeniden ve daha yakından bakalım: "İşçi sınıfı ve bütün ezilenlerin sömürden ve burjuva sınıf egemenliğinden kurtulması için, kapitalizmin tasfiyesini hedefleyen bir toplumsal-ekonomik devrim zorunludur. Proletaryanın mücadelesinin anti-kapitalist karakteri, bugünden açık ve nettir."

Bu sözlerle ne anlatılmak isteniyor olabilir? Türkiye'de gündemde olan temel tarihsel adımın sosyalist devrim olduğu gerçeği mi? Öyle ya, "burjuvazinin sınıf egemenliğinden kurtulmak için bir toplumsal-ekonomik devrim" zorunluluğu, "proletaryanın mücadelesinin" "bugünden açık ve net" olan "anti-kapitalist karakteri", akla bir sosyalist devrimden başka ne getirebilir ki? Ama hayır, Lenin'den taklit edilmiş olan, bu arada bozuk bir dil ve muhakemeden de yara-bere alarak çıkan bu cümleler gerçekte devrim sorununa dosdoğru yanıt vermekten kaçmanın oportünist bir kılıfından başka bir şey değildir. Zira aynı sözler, daha düzgün ifade edilmek kaydıyla, pekala burjuva demokratik devrimin gündemde olduğu bir ülke için de kullanılabilir. Nitekim Lenin'in Rusya'da burjuva demokratik devrimi gerekçelendiren yazılarına bakıldığında, bu devrimin burjuvazinin sınıf egemenliğini ve kapitalist sömürüyü hiçbir biçimde ortadan kaldıramayacağını dile getirmek için tam da benzer şeyler söylediği, hemen ardından da proletaryanın burjuva demokratik devrimi izleyecek bir sosyalist devrime de "bugünden" hazırlanmak zorunda olduğunu eklediği görülür. Bizim yiğit yazarımız belli ki aynı sözlerin bu farklı yorumlanabilme olanağını dosdoğru konuşmaktan bir kaçış yolu saymıştır. Oportünizm her zaman belirsizlikten yarar umar, bu bilinen bir şey. Ama sözkonusu olan bir ülkede devrimin genel karakteri ve bunun içinde demokrasi sorunu ve mücadelesinin yeri olunca, bu tür bir belirsizlik gerçekte bir ideolojik çöküntüden başka bir anlama gelmez, bunu kanıtlamaktan başka bir işe de yaramaz.

Aynı pasajı izleyen cümlelerle devam edelim. "Ancak proletarya, sosyalizmi gerçekleştirmek için mücadele sorunlarını görmezden gelmez." Aman ne derin düşünce bu böyle! Ciddi sorunlar üzerine kalem oynatırken bu kadar boş konuşabilmek ancak düşünce gücünden yoksun memurlara özgü olabilir. Neyse ki hemen devamında bir parça anlam taşıyan yeni bir cümle var: Proletarya "tüm ezilenleri dolaysız olarak ilgilendiren politik, toplumsal sorunları gündemine almak ve bu sorunların çözümü için mücadele etmek zorundadır." Eh, herhalde. Bu olmaksızın "sosyalizm" ya da sosyalist devrim bir yana, herhangi bir devrim olanaksızdır; devrim bir yana, proletaryanın herhangi bir devrimci mücadelesinden söz etmek olanaksızdır. İyi ama bu değerli yazar tüm bu derin gerçekleri neden sıralama ihtiyacı duyuyor? Neden olacak, Türkiye'de demokrasi mücadelesinin önemini birilerine güya kanıtlamak için! Tam da "bu yaşta bu derinlik!"

dedirtecek türden...

Bu derinliği ise şu cümleler izliyor: "Türkiye, emperyalizmin hegemonyası altında ve faşist diktatörlükle yönetilen bir ülke." İnsan bu vurguları okuyunca herhalde yazar bununla sözü, dolayısıyla Türkiye'de gündemde olan temel tarihsel adım "anti-emperyalist demokratik devrim" tespitiyle bağlamak istiyor diye düşünüyor. Ama hayır, değil burada üç bölümlük bütün bir yazı boyunca böyle "açık ve net" bir tespiti bir kez olsun göremiyoruz. Bu yüreksiz yazar, bu görevli memur, bu konuda dosdoğru konuşmak yerine yalnızca bunu akla getirecek "ima"larla yetiniyor.

"Türkiye" üzerine cümleyi ardından şu sözler izliyor: "Ülkede siyasal demokrasi geleneği olmadığı gibi, proletaryanın siyasal özgürlükler ve siyasal demokrasi mücadelesi içinde eğitimden geçtiği de söylenemez. Oysa, siyasal demokrasi mücadelesi içinde, hangi toplumsal kesimleri etkiliyor olursa olsun, baskı ve suistimalin her çeşidine karşı mücadele deneyimi içinde eğitilmemiş proletaryanın sosyalizm mücadelesini başarıya ulaştırması olanaklı değildir."

Bir kez daha Türkiye gibi bir ülkede demokrasi mücadelesinin önemine ve bu mücadelenin proletaryanın siyasal eğitimi açısından taşıdığı işleve ilişkin "bilinmez" gerçeklerin yavan bir yinelenmesi. Biz ise buna şunları ekliyoruz: Burada dile getirilen basit gerçek yalnızca Türkiye gibi "siyasal demokrasi geleneği"nin olmadığı ülkeler için değil, fakat en zengin bir siyasal demokrasi geleneğine sahip ülkeler için de ilke olarak olduğu gibi geçerlidir. Emperyalizm siyasal demokrasinin inkarıysa, bir siyasal gericilik eğilimiye eğer, emperyalizm döne döne demokrasiyi tahrip ediyor ve siyasal gericilik, faşizm, militarizm, ırkçılık, ulusların zorla köleleştirilmesi, dış müdahale ve saldırganlık vb. sorunları döne döne üretiyorsa eğer, bu olgu en gelişmiş bir kapitalizme ve en köklü bir siyasal demokrasi geleneğine sahip ülkelerde bile demokrasi mücadelesinin taşıdığı çok özel öneme ve proletaryanın devrimci siyasal eğitimi açısından taşıdığı çok özel role tanıklık eder. Bu ezberci yazar, Lenin'in emperyalist ekonomistlere yönelttiği eleştiriyi, demokrasi sorunu ile kapitalizm ve emperyalizm, aynı şekilde demokrasi mücadelesi ile sosyalizm arasındaki ilişkiler üzerine söylediklerini okuyup da bunu anlamadıysa eğer vay onun teorisyen şanına! Bu noktayı bilerek vurguluyoruz, zira bu görevli yazar demokrasi mücadelesinin önemi ve işlevini döne döne Türkiye'nin kendine özgü tarihsel ve siyasal gerçekleriyle gerekçelendirme yolunu tutuyor. Oysa sorunun gerçek çerçevesini kafasında bir parça yerli yerine oturtmayı başarabilseydi eğer, demokrasi mücadelesinin önemine ilişkin basit gerçeği yineleyip durmak yerine, bu mücadelenin Türkiye gibi bir ülkede hangi genel perspektif içinde, ne türden bir genel devrim mücadelesinin bir unsuru olarak ele alınması gerektiği üzerinde durur, bunu ortaya koyardı. Türkiye'nin kendine özgü toplumsal-siyasal gerçeklerini tanımlamak ve vurgulamak da ancak bu çerçevede gerçek bir anlam ve işlev kazanır, gerekli yararı sağlardı. Gelgelelim "soylu" yazarımız işte tam da bu kritik alanda sorunu tümünden belirsiz bırakmayı tercih ediyor. Demokrasi mücadelesine kendine özgü anlam ve niteliği veren genel çerçeveyi, Türkiye devriminin toplumsal-iktisadi karakterine ilişkin açık bir tanımlamayı es geçiyor ve boşluğu demokrasi

vaazı üzerine - 2

larında Marksizm ve liberalizm

mücadelesinin genel önemi üzerine orta malı gerçeklerle doldurmayı yeğliyor.

Şimdi devrim sorunlarındaki bu çok bilinçli belirsizliğin teori düzeyine çıkartılmasına geliyoruz. Son aktardığımız cümleleri hemen ardından şunlar izliyor: “İşçi sınıfı, şehir ve kır yoksulları ve bütün ezilenlerin taleplerini sahiplenerek, emperyalizmin hegemonyasına ve faşizme karşı mücadele edecek, bağımsızlık ve demokrasinin gerçekleşmesi, siyasal özgürlüklerin kazanılması ve işbirlikçi burjuvazinin diktatörlüğünün yıkılması için, ezilenlerin başkaldırılarını örgütleyecektir. Bu mücadele, işçi sınıfını sosyalizm mücadelesinden ve hedefinden uzaklaştıran değil, aksine sosyalizm mücadelesi yolunda ilerlemesi için gerekli olan sınıf bilincini edinmesine de hizmet eden bir mücadeledir. Demokratik siyasal özgürlükler için mücadeleyi küçümseyen (veya proletarya ve emekçileri, suni olarak birbirinden ayırmış, şematik aşamalandırılmış devrim dönemleri ya da projeleriyle oyalayan) anlayışların bu mücadeleye zarar verdikleri açıktır.”

İşte size herşeyin üstüste yığıldığı bir laf salatası. Sahi burada ne savunuluyor? Birbirini izleyen, kesintisiz devrim anlayışı içinde birbirine bağlanan iki farklı devrim süreci mi tanımlanıyor burada? Yoksa, temel demokratik istemler uğruna mücadelenin “işbirlikçi burjuvazinin diktatörlüğünün yıkılması” genel hedefine, yani demokrasi uğruna mücadelenin burjuvazinin sınıf egemenliğinin yıkılması ve iktidarın “şehir ve kır yoksullarını” arkasına almış proletarya tarafından ele geçirilmesi temel stratejik hedefine bağlandığı bir proleter devrim anlayışı ile mi karşı karşıyayız? Ne biri, ne öteki! Burada bir kez daha, demokrasi uğruna mücadele ve bu mücadele içinde proletaryanın eğitiminin önemi üzerine o pek derin düşünce dile getiriliyor. Bunun gerisinde ise, önce “demokratikleşme” uğruna mücadele ve sonra “tam demokratikleşmiş burjuva toplumu” zemini üzerinde “sosyalizm” için mücadele anlayışı/formülü gizli. Yani sözkonusu olan, TKP’nin (ve TKP ile birlikte TİP ve TSİP’in) önce “ileri demokratik düzen” ve sonra “sosyalizm” formülünün yeni bir versiyonudur. Bunun böyle olduğunu daha somut biçimde göstermek için önümüzde zengin bir malzeme yığını var. Ama herşey sırasıyla. Önce yukarıdaki pasajda yeralan o daha önce de hatırlattığımız parantez içine bir bakalım.

25 yıldır demokratik devrimin gerekçelendirilmesi çerçevesinde herkese “aşamalı devrim”i anlatan, daha düne kadar bizleri “aşamaları atlayan” troçkistler olmakla itham eden bu insanlar, şimdi bir memur aracılığıyla yeni bir fikir atıyorlar ortaya. “Proletarya ve emekçileri, suni olarak birbirinden ayrılmış, şematik aşamalandırılmış devrim dönemleri ya da projeleriyle oyalayan”ları paylarken el çabukluğu (ve parantez) içinde yapmış oluyorlar bunu. Bu parantez içinin pek tesadüf olmadığı, tersine yeni bir “açılım”ın ilk belirtisi olduğunu, aynı fikrin “dosya”nın ikinci bölümünde yinelenmesinden de anlaşılıyor. Orada da sosyalizm uğruna mücadele temel hedefine bağlı olan proletaryanın “şematik planlar ve programlarla kendini sınırlamayacağı”, “ideolojik, politik ve örgütsel

Bir marksist kapitalist bir ülkede demokrasi sorununun çözümünü, temel demokratik hakların elde edilmesi ve burjuva düzen temelleri üzerinde kurumlaştırılması olarak koymaz. Hele hele bunu sosyalizme geçişin zorunlu bir önkoşulu olarak hiç ele almaz. Bu demokrasi sorununa tipik kautskist-liberal bakıştır. Marksistler için aslolan, tüm temel demokratik haklar uğruna mücadeleyi burjuvaziye devirme genel hedefine bağlamak, tüm demokratik kurum ve özelemleri bu uğurda seferber etmektir. Böyle bir mücadele içinde bir yandan başta proletarya olmak üzere yığınların devrimci siyasal eğitimini sağlamak, öte yandan bu mücadelenin kendisini burjuvazinin sınıf egemenliğini yıkmamanın manivelasına çevirmektir.

hazırlığa” ve güç dengelerindeki duruma bakarak, “proleter devrimi gerçekleştirmeyi hedefleyeceği” üzerine pek devrimci görünen sözler dile getiriliyor. Lenin’in demokratik devrimden kesintisiz olarak sosyalist devrime geçiş üzerine söylediklerinden adapte edilen bu pek devrimci sözler iki devrim arasındaki teorik ve tarihsel ayrımı silmek için kullanılıyor. Bu, demokratik devrim çizgisinden proleter devrim çizgisine bir geçiş değil, tam tersine, devrimin temel sorunları üzerine belirsizliği teori düzeyine çıkarmak ve “demokratikleşme” üzerine reformist platformu “temel hedef” olarak sunulan “proleter devrim” sosuyla bezemektir. Bu aldatıcı sosa bu dönem için özellikle ihtiyaç var, iç çözülmeye yol açan temel sorgulama noktalarından birini oluşturuyor ne de olsa.

‘70’li yıllarda başta TKP olmak üzere tüm revizyonistler sorunu “sosyalizm için ileri demokratik düzen” biçiminde koyuyorlardı. TKP’nin bugünkü izleyicileri sorunu “sosyalizm için siyasal demokrasi” olarak koyuyorlar (bu son formül incelediğimiz pasajın yer aldığı bölümün arabaşlığıdır). Bu iki formülün teorik ve pratik mantığı aynıdır: Nihai bir hedef olarak sosyalizme evet; ama önce ve elbette tam da “sosyalizm için”, tam demokratikleşmiş bir burjuva toplumu! Yani “ileri demokratik düzen”, yani burjuva demokrasisinin kurumlaşması olarak “siyasal demokrasi”, yani “Avrupa’daki türden bir burjuva demokrasisi” vb., vb.

Bir marksist kapitalist bir ülkede demokrasi sorununun çözümünü, temel demokratik hakların elde edilmesi ve burjuva düzen temelleri üzerinde kurumlaştırılması olarak koymaz. Hele hele bunu sosyalizme geçişin zorunlu bir önkoşulu olarak hiç ele almaz. Bu demokrasi sorununa tipik kautskist-liberal bakıştır. Marksistler için aslolan, tüm temel demokratik haklar uğruna mücadeleyi burjuvaziye devirme genel hedefine bağlamak, tüm demokratik kurum ve özelemleri bu uğurda seferber etmektir. Böyle bir mücadele içinde bir yandan başta proletarya olmak üzere yığınların devrimci siyasal eğitimini sağlamak, öte yandan bu mücadelenin kendisini burjuvazinin sınıf egemenliğini yıkmamanın manivelasına çevirmektir. Buradaki fark demokrasi sorununun reformist ve devrimci çözümleri arasındaki temelli farktır. Reformistler demokrasiyi kazanmayı ve kurumlaştırmayı, burjuva düzeni kendi temelleri üzerinde “demokratikleştirme”yi temel bir amaç olarak

alırlar ve ancak bu başarıldığı takdirdedir ki, sosyalizm için mücadelenin gündeme gelebileceğini ve başarıya ulaşabileceğini savunurlar. Oysa bir marksist için temel sorun burjuvazinin sınıf egemenliğinin devrilmesidir; demokrasi mücadelesi ancak bu hedef içinde somut anlamını bulur, burjuvaziye devrime genel mücadelesinin bir olanağı ve kaldırıcı işlevi görür.

Demokrasi mücadelesi ve sosyalist devrim

Lenin’in emperyalist-ekonomistlere yönelttiği eleştiri, her satırında demokrasi mücadelesinin bu marksist

devrimci ele alınışıyla birarada gider. Lenin’in emperyalist-ekonomistlerle polemiklerinden çıkara çıkara demokrasi mücadelesinin önemi üzerine yavan bir sonuç çıkaran ve bunu papağan gibi tekrarlayıp duran ideoloji memurunun reformist-kaustkist kafası belli ki bunları almıyor. Lenin’in emperyalist-ekonomistlerle polemiklerini inceleyip de demokrasi sorununun marksist ele alınışı üzerine aşağıda sıralayacağımız temel önemde görüşleri atlamak, görmezden gelmek, ya da gerçekten anlayamamak, ancak omurgadan olduğu kadar kavrayıştan da yoksun bir “ideoloji memuru”na özgü olabilir.

Lenin’in “emperyalist-ekonomistler”le demokrasi sorunu çerçevesindeki ilk önemli polemigi o sıralar Parabellum imzası kullanan Radek’le ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı üzerine yapılan tartışmadır. Kasım 1915 tarihli ve “Devrimci Proletarya ve Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı” başlıklı makalesinde Lenin demokrasi sorununu şöyle ortaya koyuyor:

“Parabellum yoldaşın, demokrasi alanında tutarlı devrimci programı sosyalist devrim adına küçümseyerek bir kenara attığı anlaşılıyor. Bu doğru değildir. Proletarya, zaferi ancak demokrasiyle, yani demokrasiyi tam olarak gerçekleştirerek, en kararlı biçimde formüle edilmiş demokratik talepleri hareketinin her adımıyla birleştirerek kazanabilir. Sosyalist devrimi ve kapitalizme karşı devrimci mücadeleyi, demokrasinin sorunlarından biriyle, bizim durumumuzda ulusal sorunla karşı karşıya koymak saçmalaktır. Tam tersine, kapitalizme karşı devrimci mücadeleyi tüm demokratik taleplere ilişkin devrimci program ve devrimci taktikle birleştirmek zorundayız: Cumhuriyet, milis, memurların halk tarafından seçilmesi, kadınlara hak eşitliği, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı vs. Kapitalizm varoldukça, bütün bu talepler ancak istisnai olarak, ve üstelik eksik ve kuşa çevrilmiş biçimde gerçekleştirilebilir. Gerçekleştirilmiş olan demokrasiye dayanarak, kapitalizmde demokrasinin eksikliğini teşhir ederek, kitlelerin sefaletini ortadan kaldırmanın ve hakeza tüm demokratik dönüşümlerin tam ve çok yönlü uygulanması için zorunlu bir zemin olarak kapitalizmin yıkılmasını, burjuvazinin mülksüzleştirilmesini talep ediyoruz. Bu önlemlerden bazılarını burjuvazi yıkılmadan önce, bazılarını burjuvazi yıkılırken, bazılarını ise burjuvazi yıkıldıktan sonra başlanacaktır. Sosyalist devrim

kesinlikle tek bir muharebe değil, bilakis tam tersine, ancak burjuvazinin mülksüzleştirilmesiyle tamamlanacak olan **bütün** ekonomik ve politik dönüşümler uğruna bir dizi muharebeler dönemidir. İşte bu nihai hedef adına demokratik taleplerimizden her birini tutarlı devrimci biçimde fomüle edeceğiz. Bir ülkede işçilerin, tek bir demokratik dönüşümü bile tam olarak gerçekleştirmeden **önce** burjuvaziyi yıkmaları düşünülebilir. Fakat tarihsel bir sınıf olarak proletaryanın, en tutarlı ve en kararlı devrimci demokratizm bilinciyle eğitimden geçerek hazırlanmadan burjuvaziyi yenmesi kesinlikle düşünülmez.” (Seçme Eserler, C.5, İnter Yayınları, s.321-322)

Siyaset sahnesine çıktıkları andan itibaren komünistler Lenin’in bu makalesine ve bu makalenin yukarıya aldığımız pasajına sayısız kez dikkat çektiler. Demokrasi sorununun ele alınışına ilişkin marksist görüşün hemen tüm temel unsurlarını içeren bu pasajdan bazı noktaların altını yeniden çizmek istiyoruz.

1. Burada “demokrasi alanında tutarlı devrimci program” doğrudan sosyalist devrimle ilişkilendiriliyor. Demokrasi mücadelesinin devrimci olabilmesi, tüm temel demokratik istemlerin sıkı sıkıya devrimci bir tarzda formüle edilebilmesi ancak bununla, bu takdirde mümkündür.

2. “Demokrasiyi tam olarak gerçekleştirmek” ancak sosyalist devrim ile olanaklıdır. Bu, kendi başına alındıklarında her biri burjuva-demokratik bir içerik taşıyan temel demokratik istemler uğruna mücadelenin, bu mücadele ancak burjuvazinin devrilmesiyle birleştiği ve dolayısıyla siyasal demokrasi uğruna mücadele kendi tarihsel diyalektiği içinde sosyalist demokrasi mücadelesine dönüştüğü ölçüde, “demokrasinin tam olarak gerçekleşmesi”ne varabileceği anlamına gelir. Marksistler olarak, “tüm demokratik dönüşümlerin tam ve çökyönlü uygulanması için zorunlu bir zemin olarak kapitalizmin yıkılmasını, burjuvazinin mülksüzleştirilmesini talep ediyor” olmamız, tam da bundan dolayıdır ve bu anlama gelir. (Lenin savaş döneminde konuya ilişkin hemen tüm yazılarında vurguladığı bu temel düşüncenin ne anlama geldiğini Ekim Devrimi’nin tarihsel deneyimi pratik olarak göstermiştir.) Çünkü “*kapitalizm varoldukça*”, temel demokratik talepler “*ancak istisnai olarak, ve üstelik eksik ve kuşa çevrilmiş biçimde gerçekleştirilebilir.*” (Daha sonra bu temel önemde marksist yaklaşımı yeni liberallerin ideal bir siyasal demokrasi tablosu olarak resmettikleri “Demokratik Türkiye” platformuyla karşılaştırma olanağı bulacağız.)

3. Temel demokratik önlemlerden bazıları “burjuvazi yıkılmadan önce”, bazıları “burjuvazi yıkıldıktan sonra” öteki bazıları ise ancak “burjuvazi yıkıldıktan sonra” gerçekleştirilebilecektir. Bu bakış açısı, demokrasi sorununu, temel demokratik hakların elde edilmesi ve burjuva düzen temelleri üzerinde “siyasal demokrasi” olarak kurumlaştırılması, ya da tüm temel demokratik siyasal sorunların çözülmesi yoluyla “burjuva toplumun tam demokratikleştirilmesi” şeklinde ele alan liberal-kautskist görüşe taban tabana zıttır. İlkinde, demokrasi uğruna mücadele burjuvazinin sınıf egemenliğinin devrilmesi sürecinin dinamik bir ögesiye, bu ikincisinde demokrasi mücadelesi burjuva düzeni reformdan geçirme ve bu sayede gerçekte bu düzenin ömrünü uzatma çabasıdır. Avrupa sosyal-demokrasisinin tarihsel pratiğinin temel boyutu tam da bu olmuştur.

4. Ve tartışmamız bakımından kritik önemde son bir nokta. Temel demokratik taleplerin her birini “nihai hedef” olarak sosyalist devrim adına “tutarlı devrimci biçimde formüle etmeli” ve bunlar uğruna mücadele etmeliyiz ve şunun bilincinde olmalıyız. “Bir ülkede işçilerin, tek bir demokratik dönüşümü bile tam olarak gerçekleştirmeden **önce** burjuvaziyi yıkmaları düşünülebilir. Fakat tarihsel bir sınıf olarak proletaryanın, en tutarlı ve en kararlı devrimci demokratizm bilinciyle eğitimden geçerek hazırlanmadan burjuvaziyi yenmesi kesinlikle düşünülmez.”

Bu iki cümlede sorunun bütün bir özü vardır. Demek ki sorun, hiç de siyasal demokrasi istemlerinin burjuvazinin sınıf egemenliği koşullarında ne ölçüde gerçekleştirildiği sorunu değildir. Sorun, esası yönünden, bu istemler uğruna yürütülen devrimci mücadele ve mücadele içinde proletaryanın “en tutarlı ve kararlı bir devrimci demokratizm bilinciyle” eğitimidir. Ancak bu tür bir mücadele içinde eğitilmiş bir proletarya burjuvaziyi devirmek gücü ve yeteneği gösterebilir. Bu gücü ve yeteneği ortaya koyduğunda, temel demokratik istemlerden “tek bir”i bile henüz tam olarak gerçekleşmemiş olsa da! Bu temel marksist düşünce, demokrasi mücadelesini burjuvaziyi devirme mücadelesinin dinamik bir ögesi olarak ele alan bu derin diyalektik düşünüş tarzı, temel demokratik istemlerin elde edilmesini, yani siyasal demokrasinin burjuva düzen temelleri üzerinde kurumlaşmasını “sosyalizm için” mücadelenin “zorunlu koşulu” olarak ele alan tüm marksist kılıklı liberallere ithaf olunur!

Bu düşüncenin taşıdığı kritik önemi, soruna liberal bir yaklaşım üzerinden örneklemek istiyoruz. Burada düşüncelerini izlediğimiz ve irdelediğimiz “ideoloji memuru”, üstelik güya demokrasi sorunu üzerine “devrimci” vurgular yapmak “görevi” çerçevesinde kaleme aldığı 29 Mart '98 tarihli köşe yazısında, aynen şunları söylüyor: “İşçi sınıfı ve emekçiler için, faşist yasak ve saldırıların **son bulması** ve başta örgütlenme, söz, basın-yayın özgürlüğü olmak üzere, burjuva siyasal özgürlüklerin **elde edilmesi**, kapitalizme ve burjuva sınıf egemenliğine karşı mücadelenin ilerletilmesinin **zorunlu koşuludur.**” (Vurgular bizim.)

Demek ki güllük-gülistanlık bir “demokratik Türkiye”, sosyalizm için mücadelenin “ilerletilmesi”nin “**zorunlu koşuludur**”. İşte biz bu adamlara tam da bunun için burjuva demokratizmi ufkunu aşamayan liberaller diyoruz. Düşünün ki sorunun bu tarz konuluşu konuya ilişkin “devrimci” yazılardan birinde yeralıyor. Bu aynı liberal düşünce tarzı incelemekte olduğumuz yazının da temel fikridir. İkinci ve üçüncü bölümleri ele alırken bunu bol bol örnekleme olanağımız olacak.

Şimdi Lenin’in demokrasi sorunu üzerine bir başka temel metnine geçiyoruz. Kievski ile polemikte sık sık bahsi geçen ve Lenin’in “tezlerimiz” olarak anıp madde madde atıflarda bulunduğu “Tezler” Mart 1916 tarihli ve “*Sosyalist Devrim ve Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı*” başlığı taşımaktadır. “Tezler”in emperyalist-ekonomistlerle örtülü bir polemik içerdiği ve zaten bu eğilim sahipleriyle varolan temel önemde görüş ayrılığını kamuoyuna duyurmak gibi bilinçli bir amaçla kaleme alındığı bilinmektedir. Bu “tezler”in ikinci maddesi “*Sosyalist Devrim ve Demokrasi Mücadelesi*” başlığı taşımaktadır ve şöyle başlanmaktadır:

“*Sosyalist devrim, bir cephede yürütülen tek bir eylem, tek bir çarpışma değil, en şiddetli sınıfsal çatışmaların tüm bir dönemi; bütün cephelerde, yani ekonomi ve politikanın bütün sorunlarında, ancak burjuvazinin mülksüzleştirilmesiyle son bulabilecek bir dizi uzun çarpışmalar dönemidir. Demokrasi mücadelesinin proletaryayı sosyalist devrimden saptırabileceğine ya da sosyalist devrimi geri plana itebileceğine, üstünü örtbileceğine vs. inanmak büyük bir yanılgıdır. Tam tersine, nasıl ki tam demokrasiyi gerçekleştirmeyen bir muzaffer sosyalizm imkansızsa, aynı şekilde, demokrasi için her açıdan tutarlı mücadele yürütmeyen proletarya da kendisini burjuvazi üzerinde zafere hazırlayamaz.*” (Seçme Eserler, C.5, İnter Yayınları, s.304)

Burada, emperyalist ekonomistlerin yanılgılarına işaret üzerinden, bir kez daha demokrasi sorununu burjuvazinin sınıf egemenliğinin devrilmesi genel sorununa bağlayan o temel marksist formülasyon ile karşı karşıyayız. Daha ilerde ise, emperyalizm koşullarında, “*sadece ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı*”nın değil, fakat “*siyasi demokrasinin bütün temel talepleri(nin) ancak eksik, sakatlanmış ve nadir bir istisna olarak ‘uygulanabilirliği’*” belirtildikten sonra, şöyle devam ediliyor:

“*Fakat buradan asla, sosyal-demokrasinin bütün bu talepler uğruna derhal ve kararlı bir mücadeleden vazgeçmesi sonucu çıkmaz. Bu sadece burjuvazinin ve*

gericiliğin ekmeğine yağ sürmek olurdu. Tam tersine, bütün bu talepleri reformistçe değil, sınıfsal devrimci biçimde formüle etmek, kendini burjuva legalitesiyle sınırlamamak, tersine bu sınırları parçalamak, parlamento sahnesinde görünmekle ve yüzeysel protestolarla yetinmemek, kitleleri, proletaryanın burjuvaziye doğrudan saldırısına, yani burjuvaziyi mülksüzleştiren sosyalist devrime kadar bütün demokratik talepler için mücadeleyi genişleterek ve teşvik ederek aktif mücadeleye çekmek gereklidir.” (s.306)

Burada kapitalist bir ülkede demokrasi mücadelesinin sosyalist devrim içinde ele alınışına ilişkin o aynı temel marksist düşünce var. Temel demokratik taleplerin “reformistçe değil”, fakat “sınıfsal devrimci bir biçimde formüle edilmesi” anlamını ancak bu ilişki ve bütünlük içinde bulabiliriz. Oysa göreceğimiz ki, “görevli teorisyen” bize bu talepleri kendi içinde önemsemenin ve onlar uğruna mücadele veriyor olmanın kendi başına “devrimcilik” için yeterli koşul olduğunu söylemektedir.

Aynı konuda “Tezler”in 5. maddesinden ise şunları okuyoruz: “*Pratikte proletarya, ancak, cumhuriyet de dahil bütün demokratik talepleri için mücadeleyi, burjuvaziyi yıkma devrimci mücadelesine tabi kıldığında bağımsızlığını koruyabilir.*” (s.308) Aynı temel fikrin 9. maddede bir kez daha yinlendiğini de ekleyelim.

Ve nihayet, 1916 Ağustos-Eylül’ünde emperyalist-ekonomistlere yöneltilen ve sonradan “*Emperyalist-Ekonomizm*” olarak kitaplaştırılan polemiklere geliyoruz. *Emek* yazarının bula bula demokrasi mücadelesinin gereği ve önemi üzerine alfabetik gerçekler bulduğu bu polemikler, baştan sona kadar kapitalist toplumda demokrasi mücadelesinin marksist ele alınışı üzerine devrimci perspektifi işlemektedir. Buradan şimdilik yalnızca iki örnek vermekle yetineceğiz. Bunlardan ilki kautskiciliğe ilişkindir:

“*Kautskicilerin hatası, ancak devrimci bir tutumla öne sürülebilecek bu tür istekleri, böyle bir zamanda reformcu bir tutumla ortaya atmalarındadır. ... Kautskiciliğin hatası, doğru demokratik istekleri, geleceğe, toplumsal devrime göre değil, geçmişe, barışçıl kapitalizme göre tasarlamasıdır.*” (Sol Yayınları, 2. baskı, s.12)

Öteki ise, ilk temel belgelerimizden biri olan *Platform Taslağı*’ndan beri hep hatırlatageldiğimiz, bu arada birçok kez bizzat bu liberallere hatırlatıp kendilerini meselenin bu konuluşuna ilişkin olarak açıklığa çağırdığımız şu mükemmel marksist formüldür: “*Demokrasi sorununun marksist çözümü, proletaryanın, burjuvazinin devrilmesini ve kendi zaferini hazırlamak üzere, bütün demokratik kurumları ve bütün özelemleri kendi sınıf savaşımında seferber etmesidir.*” (s.21)

Lenin’den tüm bu temel önemde pasajların ardından önemli bir hatırlatma. Demokrasi sorununun marksist ele alınışı üzerine tüm bu görüşler, sosyalist devrim temel tarihsel adımıyla yüzyüze olan kapitalist ülkeler içindir. Emperyalist savaş döneminde gündeme gelen ve çeşitli ülkelerin marksistlerini kapsayan bu tartışma, genel olarak kapitalizm ile demokrasi ve sosyalizm ile demokrasi arasındaki ilişkiler üzerinedir. Burjuva demokratik devrimin gündemde olduğu bir ülke olarak Rusya’da sorunun ele alınışı kendine özgü bir nitelikte ve kapsamdadır. Lenin, Rusya’nın söz konusu olduğu her durumda, bu kendine özgü durumda sorunun ele alınışına ayrıca değinir. Bu ayrıma nasıl önem verdiğini de bu ayrımı silikleştirme liberal çabalarına döndüğümüzde örnekleme olanağı bulacağız.

Ve bir başka hatırlatma. Okur komünist hareketin ilk iki temel belgesinden biri olan *Platform Taslağı*’na bakarsa, orada, siyasal demokrasinin olmadığı fakat burjuvazinin egemen sınıf olduğu ve kapitalist ilişkilerin toplumun genelini belirlediği Türkiye gibi bir ülkede, demokrasi sorununun ele alınışına ve çözümüne ilişkin marksist bir perspektifin eksiksiz bir formülasyonu bulacaktır. (Bkz., Eksen Yayıncılık, s.74-77) Sorunun Türkiye koşullarındaki bu biricik marksist konuluşu o günden bugüne komünist yayınlarda birçok vesileyle (çeşitli tartışma ve

polemiklerde) ayrıntılı ve çok yönlü biçimde tekrar tekrar irdelenmiştir.

Emperyalist-ekonomizm: "Yeni"sini "eski"si üzerinden kanıtlama!

Marksizm-Leninizm cephesinde ve Türkiye'nin marksist-leninistleri olarak bizim cephemizde durum bu denli açıkken, sorunun tüm özü kapitalist bir ülkede demokrasi mücadelesinin nasıl ele alınacağı ekseninde yatıyorken, bir zavallı ideoloji memuru tutup bu eksende bir tartışma yürüteceğine kalkıp demokrasi mücadelesinin reddi üzerine kurnazlıktan çok budalalık ifadesi sayılabilecek boş tartışmalar yürütüyor.

Tamamını bu bölümün girişinde aktarıp ırdelediğimiz pasajı, "*Demokrasi mücadelesi liberal burjuvaziye havale*" arabaşlıklı bir başka pasaj izliyor. Bu başlık bile başlı başına bu yığidin Türkiye'de demokrasi mücadelesinin sorunlarına ilişkin anlayış kıtlığına iyi bir örnek. Bir nebze olsun kavranmaksızın Lenin'den uyarlamalar yapma yoluna gidilince demek ki böyle oluyor. Bu "memur"a sormak gerekir, Türkiye'de kendi çapında "demokrasi mücadelesi" veren bir "liberal burjuvazi" var da biz mi bilmiyoruz ki, "önemsenmeyen" bir demokrasi mücadelesi böylece ona "havale" edilmiş olsun. Rusya'da burjuvazi kendi çapında muhalif bir sınıftı ve "liberal" bir konumda bulunuyordu. "Demokrasi mücadelesi"ne de kayıtsız değildi; kendi "liberal" konumu çerçevesinde, çarlıkta simgelenen mutlak monarşiye karşı anayasal bir monarşi için mücadele ediyordu. Türkiye'de böyle bir burjuvazi mi var? Varsa eğer burjuvazinin tümü değilse bile bir kesimi olarak muhakkak ki siyasal sahnede temsil ediliyordur. Hangi siyasal akım şahsında acaba? DSP ya da CHP şahsında mı örneğin? Sırasıyla hükümet ortağı olan ve kontr-gerilla düzenine payandalık yapan bu partilerin "liberal" de olsa gerçekten bir demokrasi mücadeleleri var mı?

Türkiye'de elbette demokrasi uğruna liberal bir mücadele var. Gelgelelim bu mücadele burjuvazi şahsında değil, fakat küçük-burjuvazi, onun sağ reformist bir eğilim gösteren üst kesimleri şahsında, onun reformist siyasal temsilcileri şahsında, daha somut konuşursak, örneğin bizzat EMEP ve ÖDP şahsında temsil ediliyor. Ve bu akımın demokrasi sorununa ilişkin liberal çizgisi, tam da bu mücadeleyi toplumsal devrime değil, fakat demokratik kapitalizm hedefine göre ele almakta, bir başka ifadeyle, "tam demokratlaşmış burjuva toplumu" perspektifi içinde ele almasında ifadesini buluyor. Bu akımlar "demokratik devlet", "demokratik anayasa", "Kürt sorununda anayasal çözüm" vb. talepler ve hedefler için mücadele ediyorlar. Bu reformist konumları "azgın bir faşist rejim"ın o dar çerçevesine bile sığabildiği içindir ki, tümüyle açıkta legal partiler olarak yaşamlarını sürdürüyorlar vb.

Desteksiz başlıktan pasajın kendisine geçelim. Yiğit yazar, "*Siyasal demokrasi için mücadeleye, 'sosyalist devrimle çatıştığı' gerekçesiyle yan çizme yeni bir şey değil*" cümlesiyle başlıyor söze. Fakat söze böyle başlayıp "eski"ye geçebilmek için öncelikle "yeni"yi apaçık bir biçimde ortaya koymak gerekmez miydi? Yiğidimiz bunu yapmıyor, zira bunu yapması olanaksız. Bunu Türkiye'de herhangi bir akım üzerinden göstermesi mümkün değil.

"Yeni bir şey değil" vurgusuyla "eski"ye yönelen yiğit yazar, "Ekonomistlerin bir başka kesimi" üzerine derme çatma lafların ardından şu "sonuca" geliyor: "*Bugün de Türkiye'de, benzer türden bir ekonomist görüş, sosyalizm hedefine bağlılık adına küçük-burjuva 'sol'culuğu tarafından savunulmaktadır.*" Al işte o kadar! İnsanın bir kez daha bu yaşta bu akıl diyesi geliyor. Gerçi yiğit yazar küçük-burjuva "sol"cularının "ayağa kalkarak" yok böyle bir şey diyeceklerinin

daha baştan kendi de biliyor. Bu öngörüyle bu türden itirazları önden yanıtlıyor: "*Ancak bu sözlerin hiçbir değeri yoktur. İşçi sınıfı devrimcilerine karşı yürüttükleri sözüm ona ideolojik mücadele -bunu yalana dayalı lafazanlık ve karalama amaçlı çarpıtmalar yığını olarak adlandırmak daha doğru-, aksini doğrulayacak yığınla veri içermektedir.*"

Demek ki kendilerine karşı yürütülen "sözüm ona ideolojik mücadele -...- aksini doğrulayacak yığınla veri içermektedir." Neyse ki pratikleri bunu göstermektedir demiyor. Bunu deseydi işimiz gerçekten zordu, zira pratik üzerine tartışmanın sonu gelmezdi. Fakat madem bu "yığınla veri" bizzat ideolojik metinlerde yer almaktadır, bu yığının içinden bir çift söz çekip almak ve bu "yeni" emperyalist-ekonomizmi bir güzel sergilemeye değmez miydi? Değmezdi denemez; zira bunun denebilmesi için tartışmanın kendisini de "değer" bulmamak, bundan kaçınmak gerekirdi. Ama tartışmaya girip de iddia ve kanıtları "bugün"den değil de yüzyılın başından derlemek gerçekten akıl alır şey değil. Budalalık ve zavallılık bu değilse nedir sahi!

Bir nokta daha. Bilindiği gibi, "sözüm ona ideolojik" mücadele ifadesinin hemen sonrasında bir parantez var ve içinde de şu laflar: "*Bunu yalana dayalı lafazanlık ve karalama amaçlı çarpıtmalar yığını olarak adlandırmak daha doğru.*" Pes doğrusu! Biz istisnasız her zaman bu adamların kendi görüşlerini koca koca pasajlar halinde hep aktarıyoruz. Yeterli bulmayız, kimi durumlarda bu baylara ait metinleri sayfalarımızda olduğu gibi yayınlıyoruz. Ve bütün bunlara rağmen, "*yalana dayalı lafazanlık ve karalama amaçlı çarpıtma*" yapmış oluruz. Onlar ise bizden bir tek cümle bile aktarmadıkları halde dürüst tartışmacılar olarak kalırlar. İyi ama dürüstlük buysa eğer, düzenbazlık ve yüzüzlük nedir?

Ve pasajın son cümleleri: "*Küçük burjuva 'sol'culuğunun bir türü, siyasal özgürlükler için mücadeleyi, sosyalizm amacından uzaklaşma ve reformcu bir platforma savrulma olarak değerlendirmekte, Türkiye gibi ülkelerde siyasi bağımsızlık ve siyasal demokrasi mücadelesini, toplumun demokratikleşmesi ve işçi sınıfının bu mücadele içinde eğitimini gereksiz ya da önemsiz saymaktadırlar.*"

Hayır, pek akıllı yazar, "siyasal özgürlükler için mücadele"yi değil, fakat kapitalist bir ülkede bu mücadeleyi ele alış tarzınızdan dolayı reformcu olmakla itham ediliyorsunuz. Siyasal özgürlükler mücadelesini burjuvazinin sınıf egemenliğini yıkma mücadelesinden, yani sosyalist devrim uğruna mücadeleden koparmakla kalmadığınız, demokratik devrim çizgisini bile bir yana bırakarak sorunu "toplumun demokratikleşmesi" derekesine düşürdüğünüz için; bunun gereği olarak da legale çıkıp "azgın bir faşist rejim"ın icazet alanına girdiğiniz için; size reformist deniliyor. Bu sizi pek mi incitiyor? İyi ama, çok değil bundan yalnızca üç yıl önce *Özgürlük Dünyası* bile, tam da aynı şeyi kastederek, bu durumda hiç değilse "*devrimcilik iddiasında bulunma sahtekarlığı yapılmamalıdır*" dememiş miydi? Aynaya baktığınızda bunun incitmekten de öteye bir etki yapması gerekmiyor mu?

(Devam edecek...)

Okurlara not: Geçen sayımızda Emek yazarı A. Cihan Soylu'nun üç bölümlük yazısının ilk bölümünü sayfalarımıza almıştık. Bu sayı hala bu ilk bölüm üzerinden eleştirimiz sürdüğü için ikinci bölümün yayınına gelecek sayıya bırakıyoruz. Her bir bölümü kendisine yöneltilen eleştiriyle birlikte yayınlamanın okura önemli kolaylıklar sağlayacağına inanıyoruz.

Bu sayıda ana metnimize ek olarak *Liberal Demokratizmin Politik Platformu* başlıklı kitabımızın konuya ilişkin bir ara bölümünü ekte

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rante.org>

Sermaye iktidarı ve demokrasi mücadelesi

"İş-Ekmek-Özgürlük!" sloganı, siyasal demokrasinin kazanılması temel stratejik hedefi üzerine oturan, onunla çakışan bir politik mücadele platformunun ifadesidir. Görmüş bulduğumuz gibi, bunu sloganın sahipleri bize dolaysız olarak söylüyorlar.

Elbette siyasal demokrasinin elde edilmesi bir "devrim" sorunu olarak ortaya konulmakta, bu konuda bize kesin güvenceler verilmektedir. Fakat bilindiği gibi, yine bize önemle hatırlatılmaktadır ki, bu devrim özü, niteliği ve esas kapsamı bakımından henüz bir burjuva demokratik devrim olacaktır. Dolayısıyla, siyasal demokrasi mücadelesi, hedeflenen devrimin taktik alanını değil, fakat tam da asıl stratejik eksenini oluşturacaktır. Demek oluyor ki, siyasal demokrasi mücadelesi, hedeflenen devrimin bir parçası, bir ögesi, ya da bir "yan ürün" değil, fakat özü, esas ve asıl kapsamı olacaktır.

Bize dendiğine göre, siyasal demokrasi, kuşkusuz, "tekelci burjuvazi ve büyük toprak sahiplerinin faşist diktatörlüğünün yıkılması" ile elde edilecek ve "politik özgürlüklerin kazanılması, toplumun alt ve üst yapısıyla her alanda demokratikleşmesi" anlamına gelecektir. Fakat yine önemle ekleniyor ki, bu henüz "işçi sınıfının kurtuluşunu sağlamayacak", fakat yalnızca bu kurtuluşun koşullarını "olgunlaştıracak" ve "yakınlaştıracak"tır (*TDKP Röportajı*, s.194).

Kavramlar ve tanımlamalar nesnel bilimsel içerikleriyle anlaşılacaklarsa eğer, düşülen bu önemli kayıt, bu sınırlar içinde bir devrim henüz burjuva toplumun (sermaye düzeninin) aşılması anlamına gelmeyecektir demekle, bunu itiraf etmekle aynı anlama gelir. Eğer bir devrimle elde edileceğini iddia ettiğiniz tüm toplumsal-siyasal kazanımlar işçi sınıfına siyasal özgürlüğü sağlıyor da, onun kurtuluşunun temel koşulu demek olan, sermaye egemenliğinin yıkılması ve iktidarın bu sınıf tarafından ele geçirilmesini buna rağmen sağlayamıyorsa, bu durumda, sizin hiç değilse gündemdeki devrim aşaması için izlediğiniz strateji, gerçekte, **mevcut burjuva toplumun** tam demokratikleşmesinin ötesine geçmiyor demektir. Bu çerçevede, önerdiğiniz tüm önlemler, bunlar ne kadar "devrimci" olurlarsa olsunlar, henüz bu sınırları aşmamaktadır. Ne var ki, kapitalist bir ülkede ve sermaye iktidarı koşullarında, siyasal demokrasi ana hedefine dayalı bir sözde devrim anlayışının tüm liberal-reformist özü de, gerçekte işte burada saklıdır.

İki şeyden biri. Ya mevcut sermaye iktidarını yıkacak bir devrim, emekçi sınıfların da tam desteğiyle, işçi sınıfına iktidarı kazandıracak, o halde, işçi sınıfı kendi kurtuluşunun temel koşuluna da **daha o anda** kavuşmuş olacaktır. Ya da, işçi sınıfı siyasal özgürlüğü kazanmakla birlikte, henüz kendi sınıf iktidarından yoksun kalacak, fakat kazandığı siyasal özgürlük, aynı anlama gelmek üzere "tam demokratikleşmiş burjuva toplumu", böylece işçi sınıfının kurtuluşunun koşullarını da kolaylaştırmış, olgunlaştırmış ve yakınlaştırmış olacaktır. Fakat bu ikinci durumda, siyasal özgürlük **devrimci yollarla** elde edilmiş olsa **bile**, kurulu düzenin temel sınıf ilişkilerinin ve mevcut sınıf iktidarının değişmeden kalmış olması anlamında, bu değişim, burjuva-demokratik siyasal reformlar sınırlarını hiçbir biçimde aşmış olmayacaktır. Kapitalist bir toplumda ve sermaye sınıfının iktidarı koşullarında, bu ikisinin ortası yoktur. Burada bir orta yol arayışı, bir küçük-burjuva ütopyadır. "Devrimci demokratik halk iktidarı" formülü ise, bu ütopya için "devrimci" bir avuntudan öte bir şey değildir.

Tahmin edileceği gibi, siyasal demokrasinin kazanılması ile proletaryanın kurtuluşu arasında kurulan yukarıdaki türden bir bağlantının esin kaynağı, Lenin'in, başta *İki Taktik* olmak üzere, Rus burjuva devriminin anlamı ve tarihsel sınırlarını ele aldığı çeşitli metinlerdir. Fakat esinlenenlerin talihsizliği, Lenin'in, feodal soyluluğun iktidarını temsil eden otokratik Çarlık rejiminin devrilmesinin ve bu sayede siyasal özgürlüğün kazanılmasının toplumsal anlamı ve tarihsel sınırları üzerine konuştuğunu, bu basit ve açık gerçeği bu kadar kolay gözden kaçırmalarındadır. Rusya'nın içinde bulunduğu o somut tarihsel evrede, Rus burjuva devriminin

marksistlerce fomüle edilen net hedefi ve sınırı, zaten **"burjuva toplumun tam demokratikleşmesi"**nden başka birşey de değildir. Demokratik Cumhuriyet'in de bundan öteye bir anlamı yoktur.

Rusya'da devrimin zaferi, *"serflik düzeninin bütün kalıntılarını temizleyecek"*, *"ama hiçbir şekilde burjuva ekonomik düzenini ya da kapitalizmi ya da toplumun -zengin ve yoksul, burjuvazi ve proletarya olarak- sınıflara bölünmesini ortadan kaldırmayacak"*tı. Devrim, *"bürokrasinin ve toprak beyliğinin iktidarını yıktıktan sonra, sermayenin egemenliğini ortadan kaldırmaksızın, bu demokratik toplumun burjuva kuruluş biçimini değiştirmeksizin, demokratik bir toplum düzeni kuracak"*tı.

Sanılabileceğinin tersine, devrimci işçi-köylü diktatörlüğü perspektifi bu sonucun özünü değiştirmedigi gibi, Lenin'in düşüncesinde, tam da bununla birlikte asıl anlamını buluyordu:

"Demokratik devrimin kesin zaferi ancak proletaryanın ve köylülerin devrimci demokratik diktatörlüğü sayesinde mümkündür. Ama bu zafer ne kadar tez ve tam olursa, o kadar eksiksiz, o kadar derin bir şekilde, yeni çelişkiler, tam demokratlaşmış bir burjuva düzeni zemini üstünde, yeni bir sınıf mücadelesi kendini gösterecektir. Demokratik devrimi ne kadar tam olarak yaparsak, o ölçüde sosyalist devrimin sorunlarına ulaşmış olacağız." (İşçi Sınıfı ve Köylülük, Sol Yay., 1977, s.219-227)

Dolayısıyla, Rusya'da burjuva devriminin sınırları içinde, yani siyasal özgürlüğün elde edilmesinde asıl ifadesini bulacak **"tam demokratikleşmiş burjuva toplumu"**nda, sermayenin egemenliğine **henüz** dokunulmamış bulunduğu için, bu devrimin zaferi hiç de proletaryanın kurtuluşunu sağlamış olmayacak, fakat yalnızca onun koşullarını olgunlaştırmış, kolaylaştırmış ve yakınlaştırmış olacaktı. Rus marksistleri **"toprak ve özgürlük** için mücadelenin demokratik bir mücadele", **"sermayenin egemenliğine karşı mücadele**nin ise sosyalist bir mücadele" olduğu, bu anlama geldiği basit gerçeğini işin abc'si sayarlardı (age., s.240). Lenin'in tanımlamalarını tarihsel bağlamından ve iç teorik bütünlüğünden kopararak kendi çarpık ve eklektik muhakemeleri için esin kaynağı yapanların işin abc'sini bu kadar kolay gözden kaçırmamaları gerekirdi. Sermaye sınıfının iktidarın mutlak hakimi bulunduğu kapitalist bir ülkenin gerçeklerini hesaba katmaları ve bunun, devrim stratejisi açısından olduğu kadar, demokrasi mücadelesinin ele alınışı bakımından da taşıdığı apayrı anlam üzerine, bir parça düşünmeleri gerekirdi. Fakat bu elbette ki ufku burjuva demokratizminin sınırlarını aşamayanların başarabileceği bir şey değildir. Onlar ne edip edip kendi kalıplaşmış ve donmuş burjuva-demokratik önyargılarına dayanaklar bulmak zorundadırlar. Bunu yaparlarken onlardan tutarlılık kaygısı beklemek boşunadır; zira teorik eklektizm, onların temel bir karakteridir.

Öte yandan, kapitalist sınıfın egemenliği koşullarında, siyasal demokrasi temel istemine dayalı bir devrim anlayışının tüm **"devrimci"**liği de, ona dayanak oluşturan soyut teorik kurgudaki bu eklektizmden gelmektedir. Ne var ki, bu soyut teorik yapı, gerçek yaşam karşısında boşa çıkmakta, toplumun temel sınıf ilişkilerinin ve mevcut sınıf iktidarının oluşturduğu katı gerçeklik, soyut planda hala devrimci olan bu yapıdan, somut politika planında geriye, demokratik siyasal reformlar uğruna kuru ve sığ bir mücadele platformundan başka bir şey bırakmamaktadır.

Bu kendini sadece, karşı-devrim dönemleri gelip çattığında, **"bize gerekli olan hala karakter itibarıyla Avrupa'daki gibi bir burjuva demokrasisidir"** (TDKP, Dev-Yol vb.) liberal formülasyonlarında, ya da gerici burjuva reformistleriyle ittifak arayışında (TDKP'nin 12 Eylül'den hemen sonra Ecevitler'le, daha sonra DSP ile ittifak arayışı) açığa vurmakla kalmaz. Yanısıra, nispeten daha ferah dönemlerde ve siyasal yaşamın dayattığı güncel tartışmalar karşısında, örneğin sorunun şu tür bir formülasyonunda da

gösterebilir:

"Demokrasi ve özgürlük sorunu esas olarak yasalarda değişiklik sorunu değildir. Demokrasi ve özgürlüğün elde edilmesi sorunu, egemen sınıfların egemenliklerine ve faşist diktatörlüğe karşı mücadele sorunudur. Faşist tüm yasaların iptal edilmesiyle birlikte, gizli-açık ve başında faşist generallerin bulunduğu faşist saldırı örgütleri ve tüm faşist devlet kurumlarının dağıtılması; faşist generaller çetesi başta olmak üzere, tüm faşist suçlulardan hesap sorulması; işçi sınıfına ve halka sendika, grev ve siyasal grev özgürlükleriyle birlikte siyasal mücadele ve sınırsız örgütlenme özgürlüğüne kadar genişleyen özgürlükler tanınması; Kürt ulusuna ulusal kendi kaderini tayin etme hakkının kayıtsız şartsız tanınması sorunudur." {Konferans Belgeleri (TDKP'nin 1990 Şubat Konferansı), Evrensel Basım Yayın, s.408}

Burada yanlış olan, elbette bir dizi demokratik siyasal istemin kendi içinde fomüle edilmesi değildir. Fakat tümü de birer siyasal reform niteliği taşıyan bu uzun liste, bize siyasal demokrasi temel talebi adına bir devrim programı olarak sunulmaktadır. Gerçekte bu istemlerin hiç biri mevcut burjuva toplumun **temellerine** dokunmamaktadır ve pekala mevcut temel sınıf ilişkileri olduğu gibi korunarak da şu veya bu sınırlar içinde elde edilebilir şeylerdir. Elbette bu istemleri fomüle edenler onları bir **"devrim programı"** olarak fomüle etmişlerdir ve bir devrimle elde etmeyi savunmaktadırlar. Fakat bu istemler tam olarak gerçekleştiğinde bile, kendi sözleriyle, **"Demokrasinin varlığının asgari sınırı olan bu özgürlükler"** elde edildiğinde bile, elde edeceğimiz şey gerçekte **"tam demokratikleşmiş bir burjuva toplumu"** olmaktan öte bir anlam taşımayacaktır. Sorunun teorik bir bakış açısıyla başka türlü anlaşılması mümkün değildir.

Ne var ki, burjuva demokratik devrimini ve genel olarak demokratik siyasal istemleri bugüne kadar sürekli olarak kendi içinde abartıp idealleştirmiş olanların bunu öyle kolay anlamaları da elbette mümkün değildir. Zira bu, yalnızca **"İş-Ekmek-Özgürlük!"** savunucularının değil, fakat geleneksel halkçı-demokratik hareketin tümünün büyük bir teorik karışıklığı yaşadığı bir temel alandır. Sorun kapitalizm ve demokrasi ilişkisi, daha somut olarak sermaye iktidarı ve demokrasi mücadelesi ilişkisi, bu toplumsal-tarihsel zeminde, demokrasi mücadelesinin marksist-leninist açıdan devrimci konuluşu (sosyalizm perspektifi içinde ele alınışı) sorunudur. Başlıbaşına temel bir inceleme ve tartışma konusu olan bu temel soruna, burada ancak belli sınırlar içinde değinebiliyoruz.

Daha önce de görmüş bulunduğumuz gibi, demokratik siyasal reformlardan oluşan bir programı **"devrimci mücadele"** ile, **"devrimci eylemler"** ile ve hatta **"devrim"** ile elde etme iddiasında olmak, sorunun özünü değiştirmemektedir. Zira sorunun özü, kapitalizm koşullarında, demokratik siyasal istemlerin, bunların bir toplamı olarak demokrasi mücadelesinin, siyasal iktidar mücadelesi içindeki konumu ve tanımında odaklaşmaktadır.

Ya bu istemleri, siyasal özgürlüğün kazanılması genel hedefine göre, aynı şey demek olan **"tam demokratikleşmiş burjuva toplumu"** stratejik hedefine göre tanımlıyorsunuzdur; sizin için demokrasinin kazanılması, temel stratejik bir hedef durumundadır. Durum buyusa, bu sizin burjuva-demokratik bir ufku aşmadığınızı ve **burjuva sınıf iktidarı koşullarında** demokrasi sorununu liberal-reformist bir tarzda ele aldığınızı gösterir. Başka türlü düşünmek mümkün değildir; zira sermayenin siyasal sınıf iktidarı koşullarında, burjuvazinin devrilmesi ve iktidarın proletarya tarafından ele geçirilmesi, yani bir proleter devrim perspektifi ve mücadelesi içinde ele alınmayan, ona bağlanmayan bir demokrasi mücadelesi, burjuva düzenin temellerine dokunmaz ve gerçekte küçük-burjuva demokratik bir platformun ifadesi olarak kalır. Hiçbir devrimci burjuva reformist, böyle bir teorik

gerçeği değiştirmez. Kaldı ki, sorunun bu tarzda bir yanlış ele alınışı, mücadelenin **herhangi bir** devrimci iktidar mücadelesi düzeyine ulaşmasını da olanaksız kılar. Zira bu, gerçek bir iktidar perspektifinden yoksunluk platformu, bir iktidarsızlık platformudur ki, bu ele alışı reformist niteliği aynı zamanda buradan gelmektedir.

Ya da, tüm demokratik istemleri, eksiksiz bir biçimde, fakat toplumsal devrim stratejik hedefi içinde fomüle ediyorsunuzdur; sizin için demokrasinin kazanılması mücadelesi, **sermayenin sınıf egemenliğinin devrilmesi ve iktidarın proletarya tarafından ele geçirilmesi mücadelesinin** zorunlu bir parçası ve vazgeçilmez bir olanıdır. Bu ise sizin, demokrasi mücadelesi konusunda marksist bir perspektife sahip olduğunuzu, burjuva sınıf egemenliği koşullarında, demokratik istemlerin devrimci bir formülasyonunun tek olanaklı çözümünü ortaya koyduğunuzu gösterir. Bu perspektif içinde, *"burjuva demokratik reformlar, devrimci sınıf mücadelesinin, yani sosyalist devrimin yan ürünüdür"*ler (Lenin). Bu perspektif anlamını; tüm temel demokratik istemler uğruna burjuvaziye karşı kararlı bir mücadelenin yürütülmesinde, bu doğrultuda *"yığınları kesin eylemlere çekerek, her temel demokratik istem uğruna savaşımı yoğunlaştırıp, proletaryanın burjuvaziye saldırısına kadar, yani burjuvaziyi mülksüzleştiren sosyalist devrime kadar vardırıarak, bu istemlerin, reformist değil devrimci biçimde fomüle edilmesi"*nde (Lenin) bulmaktadır.

Şu ana kadar demokrasi mücadelesi üzerine söylenen herşeyin gerçekte **"İş-Ekmek-Özgürlük!"** sloganı için söylenmiş olduğunu belirtmek gereksizdir. Zira **"İş-Ekmek-Özgürlük!"**, sloganın sahipleri için bir demokrasi mücadelesi platformundan başka bir şey değildir.

"İş", **"ekmek"** ve **"özgürlük"** istemleri, kendi başına ele alındıklarında birer demokratik siyasal reform istemlerinden başka bir şey değildirler. İlk ikisi için tartışma gerektirmeyen bu gerçek, **"özgürlük"** istemi söz konusu olduğunda ilk bakışta birilerine şaşırtıcı görünebilir. Fakat bu yalnızca yerleşik burjuva-demokratik önyargılarla sersemlemiş kimseler için böyledir. **"Özgürlük"** istemi, kendi başına ve soyut planda ele alındığında, pek görkemli görünür. Fakat onu kendi somut tarihsel bağlamı ve toplumsal içeriği ile ele aldığınızda, durumun çok başka olduğu da kolayca görülür. Özellikle bu kavramın yerine, **onunla aynı şey demek olan**, demokrasi kavramını koydunuz mu, bu sözcüğü saran gizemli sis perdesi dağılır ve herşey yerli yerine oturur.

Ola ki, sloganın sahipleri bizi, kendilerinin de bu üç istemi kapitalizm koşullarında birer siyasal reform talebi olarak ele aldıkları konusunda temin edebilirler. Fakat yine de bu tartışmanın çerçevesini zerre kadar değiştirmez ve bizi bir santim bile ileri götürmez. Zira bütün sorun ve tüm tartışma, sermayenin sınıf egemenliği koşullarında, demokratik siyasal istemler uğruna mücadelenin ele alınışında odaklaşmaktadır. Bu konuda ise, yalnızca sloganın sahiplerinin değil, fakat tüm geleneksel devrimci-demokratik hareketin konumu ve bakış açısı yeterince açıktır. Buna göre; demokratik istemler, kendi başına bağımsız bir devrim programı ve bir devrim stratejisi eksenidir. Sermaye egemenliğinin yıkılması ve sosyalist devrim, bunun ardından gelecektir. Sloganın sahiplerinin kendine özgü konumu şudur ki, onlar, bizzat bu slogan aracılığıyla, onu kendileri için temel bir şiar ve idealize edilen bir mücadele platformu haline getirerek, kendilerini bugün geleneksel hareketin en geri, en sağdaki temsilcilerinden biri durumuna düşürmüşlerdir. Onlar artık dünün TKP'si ve bugünün İP'iyle kıyaslanabilir, ancak onlarla anılabilir hale gelmişlerdir.

Emperyalistler petrolden kan damıtıyorlar

ABD soğuk savaş yıllarında emperyalist devletlerarası ilişkilerde askeri gücü sayesinde tartışma götürmeyecek bir biçimde hegemonya sahibiydi. Dünyadaki dengeler, pazar payları bu hegemonya üzerinde şekilleniyordu. Revizyonist ülkelerde yaşanan çöküş soğuk savaşı sona erdirdi. Taşlar yerinden oynadı ve soğuk savaş yıllarında kurulan dengeler sarsıldı. ABD tartışmasız askeri üstünlüğünü hala korumakla birlikte, artık iktisadi ve siyasal açıdan emperyalist blokun tartışmasız egemeni değil. Karşısında Japonya ile Almanya önderliğindeki Avrupa Birliği var. Emperyalistlerin soğuk savaş yılları boyunca erteledikleri iç çelişkileri günden güne daha da keskinleşerek su yüzüne çıkıyor. Emperyalistler arasında saflaşmalar yeni bloklaşmalar yaratıyor. “Yeni dünya düzeni”nin tek kutuplu dünyasının yerinde yeller esiyor şimdi! İstisnasız her konuda farklı sesler çıkıyor.

1997’de Denver’da toplanan ekonomi zirvesinde de aynı şeyler yaşanmıştı. ABD diğer emperyalist ülkeleri “küresel ekonomi” konusunda sınavdan geçirmeye kalkınca, Fransa tarafından “hegemonyacı” olarak suçlandı. Başta Helmut Kohl olmak üzere Avrupalı liderler protesto mahiyetinde olmak üzere Amerikan çizmelerini geri çevirdiler.

Son Körfez krizi ise emperyalistler arası çelişkinin hangi boyutlara ulaştığını olanca açıklığıyla gözler önüne serdi. ‘91’de ABD’ye bir bütün olarak biat edenler, ‘98’de kafa tutuyorlardı. Öyle ki, Yeltsin gibi, “Irak’ı vurursanız 3. Dünya Savaşı çıkar” türünden tehditler savuranlar bile çıkıyordu.

Hem ‘91’de, hem de ‘98’de Körfez’de yaşanan, emperyalist ülkelerin hegemonya savaşından başka birşey değildir. Emperyalistler için hegemonya kurmak yaşamsal bir öneme sahiptir. Çünkü hegemonya kurmak, dünya pazarından daha büyük bir payı almak, en kaba ifadeyle dünyanın patronu olmaktır.

Körfez’in hegemonya mücadelesindeki belirleyici önemi açıktır ki dünyanın en zengin petrol yataklarını barındırmasından geliyor. Bunun daha iyi anlaşılması için dünyadaki petrol rezervlerinin tablosuna bakalım:

Toplam 165.82 milyar ton olan dünya petrol rezervlerinin bölgelere göre dağılımı şöyledir: Kuzey Amerika 11.5 milyar ton (%6), Venezüella 9.3 milyar ton (%5), Avrupa 2.7 milyar ton (%1), Afrika 9 milyar ton (%5), Rusya Federasyonu 7 milyar ton (%4), Asya

Pasifik 6.7 milyar ton (%4), Hazar 27.2 milyar ton (%16) ve Ortadoğu (S.Arabistan, Kuveyt, Irak, Bahreyn, İran, BAE) 91.6 milyar ton (%55). (Cumhuriyet, 27 Mart ‘98)

Görüldüğü gibi dünya petrol rezervinin yarısından fazlası Ortadoğu’da bulunuyor. Bu verilere, Japonya’nın Ortadoğu petrollerine %90 oranında, Avrupa’nın ise %70 oranında ihtiyacı olduğu eklendiğinde, hegemonya kurmada Ortadoğu’nun önemi apaçık ortaya çıkıyor. Çok açıktır ki Ortadoğu’da denetim kuran emperyalist ülke başka hiçbir güçle karşılaşmadan hegemonyasını diğer emperyalist ülkelere kabul ettirebilir.

Emperyalist haydutların petrol savaşları

İlk petrol üretimi 1859 yılında Amerika’nın Pennsylvania eyaletinin Titusville yöresinde açılan kuyuyla başladı. İlk petrol dağıtım şirketi ise 1870’de J. Rockefeller tarafından kuruldu. Otomobil üretiminin seri olarak yapılmaya başlanmasıyla petrolün önemi arttı. Artan öneme paralel olarak emperyalist petrol şirketlerinin dünya petrollerini kendi aralarında paylaşmaları gerçekleşti. Emperyalizmin doğası gereği bu paylaşım hiçbir zaman dengede durmadı, dengeler sürekli değişti.

Ortadoğu’da ilk petrol savaşı 1956 yılında Mısır devlet başkanı Muhammed El Nasır’ın Süveyş Kanalı’nı millileştirmesi sonrasında patlak verdi: O güne kadar parasız yararlandıkları su yoluna para vermek zorunda kalan İngiltere, Fransa, İsrail üçlüsü Mısır’a savaş açtı.

İkinci petrol savaşı, 1960’da İran, Irak, Kuveyt, S. Arabistan ve Venezüella’nın petrol alıcılarına karşı birlikte hareket etmek üzere Petrol İhraç Eden Ülkeler (OPEC) örgütünün kurmaları üzerine patladı.

1974’de yaşanan aşırı üretim krizi OPEC ülkelerinin ambargo uygulaması sonucu tavanı delen petrol fiyatlarının da etkisiyle daha da derinleşti. Öyle ki yaşanan krizi emperyalist ülkeler petrol krizi olarak adlandırdılar.

1979’da İran İslam Devrimi, Irak’ın Kuveyt’i işgal etmesi üzerine patlak veren ilk Körfez krizi, Rusya’nın 1992’den itibaren petrol ve doğalgaz çalışmaları başlatması, Türki Cumhuriyetlerde (Transkafkasya’da) önemi artan petrol ve doğalgaz kaynakları, petrol savaşının seyrini belirleyen etmenler olmuştur. Sözümona Irak’taki kimyasal silahları imha kaygısıyla başlatılan ikinci Körfez krizi de kıyasıya bir petrol savaşıydı. ABD ‘91’de baştan sona

kendisinin yarattığı krizle hegemonyasını diğer emperyalist ülkelere bir anlamda kabul ettirmişti. Körfez’de ABD’yi destekleyen tüm ülkeler ABD’nin hegemonyasını tanımış oluyordu. ‘98’de ise İngiltere dışında ABD’nin hegemonyasını tanıyan olmadı. Öyle ki bağımlı ülkeler bile çıkan farklı seslerden dolayı ABD’ye uşaklıkta bir nebze olsun kusur gösterebildiler.

Bugün Ortadoğu’da denetim sahibi emperyalist ülke ABD’dir. Ne var ki bu denetim hiç de Latin Amerika’da olduğu gibi dikensiz gül bahçesinde hareket edebildiği anlamına gelmiyor. Ortadoğu’nun iç dinamikleri, devrimci potansiyelleri, Filistin sorunu, Kürt sorunu ve daha bir dizi sorunun yanı sıra, emperyalist ülkelerin gözünün bölgede olması, Ortadoğu’nun önemini artırdığı kadar, bölgede ABD de dahil herhangi bir emperyalist ülkenin tam ve sağlama alınmış bir denetim kurmasının önüne geçiyor. Sürekli olarak dengeler değişiyor, çok kaygan bir zemin olan bölgede neredeyse her gün yeni bir durum geliyor. Bu yüzden Körfez krizi bitmedi, verili koşullarda bitecek gibi de görünmüyor.

Hazar petrolleri üzerine kapişmalar

Ortadoğu’dan sonra en zengin petrol ve doğalgaz kaynakları bugün hukuksal statüsü tartışmalı olan Hazar’dadır. Ve bugün Hazar petrol ve doğalgazı için kelimenin gerçek anlamıyla bir “soğuk savaş” yürütülüyor.

Petrol üretiminde söz sahibi olmak sadece petrol kaynaklarına sahip olmakla mümkün olmuyor. Petrolün dünya pazarına ulaşımında söz sahibi olmak da en az petrol kaynaklarına sahip olmak kadar önemli. Bu yüzden Hazar petrol ve doğalgazlarını dünya pazarına ulaştıracak boru hattının yönü konusunda da kıyasıya bir örtülü savaş sürüyor.

Bu savaşta ABD, ileri karakolu Türkiye aracılığıyla yerini alıyor. ABD önemli bir kısmı Türkiye’den geçecek olan Bakü-Ceyhan boru hattını desteklerken, Türkiye’nin İran ve Rusya ile imzaladığı doğalgaz boru hattı projelerinden duyduğu rahatsızlığı da gizlemiyor.

ABD, Türkiye-İran arasında imzalanan ve 1999’da tamamlanacağı öngörülen doğalgaz boru hattı projesinin tazminat ödenmesi pahasına iptal edilmesini istiyor. Bunun yerine Hazar doğalgazını öneriyor. Aksi halde Bakü-Ceyhan boru hattı yatar demeye getiriyor.

1997’de Rusya’yla

imzalanan Mavi Akıntı Projesi’ni de elindeki her türlü olanakla baltalamaya çalışıyor. Rus doğalgazını Karadeniz’in altından Samsun’a ulaştıracak Mavi Akıntı Projesi’ni Rusya’da enerji alanında en güçlü tekel olan Gazprom gerçekleştirecek. Ancak Gazprom bu projeyi Amerikan Eximbank’dan alacağı krediyle gerçekleştirmeyi planlıyordu. Eximbank istediği krediyi Gazprom’a vermedi. Bu, ABD’nin projeyi ilk baltalama çalışmasıydı. Gazprom projeden vazgeçmiş değil, ABD de baltalama çabalarından... ABD projeden vazgeçmesi için Türkiye’ye baskı uyguluyor. ABD Ticaret Bakanı Wiliam Daley’in Türkiye ziyaretinde Bakü-Ceyhan boru hattını desteklediklerini söylerken, aynı günlerde Afganistan, Pakistan üzerinden geçerek Hint Körfezi’ne inecek bir boru hattı projesinin ABD’nin alternatifleri arasında yer aldığı medyaya sızdırıldı. Bu açık bir tehdittir. İran ve Rus doğalgazı projelerini iptal etmediği takdirde Bakü-Ceyhan boru hattı suya düşer, anlamındadır.

Hazar petrollerinde Rusya’nın gözü var. Bu kaynakların ABD’nin denetimine girmesini istemiyor. Bu yüzden Bakü-Ceyhan boru hattının geçeceği ülkelere -Gürcistan Devlet Başkanı’na suikaste varana dek- müdahalesini artırdı. Aynı şekilde, Ermenistan’da yaşanan son gelişmeler de Rusya’nın müdahalesinden bağımsız düşünülemez.

Azerbaycan erken üretim petrollerini işleten Azerbaycan Uluslararası İşletme Şirketi’nin (AIOC) kurduğu DEVCO firması bu yılın Ekim ayında ana üretim petrollerinin geçeceği üç seçenek arasından kararını verecek. Bu üç seçenekten en pahalı olanı Bakü-Ceyhan boru hattı, diğer bir seçenek ise Bakü-Supsa (Gürcistan) hattı. Sonuncu seçenek de Bakü-Novorossik (Rusya) hattı. Rusya bu sonuncu seçeneğe oynuyor. Nasıl ki Bakü-Ceyhan boru hattı ABD’nin Hazar petrolleri üzerinde denetimini sağlıyorsa, Bakü-Novorossik hattı da Rusya’nın denetimini sağlıyor. Rusya bu seçeneğin yaşam bulması için boru hattının geçeceği ülkelere doğrudan müdahale ediyor.

Hiç kuşkusuz süren bu “soğuk savaş”tan zararlı çıkacak olanlar bölgede yaşayan emekçi halklardır. Hazar ve Ortadoğu petrollerinin gerçek sahibi emekçi sınıflar kendi kaderine sahip çıkarak emperyalist haydutları kovdukları gün, kendi geleceklerini de kurtarmış olacaklardır. İşte bunun gerçekleştiği gün artık petrole emekçi halkların kanları akıtılamayacaktır.

Endonezya: Suharto diktatörlüğü son günlerini yaşıyor

Endonezya'da gelişmeler giderek hızlanmakta, sınıf mücadelesi, egemen güçlerin vesayetinden çıkarak artık kendi doğal mantığı doğrultusunda ilerlemektedir. Emperyalist medya bu ülkedeki gelişmeleri yavanlaştırıp içeriksizleştirerek, sanki isyanlar ve öğrenci eylemleri alışılmış polisiye olayarmış gibi vermektedir. Oysa bu ülkedeki gelişmeler farklı bir yaklaşım gerektirmektedir. Çünkü Endonezya'da tüm toplumsal kesimleri kucaklama potansiyeline sahip ve değişim isteyen büyük bir toplumsal cereyan esip gelişmekte ve emperyalizmin, dünya gericiliğinin gözbebeği bir rejim, kapitalizmin bir laboratuvarı temellerinden sarsılmaktadır.

Dolayısıyla, temel dayanaklarını hızla kaybetme sürecine girmiş bulunan mevcut iktidar çok geçmeden ortada kalacak ve el değiştirecektir. Zaten durumun böyle bir noktaya geleceği önceden belliydi. Önümüzdeki günlerde gelişmelerin kazanacağı seyri şimdiden genel hatlarıyla tanımlamak bir kehanet sayılmaz. Çünkü Endonezya'da Suharto'nun adı ile özdeşleşen rejim ömrünü artık tamamlamıştır. Onun için artık kimse bu rejimi sahiplenmemekte, kurtarılmasının mümkün olmadığını hatta gereksiz olduğunu kabullenmektedir.

Rejimin ömrünü tüketmiş olması açısından benzer bir örneğine yakın geçmişte tanık olduk. Suharto'nun Afrika kıtasındaki ikiz kardeşi Mobutu da, Fransa hariç, emperyalist efendilerinin samimi tezahüratları eşliğinde tarihin çöplüğüne gömüldü. Çünkü Mobutu benzer bir zaman kesitine yayılan tarihsel misyonunu, dolayısıyla ömrünü tamamlamıştı ve gelinen aşamada çirkin bir kambur olmaktan başka bir işlev görmüyordu.

Suharto rejimi ile Mobutu rejimi arasında bu açıdan simetrik bir benzerlik söz konusudur. Ancak belirtmek gerekir ki, bir rejimin varlığını geçici olarak tanımlamak, sonunu ilan etmek, düşeceğini kaçınılmaz görmek sıradan bir yargı değildir. Suharto rejimi için bu yargıyı terddütsüz kullanabiliriz. Kaldı ki, 1994 yılı sonunda IMF ve Dünya Bankası'nın makroekonomik göstergeler ışığında Suharto rejimine övgüler dizdiği bir dönemde de, benzer bir değerlendirmede bulunmuştuk. Yani mevcut iktisadi kriz burada belirleyici bir rol oynamamakta, sadece barut fıçısını ateşleyen bir fitil işlevi görmektedir, kaçınılmaz sonu

hızlandırmaktadır.

Suharto rejiminin çökmekten başka bir geleceği yoktur, çünkü onun tek "toplumsal" dayanağı şiddettir. Bu ülkede şiddet artık kullanıla kullanıla yalama olmuş, bir ters tepkinin dinamizmine dönüşmüştür. Mevcut rejimi tanımlayabilmek için Endonezya'nın bağımsızlık tarihinin kısa bir özetini yapmak gerekiyor. Bu özet, aynı zamanda, rejimin neden geçici olduğunu, uzun ömrüne karşın ülke tarihinde sadece bir kara parantez oluşturduğunu tanımlama işlevi görecektir.

Endonezya 200 milyonu aşkın nüfusu ile dünyanın dördüncü büyük ülkesidir. Fakat buna rağmen bağımsız

talana, baskısına ve terörüne son veriyor, ondan kurtarıyordu. Ancak bu kayıtsızlık işgal gerçeği karşısında kısa ömürlü oldu. Birkaç hafta içinde Japonya'nın işgalci güçleri asırlar sürmüş olan Hollanda sömürgeciliğini aratır hale geldi.

İkinci Emperyalist Savaş ortamında özel olarak sömürgeci gücün genelde de emperyalizmin temel uğraşı alanının değişimi Endonezya ulusal hareketine nefes aldırttı, onun yeniden filizlenmesinin ortamını sağladı. Bu arada klasik sömürgecilğe karşı birikmiş olan yüzyılların öfkesine bir de Japon işgaline karşı mücadele gereksinimi eklenince, ulusal kurtuluş hareketinin hareket alanı genişledi, ona

bir devlet olarak yarım yüzyıllık kısa bir geçmişe sahiptir. Bu dev ve zengin ülke asırlar boyu Avrupalı sömürgeci güçlerin, özellikle Hollanda'nın ve ardından da emperyalizmin cazip bir talan alanı olarak kaldı. Ulusal bağımsızlık hareketi ilk adımlarını 20. yüzyılın başlarında öğrenci hareketinin önderliğinde attı. Ancak hızla gelişen ulusal kurtuluş hareketi sömürgeci güçlerin sistematik şiddetine, büyük ölçekli katliamlarına maruz kaldı ve sonuçta ezildi, tasfiye edildi.

Endonezya'nın ulusal kurtuluş hareketi üzerinde sömürgeci güçlerin estirdiği bu terör kampanyasını ikinci emperyalist savaş ortamı izledi. Ve Ocak 1942'de Endonezya Japon emperyalizminin işgaline uğradı. Genelde Endonezya halkı ilk günlerde Japon işgaline biraz iyi gözle bakmış, en azından kayıtsız davranmıştı. Çünkü Japon işgali Hollanda sömürgeciliğinin asırlardır süregelen hakimiyetine,

pratik perspektifler sundu. İşte böyle bir ortamda, emperyalist güçler arası çelişkilerin sağladığı bu elverişli koşullarda, 17 Ağustos 1945 günü Sukarno önderliğinde Endonezya'nın bağımsızlığı ilan edildi. Dolayısıyla Endonezya ulusal kurtuluş hareketinin çetin bir mücadele sürecinden geçerek ülkenin bağımsızlığını bileğinin gücü ile kazandığı söylenemez. Kaldı ki gelişmelere bir gerçeği daha eklemek gerekiyor. Avrupalı emperyalist güçler bölgedeki Japon etkinliğini kırmak amacıyla Endonezya'nın bağımsızlığını kışkırttılar, el altından desteklediler.

Kısacası, uluslararası faktörlerin ağır bastığı, dahası belirleyici bir rol oynadıkları bu süreç içinde ortaya çıkan yeni Endonezya ulusal iktidarı, deyim yerinde ise, malul bir iktidar olarak kaldı. İktidar koltuğuna oturan genç burjuvazi deneyim, mücadelenin sağladığı tarihsel meşruluk, güçlü bir toplumsal destek gibi olanaklardan

yoksundu. Başka bir deyimle buna icazetli bir bağımsızlık da denebilir. Onun için savaş sonrasının özgün koşullarında bağımsız Endonezya'nın yeni iktidarı çok gecikmeden bocalama dönemine girdi, çıkmaza saplandı.

Nihayet reşit olmuş Endonezya burjuvazisi bu tarihsel handikaplarıyla birlikte egemenliğini pekiştirmeye, rejimini oluşturmaya çalışırken toplum farklı bir cereyanın etkisi altına girdi. Bu cereyan Endonezya Komünist Partisi'nin önderliğinde gelişen devrimci akımdı. Zira anti-faşist zaferin oluşturduğu uluslararası etkenler, bağımsızlığına kavuşmanın yarattığı devrimci dinamik toplumda Komünist Partisi'ne hızla gelişme ve etkinlik sağlama ortamı yaratmıştı. Kısa bir süre içinde Endonezya Komünist Partisi'nin üye sayısı bir milyonu bulmuş, sempatizan sayısı 18 milyona ulaşmıştı.

Dolayısıyla bağımsızlığı izleyen yıllarda Endonezya'da iki politik akım karşı karşıya geldi. Birincisi son derece cılız burjuva iktidar, ikincisi ise büyük bir gelişim eğrisi izleyen, on milyonların militan desteğini alan devrimci komünist akım. Yani derme çatma bir iktidar kliği ile muazzam bir toplumsal hareket arasında yaşanan bir çatışma, bir kutuplaşma. Böyle bir devrimci potansiyelin varlığı ve üstelik güçlenme süreci yaşaması yeni iktidarın hareket alanını adamakıllı daraltmaktaydı. Bu bloklar arasındaki mücadele, daha doğrusu mevzi savaşı 1965 yılına kadar sürdü. Yeni iktidar varlığını sürdürebilmek için muhalefetin istemlerini sahipleniyormuş gibi davrandı. Bu tavır özellikle uluslararası politikada somut bir biçim kazandı. Sukarno uluslararası düzeyde iç politik verileri gözetken bir denge politikası izledi. Örneğin emperyalizmin güdümüne girme yanlısı olmadığını kanıtlamak amacıyla 1955 yılında yapılan Bandung Konferansı'nda Endonezya "Bağılantısızlar" grubuna dahil oldu. Bu arada Sovyetler Birliği ile politik ve iktisadi ilişkiler kuruldu ve bu ilişkiler sonucu 1960-61 yılları arası SSCB'nin yoğun askeri yardımından faydalanıldı. Bu tür manevralar ve sahte seçenekler gündeme getirilerek devrimci potansiyel ve birikim dizginlenmeye, oyalanmaya çalışıldı. Sovyetler Birliği ile kurulan ilişkiler içteki devrimci dinamik ve potansiyele karşı bir panzehir, onun iktidar perspektifini köreltici bir manivela olarak kullanıldı. Ve bunda başarılı da olundu. Genç

burjuva iktidarın bu başarısını onun maharetinde, manevra yeteneğinde değil Endonezya Komünist Partisi'nin, perspektifsizliğinde, düzen içi cenderede oyun oynamaya yatkınlığında aramak gerekiyor. Diğer taraftan, Endonezya Komünist Partisi'nin iktidar perspektifine sahip olmaması, düzenin sınırları içinde hapis kalarak legalist bir mücadele yönteminde ısrar etmesi burjuvazinin nihai seçeneğe başvurmasının ortamını yarattı, başarısını kolaylaştırdı. Ve nihayet, 30 Eylül 1965 günü, albay Suharto'nun önderlik ettiği askeri darbe ile günümüze kadar uzanan karşı-devrimci dönem başlatıldı.

33 yıldır sürmekte olan Suharto rejiminin temel dayanakları ve özellikleri

Soruna ulusal ve uluslararası olmak üzere iki açıdan bakmak gerekiyor. Ulusal bağlamda rejimin şiddetten başka hiçbir dayanağı olmamıştır ve yoktur. Suharto rejimi herhangi bir toplumsal kesimin katılımcı aktif desteğine dayanmamaktadır. Bu rejim askeri bir darbenin ürünüdür ve onyıllardır salt namlunun gücü ile, kan dökmek sayesinde ayakta durmaktadır. Suharto darbesinin belkemiğini Japon işgali döneminde faşist Japon subayları tarafından eğitilip kadrolaştırılmış Endonezya ordusu oluşturmaktadır. Bu darbeden bu yana merkezinde Suharto kabilesinin bulunduğu üniformalı bir oligarşi Endonezya'da iktidarın tüm kilit noktalarını her bakımdan denetlemektedir.

Proletarya ve emekçi sınıflar darbeyi izleyen günlerde ezildiler. Örgütlülükleri dağıtıldı, önderliği fiziken yok edildi. Bir çırpıda bir milyon komünist katledildi. 33 yıldır bu ülke toplumunda bir mezar sessizliğinin bu kadar kolayca hakim kılınmış olması açıklamasını bu katliamdan almaktadır. "Yeni düzen" işçi sınıfını katliamla dize getirdikten sonra diğer toplumsal sınıf ve katmanlara apolitik kalma koşulu ile her türlü özgürlük ve olanaklar tanındı. Emekçi sınıfların namluların gölgesinde çalıştırıldığı, sömürüldüğü, en ufak muhalif sesin en kaba şiddet yöntemleriyle bastırıldığı, kanda boğulduğu Endonezya'da ticaret yapma, aferist olma, vurgun vurma özgürlüğü Suharto rejiminin başlıca meziyetidir. "Yeni düzen" diye adlandırılan bu sömürü cenneti burjuva sınıf ve katmanların ekmeğine onyıllar boyu yağ sürdü ve karşılığında rejimin ayakta kalmasını sağladı. Orta sınıflar rejimin kendilerine sağladığı bu olağanüstü sömürü olanaklarını sonuna kadar kullandılar ve karşılığında ise politikadan feragat ederek rejimin zımnı destekçileri oldular. Böylece ülkenin politik yaşamı ordu, Suharto ailesi ve onların yakın çevresinin oluşturduğu bir oligarşinin tekeline bırakıldı.

Uluslararası açıdan bakıldığında emperyalizm bugüne kadar Suharto rejiminden hiçbir desteğini

esirgememiştir. Yani rejimin temel dayanaklarından en önemlisi çok yönlü emperyalist destektir. Politik, askeri, mali vb. alanlarda uluslararası burjuvazi Cakarta rejimine her türlü desteği sunmuştur. Dolayısıyla bu destek Suharto rejiminin bugüne kadar ayakta kalmasının esas ve başlıca teminatı işlevini görmüştür. Uluslararası burjuva basın bugünlerde rejimin teşhirini yapmakta, Endonezya'nın rüşvet geleneğinden, yapısal çürümüşlüğünden söz etmektedir. Bunun herhangi bir önemi ve ciddiyeti olmadığı ortadadır. Bu tavırda bir yenilik yoktur, burjuvazinin ikiyüzlü geleneği ve kültürüdür. Uşağı misyonunu doldurunca kirli bir çorap gibi kenara atılır ve arkasından da bolca küfedilir. Endonezya'nın durumu ve bugün tanık olunan gelişmeler hep Suharto ailesi üzerinden değerlendirilmekte ve dolayısıyla fatura bir kişiye, onun kabilesine çıkartılmaktadır. Fakat Suharto bir düzenin, bir rejimin sadece sancaktarı, toplu bir mekanizmanın bir dişlisidir. Suharto kabilesinin bu dev ülkenin ekonomisini bir aile şirketine dönüştürdüğü doğrudur. Ancak bu doğruluğun döne döne vurgulanması ve özenle ön planda tutulması bir başka gerçeği, sorumluluğunun esasını gizlemek için yapılmaktadır. Suharto ailesinin biriktirdiği servet ne kadar kabarık olsa da, kapitalist vurgundan devşirilen bir komisyon olmanın ötesinde bir değer taşımamaktadır. Vurgunun aslan payı kapitalist metropollere, uluslararası bankalara,

tekellerin kasalarına akmıştır. Bu nedenle, Endonezya emekçi kitlelerinin onyıllardır yaşadıkları dramın esas sorumluluğu, uluslararası kapitalizmin, emperyalizmin, dünya gericiliğinin omuzlarındadır. Aslında bugün Cakarta'da çökmenin eşğine dayanmış olan Suharto diktatörlüğü değil, kapitalizmin gerçeği ve emperyalizmin politikasıdır. Bu iflasta Suharto gibi taşeronlar hedef gösterilip sorumlu tutularak, esas patronlar aklanmaya çalışılmaktadır. Onun 1965'te bu ülkeyi bir kan gölüne dönüştürmesi, toplu bir komünist kırımı örgütlemesi, karşı-devrimin gerek yerel gerekse de uluslararası planda değerli bir kazanımı sayılmıştı. Mevcut rejim bu toplu katliam sayesinde 33 yıl boyunca topluma hükmetme olanağına kavuşmuştur. Belirtmek gerekir ki kitle halinde fiziken yok edilen bu komünistler sadece EKP'nin önderliğinden, kadrolarından, en gözde militanlarından oluşmamakta, aynı zamanda, terimin en genel anlamıyla toplumun elit tabakasını oluşturmaktaydılar. İşte bu katliam sayesinde ki, dev bir ülkenin ve 200 milyonluk bir toplumun tüm zenginlikleri, hatta kaderi bir avuç parazit elinde kalmıştır. Ve yine aynı katliamın sonucudur ki sözkonusu zenginlikler Suharto aşiretine verilen sus payı karşılığında talan edilmiş, emperyalizme peşkeş çekilmiştir.

Gelişmeleri nasıl bir akıbet bekliyor?

Suharto rejiminin çöküşü son safhasına girmiş bulunuyor. Rejimin değişik kategorilerdeki efendileri onun bugünkü hali ile ayakta kalmasından yana değildirler. Emperyalist güçlerin bu tavrı açıkça politik sorumlular tarafından ifade edilmemekte, fakat basın aracılığı ile işlenmekte, ortam hazırlığı yapılmaktadır. Yukarıdaki tanımlamalardan da anlaşılacağı üzere, toplumda görevi devralacak hazır bir alternatif mevcut değildir. Toplum kendiliğinden bir refleksle ayağa kalkmıştır ve değişim istemektedir. Ancak istenilen değişimin niteliğine ve biçimine ilişkin herhangi bir açıklık

sözkonusu değildir.

Yoksul emekçi kesimlerin sürdürdükleri isyan hareketi kendisine bir önderlik yaratmaktan ve politik bir kimlik kazanmış olmaktan uzak görünüyor. İşçi sınıfı henüz tavır belirlemiş ve sokağa dökülmüş değildir. Örgütsüzlük, öndersizlik ve deneyimsizlik sınıfların siyaset sahnesine çıkmasını ve gelişmelere yön vermesini zorlaştırmakta, hatta imkansız kılmaktadır.

Örgütlü bir biçim kazanan ve kendi önderliğini yaratan öğrenci gençlik hareketidir. Küçük-burjuva kesimlerin destekledikleri ve orta sınıfların da iyi bir gözle baktıkları öğrenci hareketi giderek politik bir kimlik kazanmaktadır. Başlangıçta öğrenci gösterileri hayat pahalılığına karşı düzenlenen birer protesto havasında geçmekteydiler. Ardından gösterilerde sık sık "Suharto istifa!", "Rejim değişikliği istiyoruz!" türünden politik şiarlar ağırlık kazanmaya başladı ve rejimin kendisi eylemcilerin doğrudan hedefi haline geldi. Mayıs ayının başından bu yana Suharto'nun posterleri yakılmakta, hareket giderek radikalleşmekte, militan bir nitelik kazanmaktadır.

Gelişmelere önderlik yapabilecek devrimci bir akımın ve yapının olmadığı bu koşullarda düzen kendi iç alternatifini yaratmakta ve dayatmakta zorluk çekmeyecektir. Endonezya'da mevcut koşullarda devrimci bir alternatifin çıkmasını beklemek hayalcilik olur. Güçler dengesi böyle bir alternatif dışında herhangi bir seçenek sunmamaktadır. Filipinler'de de öyle olmuştu. Endonezya'nın durumu Filipinler'den de kötüdür. Burjuvazinin Cakarta'ya tayin edebileceği bir Aquino'su bile yok. Taş üstünde taş bırakılmamış. Bu nedenle, henüz kendi yolunu bulamayan ve önderliğini yaratamayan toplumsal hareketin başına çöreklenecek güçler esas olarak rejimin geçmişte dışladığı elemanlardır. Bu gözden düşmüşlerin politik deneyimleri mevcuttur ve aynı zamanda uluslararası planda emperyalizme güven verme, onların onayını alma olanaklarına sahiptirler.

Ancak bu değişim, düzen içi gerçekleştirilecek bir onarım da olsa, bir hükümet değişikliği ile de sınırlı kalsa, sonuçta ülke tarihinde yeni bir sayfa açacaktır. 33 yıllık bir terör düzeninin toplumsal isyan ve baskı zoruyla kabuk değiştirmesi, nesnel olarak, işçi sınıfına, devrimci güçlere gelişme olanakları ve perspektifleri sunacaktır. Toplum görece de olsa rahat nefes alma ortamına kavuşacaktır. Daha doğrusu bu ülkenin işçileri, emekçileri, öğrencileri, aydınları 33 yıl sürmüş olan karanlık bir tünelden çıkacaktır. Bilinen tarihsel süreç nedeniyle ve mevcut koşullarda halihazırda başka türlü bir alternatifi olmadığı için, bu değişimi önemli bir kazanım saymak gerekiyor. Nesnel olanakların değerlendirilmesi ise Endonezyalı komünistlerin ve devrimcilerin yaratıcılıklarına bağlı olacaktır.

Kitlelerin büyüyen direnişi Suharto diktatörlüğünü sarsıyor

Kısa bir süre önce göstermelik "temsilciler kongresi"nin onayıyla kendisini yedinci kez 2003 yılına kadar devlet başkanı seçtiren faşist diktatör Suharto'nun 33 yıllık diktatörlüğü sarsılıyor. Yıllardır azgın ve sistematik bir terörle susturulmaya çalışılan, katledilen, açlık ve sefaletle yüzyüze bırakılan ve adeta soluksuz kalan bir halkın direnişi büyümektedir.

33 yıl önce bir askeri darbeyle yönetime el koyan general Suharto ilk etapta "ulusun düşmanı" ilan ettiği Komünist Partisi'nin üye ve sempatizanlarını sistematik bir terörle tasfiye etmeye girişti. Diktatörlüğü desteklemeyen herkes "ulusun düşmanı" ilan edildi. Paramilitarist-islami gerici güçler de kullanılarak komünist avına çıkıldı. Emperyalist güçlerin de desteği alınarak tarihin en kapsamlı anti-komünist katliamı gerçekleştirildi. İşçi sınıfı her türlü haktan yoksun bırakıldı. En ufak bir direniş kanla bastırıldı. Suharto emperyalistler için kanla sulanan dikensiz bir gül bahçesi yarattı.

Bu tarihten itibaren "ulusun çıkarları" Suharto ailesinin çıkarlarıyla özdeşleşmiştir. Ailenin bütün fertleri ülkenin en büyük üretim komplekslerinin sahipleri haline geldiler. Emperyalist tekeller bu ülkede sınırsız kârlar elde ettiler. Suharto'nun oğlu ve kızıyla ortaklık güvenceli bir yatırım olarak görüldü.

Bir taraftan azgın bir sömürü, diğer taraftan politik baskılar, '80'li yılların başlarından itibaren özellikle işçiler arasında sınırlı da olsa direnişlere yol açtı. Gizli politik faaliyet sürdüren insanların sayısı giderek arttı. Bu süreçte biriken çelişkiler "Asya gribi"yle birlikte kendisini bütün çıplaklığıyla dışa vurdu.

Suharto'nun yaklaşan sonu

Suharto diktatörlüğü gelinen yerde iflas etmiş durumda. Ülkenin ekonomisi kelimenin gerçek anlamıyla bir harabeye dönmüş bulunuyor. Son kriz ve IMF yaptırımları halkı açlık ve sefaletin en koyusuyla yüzyüze getirdi. Son bir aydır toplumun bütün emekçi kesimlerini kapsayan direniş her geçen gün büyüyerek yaygınlaşmaktadır. Suharto'nun paralı askerlerinin gösterilere saldırıları yeni ve daha geniş bir direnişin tohumlarını ekmektedir. Korku duvarları parçalanmış bulunmaktadır. Yanan arabalar, dağıtılan devlet kurumları, taşlardan canını kurtarmaya başlayan devlet güçleri, kitlelerin direnme kararlılığını anlatıyor. Üniversite öğrencilerinin eylemiyle başlayan bu direniş giderek genel bir halk ayaklanması görünümünü alıyor.

Suharto'nun "polis güçlerimiz devletin ve ulusun güvenliğini koruyacaktır" açıklaması kendi yakın adamların dahi inandırıcı gelmiyor. Gösteriler yaygınlaşarak devam ediyor. Hafta sonu birçok kentte emekçiler devlet güçleriyle çatıştılar. Bandung ve Yogyakarta kentlerinde cumartesi günü 5 binin üzerinde öğrenci

Suharto diktatörlüğüne karşı protesto eylemi yaptı. Polis bu gösterilerde 41 yaşındaki bir kişiyi copleyarak katletti. Hafta içinde gerçekleşen gösterilerde ise çok sayıda insan öldü. Buna rağmen gösterilerin önünü kesmek mümkün olamıyor.

Kitle eylemleri IMF dayatmalarıyla gündeme getirilen fiyat artışlarına karşı bir tepki temelinde ve kendiliğinden gelişti. Tüketim maddeleri, elektrik ve benzine yapılan zamlar toplumun orta kesimlerini de sarsmaya başladı. Egemen sınıf içinde bazı kesimler

durumun ciddiyetini fark ederek zamların geri alınmasını istediler. Suharto bu talebi büyük bir ikiyüzlülükle "grup çıkarları ulusun çıkarlarının arkasında gelir" argümanı ile reddetti. Zira ülkenin en büyük petrol işletmesinin sahibi Suharto'nun oğludur. "Suharto

ailesi"nin çıkarları ise

"ulusun çıkarları" demektir.

Öğrenci gösterileri kısa bir süre içinde politik bir karakter kazanarak Suharto diktatörlüğüne yöneldi. Kitle gösterilerinin tümünde politik talepler yükselmektedir. Cakarta Üniversitesi öğrencileri yaptıkları bir toplantıda göstermelik bir mahkeme kurarak Suharto'yu ölüme mahkum ettiler. Ardından da Suharto'nun kamışlardan yapılmış bir temsili maketi ateşe verilerek yakıldı.

Gösterilerin politik bir karakter kazanmaya başlaması hakim sınıflar arasında da çatlaklara yol açmış bulunuyor. Bir aile saltanatı kuran Suharto'nun toplumdaki meşruiyetinin zayıflığı çevresindeki kesimlere de eleştirel sesler yükseltme cesareti veriyor. Suharto'nun generalleri içinde bile "reform" sesleri yükselmeye başladı. Savunma bakanı Viranto geçtiğimiz perşembe günü öğrencilere bir çağrı yaparak eylemlerine son vermesini talep ederken, reformların zorunluluğundan söz etmekten de geri durmadı. Suharto tarafından kendi diktatörlüğüne kitlesel temel yaratmak için kurulan ve 28 milyon üyeye sahip olan İslami Entellektüeller Örgütü (İCMI), 2003 yılına kadar her türlü reformu reddeden Suharto'ya çağrıda bulunarak acilen politik reformlar yapılmasını istedi. Ordunun kan akıtmamasını, halkın yanında yeralmasını talep etti.

Şimdi egemen sınıflar halkın başkaldırısı karşısında Suharto'yu gözden çıkarmayı göze alarak sistemi bazı reformlarla kurtarmaya çalışmaktadırlar. Fakat bu rejim uzun dönemli "istikrarı" sağlamanın olanaklarına sahip değildir. Kitlesel işsizlik, derinleşen sefalet ve yoksulluk, politik bunalıcı atmosfer içinde 33 yıldır biriken öfke ve kinin yatıştırılması kolay olmayacaktır. Önemli olan bundan sonra devrimci güçlerin nasıl bir gelişme göstereceğidir. Bugün devrimci güçlerin hızla toparlanabilecekleri nesnel bir zemin mevcuttur. Büyük bir mücadele birikimini barındıran bu toplum, milyonlarca komünistin içinde yeşerdiği bu topraklar, bu dinamiklere sahiptir.

83. yıldönümünde Ermeni soykırımını lanetliyoruz! Halkların kardeşliği sosyalizmde!

Altı yüzyıllık Osmanlı tarihi mazlum halkları baskıya, sömürüye dayalı esaret ve köleleştirme tarihidir. İçte değişik halkların ve inançların özgürlük istemleri, baskıya, sömürüye, yoksulluğa, sefaletle karşı başkaldırıları zalimce ezildi. Bu halklar koyu bir karanlığa ve gericiliğe mahkum edildiler. Dışta ise ilhak ve işgal yoluyla çevre halkları sömürgeleştirme, soygun, talan ve yağma siyaseti temel bir özellik oldu.

Osmanlı İmparatorluğu'nun çözülme ve dağılma dönemi, aynı zamanda bünyesindeki çeşitli ulusların bağımsızlaşma sürecine girerek bu bünyeden kopma süreci oldu. Anadolu'da yaşayan üç milyon nüfuslu Ermeni halkı ekonomi ve ticarete önemli bir yer tutuyordu. Bu durum Ermenilerin aydınlanma ve uluslaşma doğrultusunda diğer uluslara oranla daha avantajlı bir konuma gelmelerini sağlıyordu. 19. yüzyılın sonunda Ermenilerin bu doğrultuda gelişme çabaları Osmanlı devleti tarafından zorla göçettirme ve katliamlarla karşılık buldu. 1894-1896 yılları arasında üç yüz bin civarında Ermeni kıyımdan geçirildi ve göçettirildi.

24 Nisan 1915 Ermeni soykırımının sembolik bir günüdür. 20. yüzyılın ilk kapsamlı soykırımı 1915'de üç milyon Ermeni'nin zorla göçettirme ve katliama tabi tutuldukları sürecin başlangıcı olmuştur. İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin siyasal kararları ile Teşkilat-ı Mahsusa ve Hamidiye Alayları en iğrenç yöntemleriyle 1,5 milyona yakın Ermeniyi tam bir soykırım uygulanmıştır. TC'nin kuruluşunda nüfusunun 12-13 milyon olduğu düşünülürse, Anadolu'dan zorla göçettirilen ve kıyımdan geçirilen 3 milyon Ermeni'nin burada ne kadar büyük bir kitle oluşturduğu bütün açıklığıyla ortadadır.

Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı'nda Osmanlı devletinin müttefiki olan Alman emperyalizmi de Ermeni soykırımında birinci derecede rol oynayarak suç ortaklığı yapmıştır. Osmanlı ordusunda görev alan Alman generalleri ve subayları bu insanlık dışı soykırımda önemli sorumluluklar almışlardır. Ancak çok küçük bir azınlık ismini, dilini, dinini gizleyerek yaşama şansına sahip olmuştur.

Bu katliamın yıldönümü olarak kabul edilen 24 Nisan günü Almanya'nın Frankfurt kentinde bazı etkinlikler düzenlendi. Kızıl Bayrak, Özgür Gelecek, Halkın Günlüğü, Kaldıraç, Atılım ve Alternatif taraftarları olarak ortak bir platform oluşturuldu. İlk olarak "20. yüzyılın ilk soykırımı olan Ermeni katliamını lanetliyoruz!" başlıklı ortak bir bildiri hazırlandı. Daha sonra 24 Nisan Cuma günü Frankfurt Üniversitesi önünden Türk Konsolosluğu'na kadar yürünerek, burada Almanca ve Türkçe basın açıklamaları okundu. Konsolosluğun kapısının önüne üzerinde "Soykırımları Lanetliyoruz!" yazan siyah çelenk bırakıldı. Sloganlar atıldıktan sonra alkışlı protesto ile dağıldı.

26 Nisan Pazar günü ise soykırım ile ilgili ortak bir panel düzenlendi. Panele Kızıl Bayrak, Alternatif, Halkın Günlüğü, Özgür Gelecek ve Kaldıraç katıldı. 150 civarında bir katılımın gerçekleştiği panel oldukça canlı ve tartışmalı geçti. Özellikle Kızıl Bayrak temsilcisi bir yoldaşın konuşması belli tartışmalara yolaçtı. Yoldaş son konuşmasında ulusal eşitsizliklerin ve uluslar üzerindeki sömürgeci esaretin, baskının ve katliamların son bulmasının ve bu sorunun köklü ve kalıcı çözümünün sağlanmasının tek yolunun sosyalist bir toplumsal düzenle mümkün olduğunun altını çizdi. Ekim Devrimi ve sosyalist inşanın tarihsel olarak kanıtlandığı gibi, halklar arasında gerçek eşitlik ve kardeşliğin sosyalizmde yaşanabileceğini vurguladı. Bugün bizim coğrafyamızda gerek Kürt ulusal sorunu, gerekse diğer azınlıklar sorununun köklü ve kalıcı çözümünün devrim ve sosyalizmle gerçekleştirilebileceğini, anayasal demokratik sınırlar içerisindeki bir çözümün düzenin sınırlarını aşamayan bir çözüm olacağını dile getirdi. Bunun üzerine Kürt yurtseverleri anlamsız tepkiler ortaya koydular. Bir kez daha söylüyoruz, ulusal, toplumsal ve siyasal eşitsizliklerin çözümü devrimde, kurtuluş sosyalizmde.

**Yaşasın halkların kardeşliği!
Kahrolsun soykırımcılık!**

Frankfurt'tan Ekimci işçiler

Danimarka: Tekellerin hükümeti genel grevi yasakladı

550 bin işçinin grevi on gün boyunca Danimarka'da olduğu gibi diğer Avrupa ülkelerinde de politik gündemin en önemli konularının başında yer aldı. Genel grevin her yeni gün etkisini hissettirmesi tartışmaları daha da kızıştırdı. Zira komşu ülkelerdeki otomobil üretimi de yavaşlamaya başlamıştı. Alman tekelleri Rasmussen hükümetini sürekli müdahaleye çağırdılar. İsveç Hava Yolları genel grevin bir an önce son bulmasını talep etti. Önemli bir olgu ise bütün bu ülkelerde işçilerin genel greve olan sempati ve desteğiydi. İsveç işçileri genel grev boyunca desteklerini açıkladılar.

Bu gelişmeler “tekleşmeye” çalışan Avrupa tekellerini yakından ilgilendiriyordu. Danimarka “kötü örneği”ni görmek istemiyorlardı. Zira işçi sınıfı ve diğer emekçi kesimler diğer Avrupa ülkelerinde de haftalık iş süresinin düşürülmesi, işsizliğe karşı acil önlemlerin alınması vb. taleplerle henüz birleşik bir karakter kazanmasa da sürekli bir eylemlilik içindeler. Soğuk savaş süresince sendika yönetimleri aracılığıyla sağlanan “sınıf uzlaşması” ve “sosyal devlet” ideolojisi yerini sınıf mücadelesinin çıplak gerçekliğine bırakıyor. Sermayenin sınırsız saldırıları ve ağırlaşan sömürü bütün emekçi kesimleri ekonomik ve politik gelişmelere karşı duyarlı hale getiriyor. Danimarka işçilerinin genel grevi bu açıdan başından itibaren büyük bir yankı uyandırdı.

Genel grev son gününe kadar Danimarka halkı tarafından büyük bir sempatiyle desteklendi. Bu destek özellikle 28 Mayıs'ta yeni bir referandumla AB'ye girmeye hazırlanan tekelleri tedirgin etti. Tam bu noktada Rasmussen geçtiğimiz Çarşamba günü parlamentoda yapılan bir oylamayla greve son verildiğini, eylemlere devam eden işçiler hakkında yasal işlem yapılacağını açıkladı.

Grevin yasaklanması işçiler içinde büyük bir tepkiye yol açtı. Yasaklamanın tartışıldığı gün onbinlerce işçi parlamento binası önünde büyük bir gösteri yaparak kararlılıklarını vurguladılar. Genel grevin toplumda yarattığı etki, halkın desteğini arkasına alması işçileri mücadelelerinde daha da kararlı kıldı. On gün sonunda birçok marketin rafları boşalırken, benzin istasyonları ardarda kapatılmaya başlandı. Büyük tekeller halkı genel greve karşı kıskırtmaya çalışsa da başarılı olamadı. Sermaye sahipleri bu defa hükümetin müdahalesini talep ettiler. Büyük tekeller halkı genel greve karşı kıskırtmaya çalışsa da başarılı olamadı. Sermaye sahipleri bu defa hükümetin müdahalesini talep ettiler. Büyük tekeller halkı genel greve karşı kıskırtmaya çalışsa da başarılı olamadı. Sermaye sahipleri bu defa hükümetin müdahalesini talep ettiler.

kamu kuruluşlarını çalışamaz duruma getirdi.

Bunun üzerine tekellerin çıkarlarını temsil eden hükümet greve müdahale etti. Danimarka iş hukuku bir uzlaşma sağlamaması durumunda hükümete grevi yasaklama hakkı vermektedir. Hükümet kamu düzeninin “tehlikeye” düştüğüne karar kıldıktan sonra özel bir yasayla grevi yasaklayabilmektedir. İkinci Dünya Savaşı sonrasında yaşanan 12 genel grev başbakan ve parlamentonun müdahalesi sonucunda son buldu. Rasmussen bu kararı parlamentodaki bütün burjuva partileri ve sendika bürokratlarının desteğini aldıktan sonra aldı.

İşçiler bu saldırıya sessiz kalmayacaklar

İşçiler bütün genel grev süresince kararlı ve bilinçli bir tutumla hareket ettiler. Grev kırıcılarının bazı işyerlerinde çalıştırılması çabası farklı yöntemlerle etkisiz hale getirildi. Grev komitelerinin inisiyatifinde işçilerin talepleri net olarak formüle edildi.

Geçmiş yılların deneyimleri de gözetilerek özellikle sendika bürokratlarının uzlaşmacı tutumları boşa çıkartıldı ya da olanakları sınırlandırıldı. İşçiler bu tutumlarında ne kadar haklı olduklarını grevin dördüncü gününde gördüler. Sendika yönetiminin yaptığı uzlaşma işçiler tarafından tek bir sesle reddedildi. İşçiler politik çalışmaya ve ajitasyona önem verdiler. Burjuvazinin uluslararası tekelleci medyayı da kullanarak işçilerin 6. tatil haftası vb. taleplerine karşı yürüttüğü kampanya etkisiz kılındı. Danimarka büyük tekelleri sömürü üzerine kurdukları kâr denizi içinde deyim yerindeyse yüzmektedirler. İşçilerin bu talepleri tekellerin kârları karşısında son derece cüzi kalmaktadır.

İşçiler bu saldırıyı sert bir şekilde eleştirerek buna sessiz kalmayacaklarını duyurdular. Bir metal fabrikasında çalışan işçi temsilcisi, “işçilerin çoğu hükümete ateş püskürüyor; hükümetin kullandığı zora karşı birşeyler yapmak isteyen işçilerin açtığı telefonlar bütün gün dinmedi”; bir başka işyeri temsilcisi ise, “sadece bir işyerinde bir eylemin

başlaması yeterli, bu kıvılcım bütün bir kırı tutuşturabilir” demektedir. Hükümetin aldığı kararı tekellerin saldırısı olarak değerlendiren işçiler sessiz kalmak niyetinde değiller. İşçiler hükümetin “toplum düzeni”nin tehlikeye girdiği gerekçesini gülünç buluyorlar. Zira “toplumun düzenini” bozduğu iddia edilen genel grev toplumun desteğini arkasına almış bulunuyor. Bozulan “toplumun düzeni” değil tekellerin huzuru!

Danimarka işçi sınıfı ancak faşist diktatörlükler altında gerçekleşebilecek bir greve müdahale yasasına karşı mücadele edecektir. Uluslararası anlaşmaları hiçe sayan Danimarka burjuvazisi her defasında kendi yasalarının arkasına gizlenerek işçilerin en temel haklarına saldırmaktadır. Avrupa Birliği'ne zorla, gerekirse yeni yasalar çıkararak üye olmaya çalışan tekeller işçi sınıfının direnişiyle yüzyüze gelecektir. Danimarka işçi sınıfı mücadelede deneyimli ve kararlı. Bunu Avrupa Birliği'ne giriş için 28 Mayıs'ta yapılacak referandumda da ortaya koyacaktır.

Avustralya liman işçilerinin başarılı direnişi ve kazanılan deneyim

Bir ay önce işlerine son verilen 1400 liman işçisi verdikleri kararlı ve tavizsiz mücadeleyi kazandılar. Liman işçilerinin direnişi Avustralya işçi sınıfı mücadelesinin geleceği bakımından büyük bir öneme sahiptir. Birincisi, egemen sınıf ve onun hükümeti liman işçileri nezdinde işçi sınıfının sendikal örgütlenmelerini etkisiz hale getirip tasfiyeyi amaçlıyordu. Bu konuda Thatcher dönemi İngiltere'si örnek alındı. İkinci olarak ise, sendikal örgütlenmeler dağıtıldığı, işçilerin direnişi kınıldığı ölçüde kapsamlı bir özelleştirme furıyası ve işçi sınıfının kazanılmış haklarına karşı yoğun bir saldırı gündeme getirilecekti. Bu açıdan liman işçilerinin direnişi başından itibaren politik bir karaktere sahipti ve nitekim işçi sınıfıyla burjuvazi arasında bir hesaplasmaya dönüştü.

Patrick firması bir gecede örgütlü işçileri kapı dışarı ederek yerine örgütsüz işçileri yerleştirmeyi dendi. Fakat hesabı tutmadı. İşçiler toplumdaki diğer emekçi kesimlerin desteğini de arkasına alarak ülkedeki bütün limanları bloke ettiler ve grev kırıcılarının çalıştırılmasını engellemeyi başardılar. Bu militan direniş ve kararlılık Patrick patronlarını ve devlet güçlerini çılgına çevirdi. Öyle ki 7 Nisan günü özel paramilitarist güçler köpeklerle işçilere saldırarak birçok işçiyi yaraladılar. Bununla da yetinmediler, devlet güçleri bir savaş durumunu andırırcasına grev yapılan limanları bir tür ablukaya alarak işçileri yıldırıma çalıştırdılar. Fakat bu saldırılar işçiler tarafından geri püskürtüldü. İşçi sınıfının bu militan örgütlü direnişi karşısında devlet güçleri çaresiz kaldılar. Gerici Howard hükümeti, işçi sınıfının örgütlü yapılarını dağıtma planı sonuç vermeyince, saldırgan yüzünü açıkça ortaya koymaktan çekinmedi. “Tarafsız” devlet güçleri Patrick patronlarının yanında işçilerin karşısına dikildiler.

Burjuvazi Avustralya'da sendikal işçi bırakmak istemiyordu. İşçi sınıfının en militan örgütlü gücü olan liman işçileri ilk hedef olarak seçilmişti. Bu planın gerçekleşmesi için altı ay öncesinden hazırlıklara başlanmıştı. 7 Nisan'da sendikası

işçiler liman işçileri atıldıktan sonra işlerin kesintiye uğramaması için önden hazırlandılar. Avustralya hükümetinin izniyle bu “hazırlık” ordu içindeki “özel güçler” tarafından yapıldı. Bu bilgilerin kamuoyuna yansımalarının, mahkemenin işçilerin işlerine geri alınması kararı alması üzerinde belirleyici oldu.

Liman işçilerinin

direnişinin toplum genelinde sarsıcı etkide bulunması bir başka önemli etkendi. Nitekim kararın alındığı ikinci gün yüz bin işçi hükümeti dev bir gösteriyle protesto etti. Bu gösteri son otuz yılın en büyük kitlesel eylemi olarak büyük bir yankı yarattı. Bu mücadelede hükümetin aldığı yenilgi işçi sınıfı saflarında büyük bir özgüveni ve sınıf bilincini pekiştirdi. Bütün limanlarda işçiler dayanışma şarkılarını seslendirmektedirler. Bu mücadelede “demokratik devlet”in militarist çehresinin dışa vurması, kapitalist patronların yanında yer alması, işçiler açısından bir başka önemli politik deneyimdir. İşçi sınıfı bizzat mücadele içinde bu gerçeği çok yalın bir şekilde yaşamış ve görmüştür. Liman işçilerinin başarısı, sermayenin ve onun hükümetlerinin saldırılarını püskürtecek tek silahın onun örgütlü gücü olduğu bir kez daha göstermiştir.

EKİM

*İşçi sınıfının kurtuluşu
kendi eseri olacaktır!*

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN!

Sayı:191, 1 Mayıs '98, Başyazı - Sayı:192, 15 Mayıs '98, Başyazı

1 Mayıs değerlendirmeleri

Güçlü katılım, politik zayıflık

Kitlesel katılımlar yönünden güçlü, politik yönden zayıf bir 1 Mayıs'ı geride bıraktık. '98 1 Mayıs'ının bu özelliği bugünün Türkiye'sinde işçi ve emekçi hareketinin içinde bulunduğu durumun da bir bakıma iyi bir özetidir. Bir yandan tüm saldırılara, engellemelere, saptırmalara, oyalamalara rağmen yığınların kendini döne döne ortaya koyan mücadele isteği, öte yandan onu kucaklamada, ona şekil vermede, örgütlemeye ve devrimci bir çizgide yönlendirmede yaşanan ve hala da giderilemeyen devrimci önderlik boşluğu. Kitlesel katılım yönünden güçlü, nitelik yönünden zayıf 1 Mayıs kutlamalarından yansıyan iki yönlü gerçeklik budur.

Bu yıl 1 Mayıs birçok kentte yürüyüş ve mitinglerle kutlandı. Büyük sanayi kentlerinin yanı sıra bir dizi başka kentte, bu arada Kürdistan'ın bazı kentlerinde 1 Mayıs mitingleri, kutlamaların yaygınlığına bir gösterge oldu. Birçok kentte kitle katılımı geçen yıllara göre belirgin bir biçimde daha yüksek oldu. Kutlamalara ülke çapında toplamı yüzbinleri bulan işçi ve emekçi katıldı. Bu olgu, '98 1 Mayıs'ının güçlü yanına işaret etmektedir.

1 Mayıs bir mücadele, bir kavga günüdür. Son yıllarda içini boşaltmak, bu yönünü belirsizleştirip güçten düşürmek için harcanan tüm çabalara rağmen 1 Mayıs'ın bu politik niteliği özellikle Türkiye'de çok belirgindir. Bu nedenle kutlamalardaki yaygınlığın yanı sıra katılımlardaki artış, kitlelerin içinde bulunduğu durum ve taşıdığı mücadele eğilimi açısından önemli bir veri sayılmalıdır.

Fakat öte yandan bu güçlü yöne belirgin bir zayıflığın eşlik ettiği de bir gerçektir. Canlılık ve coşku yönünden denebilir ki son yılların en zayıf ve sönük geçen 1 Mayıs kutlamalarına tanık olduk. Özellikle en büyük birkaç kentteki kutlamalar bunun göstergesi oldular. Bugün kitle hareketinde tabandan gelen ve bu tür gösterilere militan bir hava taşıyacak olan belirgin bir dinamizm henüz söz konusu değildir. Bunun olmadığı koşullarda kutlamalara canlılığı ve coşkuyu daha çok devrimci akımların etkisi altındaki kesimler ile bir ölçüde Kürt hareketinin denetimindeki yurtsever kitle taşıyabilirdi. Oysa bu yılın 1 Mayıs kutlamalarının sonuçları bakımından

en önemli özelliklerinden biri, bu kesimlerin sendikaların ve reformistlerin denetimindeki kitleden tecrit edilmesi ya da kendi yanlış politikaları sonucu tecrit olmaları oldu. Bir yandan sendika bürokrasisinin oyunları, bir yandan reformist akımların sendika bürokrasisinin izlediği politikaya pratikteki teslimiyeti, öte yandan ise geleneksel akımların kendilerini kendi elleriyle tecrite götüren yanlış politikaları, politik yönden nispeten geri kitle ile devrimci güçlerin alanlarda buluşmasını engelledi. Bu durum özellikle İstanbul'da son yılların en zayıf, en sönük ve en cansız bir 1 Mayıs kutlamasına yolaçtı. Bunun üzerinde önemle durulmalıdır.

1 Mayıs'ı önceleyen sürece son 5-6 ay üzerinden bakıldığında, bu yılın 1 Mayıs kutlamalarının gerek katılım gerekse coşku ve militanlık yönünden güçlü geçmesi yaygın bir beklentiydi. Kitle hareketinin özellikle Mart ayını kaplayan militan çıkışları düşünülürse, böyle bir beklentinin yersiz olmadığı görülür. Fakat ön sürece son bir ay üzerinden, 1 Mayıs için güçlü bir hazırlık ayı olması gereken Nisan ayı üzerinden bakıldığında, 1 Mayıs'ta yaşanan zayıflığın çok da şaşırtıcı olmadığı görülür. Ön hazırlık yönünden son yılların en sönük geçen bir 1 Mayıs'ına tanık olduk. Sendikalar izin almak ve bir-iki göstermelik girişim dışında hemen hiçbir şey yapmadılar. Siyasal sorunlarda MGK üzerinden Genelkurmay'ın, iktisadi ve sosyal sorunlarda ESK üzerinden sermayenin ve hükümetin tam güdümüne giren sendika konfederasyonlarından başka ne beklenirdi ki diye düşünmek, bu davranışın gerisinde yatan ve yeni olan asıl unsuru gözden kaçırmak olur. Bu hainler her zaman şu veya bu biçimde sermayenin tam hizmetinde oldular. Ama bir yandan işçi tabanının özellikle ileri işçi kesimi üzerinden uyguladığı basınç, öte yandan devrimci güçlerin basıncı, geçmiş yıllarda onları 1 Mayıs'da birşeyler yapma zorunda bırakırdı. Oysa bu yıl, sermayenin saldırılarının bu denli pervasızlaştığı bir dönemde birşeyler yapma ihtiyacı duymamaları, üzerlerindeki bu çifte basıncın zayıflamış olmasının bir göstergesi sayılmalıdır.

Öte yandan, devrimci ve reformist konumlarıyla sol hareket de 1 Mayıs'a ciddi bir ön hazırlık süreci yaşamadı bu yıl. 1 Mayıs afişlerinin bile ancak son

birkaç gün içinde sokaklarda gözükmeye başladığı düşünülürse, bu ön hazırlığın ne denli güçsüz ve baştan savma geçtiği açıklıkla görülür. Belirgin bir 1 Mayıs atmosferinin oluşması ve onun kitleleri sarması ancak ciddi bir ön hazırlık süreci ile olabilirdi. Bunun olmaması katılımı olduğu kadar gösterilerin niteliğini de olumsuz etkilemiştir. Eğer buna rağmen son yılların en kitlesel 1 Mayıs'ından birini yaşadıysak, bunun kendisi kitlelerdeki hoşnutsuzluğa ve mücadele isteğine bir göstergeden başka birşey değildir. Aynı şekilde bu durum ciddi bir hazırlık durumunda katılımların çok daha geniş ölçekli olabileceğine de bir göstergedir.

İstanbul ve Kürdistan'daki kutlamaların kendine özgü göstergeleri üzerinde ayrıca durulmalıdır.

İstanbul Türkiye'deki 1 Mayıs kutlamalarının kalbidir ve kutlamaların nasıl geçtiğinin de gerçek ölçüsüdür. Oysa bu yıl İstanbul'daki kutlamalar gerek katılım, gerekse militanlık ve coşku yönünden belirgin bir biçimde zayıf geçmiştir. Bunun gerisinde birbiri tamamlayan birkaç neden var. Bunlardan ilki '96 1 Mayıs'ıyla birlikte İstanbul'daki kutlamaların devlet ve medya tarafından çok bilinçli bir tutumla terörize edilmesidir. Bunun katılımı etkilediği bir gerçektir. Nedenlerden ikincisi, sendika bürokrasisinin 1 Mayıs'ın içini boşaltmak ve kutlamaları baştan savma bir işe dönüştürmek için gösterdiği sinsi ve planlı çabadır. Üçüncü bir neden, reformist akımların gerek kendi öz konumlarından kaynaklanan pasif ve teslimiyetçi tutumları, gerekse sendika bürokrasisi ile iyi ilişkileri kollayan oportünist taktikleridir. Dördüncü bir neden ise, geleneksel küçük-burjuva devrimci çevrelerin 1 Mayıs'a sınıf ve kitle hareketinin ihtiyaçlarından değil, fakat dar grupsal kaygılardan kaynaklanan bir dargörüşlülük içinde yaklaşmalarıdır. Bu dargörüşlülüğe dayalı politika ve davranışlar, sermaye iktidarının sendika bürokrasisi desteğinde uyguladığı 1 Mayıs kutlamalarını bölme, sıradan kitle ile devrimci politizasyon içindeki kitleyi birbirinden tecrit etme, sıradan kitleyi zayıf ve ruhsuz geçen bir 1 Mayıs'a mahkum ederken, devrimci kesimleri tecrit etme ve güç gösterisine dönüşen bir saldırıyla dağıtma taktiklerine görülmemiş kolaylıklar sağlamıştır. Kürdistan'daki kutlamaların

kendine özgü yanı ise, emekçi dinamizminin kendini daha belirgin bir biçimde göstermesine vesile olmasıdır. Tüm baskı, terör ve yasaklamalara rağmen, Kürdistanlı emekçiler Türkiye'deki kitle hareketliliğine paralel çıkışlar yapmaktadırlar. Aralık ve Mart ayındaki kamu çalışanları hareketliliğinin ardından, 1 Mayıs bunun yeni bir örneğini sunmuştur. Son Newroz kutlamalarının belirgin emekçi kitle yapısı da düşünüldüğünde, bu olgu daha bir önem kazanmaktadır. Kürdistanlı kent emekçileri şahsında ulusal dinamik ile sınıfsal dinamik gitgide daha belirgin bir biçimde iç içe geçmekte, bu özellik onu metropollerdeki kitle dinamikleriyle dolaysız olarak buluşturmaktadır. Kürt hareketinin bugünkü çıkmazdan kurtulabilmesi ve kendisini gerçek bir devrimci çözüm doğrultusunda ilerletebilecek emekçi dinamikleriyle buluşabilmesi açısından apayrı bir önem taşıyan bu olgu üzerinde önümüzdeki dönemde daha dikkatle durmak gerekecektir.

1 Mayıs dersleri

Komünist hareket '98 1 Mayıs'ında kendi konumuna uygun bir politika ile ortaya çıktı. Bu politikayı hayata geçirmede gösterdiği kararlılık ve ortaya koyduğu enerjinin bir sonucu olarak bu yılın 1 Mayıs'ını asgari bir başarıyla geride bıraktı. Komünist hareket her yıl olduğu gibi bu yıl da 1 Mayıs'ı önceleyen süreçte kapsamlı bir ön hazırlık faaliyeti yürüttü. Buradaki temel kaygı, 1 Mayıs'ı vesile ederek işçilerin ve emekçilerin geniş kesimlerine seslenebilmek, 1 Mayıs'ı kavganın yükseltileceği bir gün olarak emekçilerin gündemine sokmaktır. Bu tümüyle devrimci sınıf mücadelesini geliştirmek perspektifinin yol gösterdiği bir hazırlık çalışmasıydı. Ve 1 Mayıs'ı sınıf mücadelesinin yoğunlaştırıldığı bir özel evre olarak değil de grupsal güç gösterisinin yapıldığı bir özel an olarak kavrayan geleneksel küçük-burjuva dargörüşlülüğünden tümüyle farklı olan bir bakış açısının ifadesiydi. Politikamızın ve çalışmamızın bu yönünde herhangi bir yenilik yoktu, yıllardır izlediğimiz çizgi hep bu olagelmisti.

Geçmiş yıllardan farklı olarak bu yıl 1 Mayıs'a katılım tarzında farklı bir politika ile hareket ettik. Gerçekte bu politikanın da bizim için herhangi bir yeniliği yoktu. Fakat geçmiş yıllarda

bizden kaynaklanan ya da bizi aşan farklı nedenlerle onu uygulama olanağı bulamamıştık. Bu politikanın başarı şansı, işçi tabanında belli ilişkilere ve mevzilere sahip olmak ölçüsünde olanaklıydı, ki biz buna ancak son birkaç yılda ulaşabildik. Buna rağmen geçen yıl devrimci güç birliği çerçevesinde taşıdığımız kaygılar bizi pratikte farklı tercihlere yöneltti. Fakat geçen yılın devrimci hareketin ve devrimci güç birliği pratiğinin genel başarısızlığı bizi bu yıl kendi politikamızı kendi özgüçlerimizle hayata geçirmeye yöneltti. Özetle bu yıl izlediğimiz politika, her zaman sahip olduğumuz temel yaklaşımların yanı sıra, geçen yılın 1 Mayıs'ında yaşanan genel başarısızlığın derslerine ilişkin bir değerlendirmenin de sonucuydu. Geçen yılın 1 Mayıs'ı, kendini önceleyen sürecin verileriyle birlikte, çoğu mezhepleşmiş geleneksel küçük-burjuva devrimci akımlarla yapılacak bir işbirliğinden sınıf mücadelesinin devrimci gelişimi açısından ciddi herhangi bir sonuç beklenemeyeceği gerçeğini bizim için açık hale getirmişti. Öte yandan aynı 1 Mayıs sermaye iktidarının sendika bürokrasisi üzerinden uyguladığı taktiğin, 1 Mayıs'ı fiilen bölmek, 1 Mayıs'a devrimci bir soluk taşıyacak güçleri tecrit ederek böylece kutlamaların içini boşaltmak, bu arada tecrit edilmiş güçleri saldırının hedefi haline getirerek 1 Mayıs'ı terörize etmek olduğunu da açıklıkla göstermişti. Hem bu hain taktiği boşa çıkarmak için ve hem de kitlelerin daha geniş kesimleriyle buluşmanın gereklerine uygun bir davranış tarzı olarak, komünistler bu yıl 1 Mayıs'a işçi ve emekçi kortejleriyle içiçe katılmak taktiği izlediler. Doğal olarak ön hazırlık çalışmasını da bunu olanaklı kılacak bir perspektifle yürüttüler.

Tekstil işkolunda çalışan yoldaşlarımızın kaleme aldığı 1 Mayıs değerlendirmesinin şu sonuç sözleri, bu politikanın ve onu uygulamak kararlılığının sonuçları konusunda iyi bir fikir vermektedir:

“Belli eksikliklerimize rağmen bu 1 Mayıs'ta bir geleneği kırdık ve partili tarza geçişte önemli adımlar attık. Taktiğimizi asgari bir başarı ile uyguladık. İşçi-emekçi kortejlerinde politik önderlik perspektifiyle hareket ettik. Temel çalışma alanlarımıza yoğunlaştık. Grup ruh hali ile değil, çalışma alanlarımıza hakim olma, buradaki işçi-emekçi kitleleriyle kaynaşma perspektifiyle hareket ettik. Gerek yürüyüşte gerekse alanda pankartlarımız, şiarlarımız ve tutumumuzla, farklı kortejlere dağılmamıza rağmen ortak müdahale pratiğimizle, güçlü bir politik performans ortaya koyduk. Geleneksel hareketin zemin ve tarzından pratikte de tamamen kendimizi ayırdık. Sendika bürokratlarının her türlü engellemesini boşa çıkartıp işçi yığınlarıyla içiçe sınıfın taleplerini seslendirdik. Alanı bürokratların ve reformistlerin, demek oluyor ki düzenin denetimi ve hakimiyetine bırakmadık. Planlarını

bozduk. Bürokratlar bu etkinliğimizden fazlasıyla rahatsız oldular. Böylesi bir tarza ve müdahaleye alışkın değillerdi. Dahası bunun karşısında büyük ölçüde çaresizlerdi. Karşılarında sınıf dışı, grupçu, 'sol' çocukluğu yoktu çünkü. Partili tarzda ısrarımız, varlığımız, politik imkan ve mevzilerimiz, kendi cephemizden anlamına uygun bir 1 Mayıs pratiği ortaya koymamıza yetti. İşçi sınıfının daha güçlü ve gerçek bir devrimci içeriğe sahip militan 1 Mayıslar'ını partiyle, partinin gösterdiği yoldan yürüyerek yaratacağız.”

Komünist hareketin bu yıl kendi başına uygulama kararlılığı gösterdiği bu politika, eğer sermaye iktidarının ve onların hizmetindeki sendika bürokrasisinin karşı-devrimci taktiklerinin başarısını kolaylaştırmaya artık bir son vermek istiyorlarsa, tüm öteki devrimci grupların da gelecekte benimsemesi ve izlemesi gereken biricik politikadır. İşçi sınıfının ve emekçilerin gerçek bir kavga günü olarak kutlanacak devrimci 1 Mayıslar'ını örgütleyebilmenin, 1 Mayıslar'ı devrimci sınıf mücadelesine yeni bir güç ve soluk kazandırılan günler olarak kutlayabilmenin bundan başka bir yolu yoktur.

İşçi sınıfı ve emekçilerin karşısına işçi sınıfının devrimci öncüsü olan bir parti kimliğiyle çıkma aşamasına ulaşmış bulunan komünistler, son 1 Mayıs'ın ortaya koyduğu verileri konumlarına ve sorumluluklarına uygun bir ciddiyetle irdelemek zorundadırlar. Bunlardan bazılarını maddeler halinde şöyle sıralayabiliriz:

* Genel planda ciddi bir ön hazırlık faaliyeti yürütülmediği ve meydan çok büyük ölçüde hain sendika bürokratlarının işi baştan savma oyunlarına kaldığı halde 1 Mayıs'ta yüzbinlerce işçi ve emekçinin alanlara çıkışı bugünün Türkiye'sindeki mücadele potansiyeline iyi bir göstergedir. Bu potansiyel ciddi, inandırıcı, güven veren, doğru politikalarla hareket eden ve bunları uygulama kararlılığı gösteren bir devrimci önderlik beklemektedir. Partimiz kendi devrimci önderlik misyonunu bu geniş potansiyeli kucaklama ve ona devrimci bir çizgide yön verme perspektifi ve pratiği içerisinde anlamlandırmalıdır.

* Sendika bürokrasisinin sınıf ve kitle hareketini tahrip etme, mücadele isteği ve potansiyelini boşa çıkarma alanındaki hain rolü son 1 Mayıs'ta bir kez daha açığa çıkmıştır. Bir kez daha görülmüştür ki, sermayenin ve onun yönetici gücü MGK'nın sınıf hareketi içerisindeki bu uzantıları kararlı ve soluklu bir mücadele ile adım adım etkisizleştirilmedikçe, sınıf ve kitle hareketinde ciddi bir ilerlemeyi başarmak da mümkün olamayacaktır. Ve son 1 Mayıs bizim kendi sınırlı pratiğimiz üzerinden göstermiştir ki, bu hainler şebekesine karşı mevzi kazanmanın ve onları geriletebilmenin biricik gerçek yolu işçi tabanı ile birleşmekten, fabrikalarda fiilen güç olmaktan geçmektedir. Üretici

kahyalarının farklı kesimleri arasında belli ayrımlar yapmak, pratik politikada bunu gözetmek, elbette ki gereklidir. Fakat son 1 Mayıs dikkate değer bir biçimde göstermiştir ki, işçi tabanında devrimci bir güç olunmadığı sürece, bu şebekenin “ilerici” geçinen kesimleri bile gerici tutumlarla ortaya çıkabilmektedirler. Bu sahte ilericiler de sermayenin kendilerini terbiye ettiği sınırlar içerisinde davranmak, bir kavga gününün içini boşaltmak konusunda konfederasyon merkezleriyle aynı çizgide hareket etmek yolunu tutabilmektedirler. “İlericilik” maskesi takınarak devrimcilerle normal zamanlarda iyi geçinmeyi “politika” gereği sayan, fakat mücadelenin kritik anlarında gerici ve faşist sendikacıların karşı-devrimci tutumlarını aratmayacak davranışlar gösteren bu sahte ilerici sendikacı takımına karşı sıkı bir mücadele, onların devrimci işçi tabanında etkili bir teşhiri, son 1 Mayıs'ın bir kez daha açıklığa kavuşturduğu acil bir görev durumundadır.

* 1 Mayıs kutlamaları reformist akımların geçmiş yıllara göre güç kaybettiğini özellikle İstanbul'daki kutlama üzerinden açıklıkla göstermiştir. Bu önemli bir veridir. Reformist akımın bir kesiminde hızlanan iç çözülme süreciyle birlikte ele alındığında ayrıca bir önem kazanmaktadır. Daha önce hatırlatıldığı gibi ön hazırlık sürecinde de reformist akımlar son birkaç güne sığın baştan savma bir çalışmayla yetinmişlerdir. Yine de kolaycı sonuçlara düşmeden, reformist akımların çalışma kapasitelerini ve moral durumlarını ortaya koymak bakımından bu göstergelerin tam ne ifade ettiğine daha yakından bakılmalıdır. Partimizin işçi sınıfını ve emekçileri devrimci bir mücadele çizgisinde birleştirip örgütlemesinin önündeki temel engellerden biri reformist akımlar olduğu için, bu akımların durumlarını yakından izlemek, onlara ilişkin verileri ciddiyetle değerlendirmek bizim açımızdan apayrı bir önem taşımaktadır.

* Geleneksel küçük-burjuva devrimci akımlar 1 Mayıs'ta politikasızlığın yolaçtığı açık bir iflas pratiği ile yüzyüze kalmışlardır. Son 1 Mayıs'ta her türlü devrimci müdahale olanağından yoksun kaldıkları gibi her bir 1 Mayıs'ta sergilemeye pek hevesli oldukları “güç”lerinden de çok şey kaybettiklerini üstü örtülemez biçimde göstermişlerdir. Bu akımlar, gerek kitlelerin burjuvaziye karşı devrimci bir çizgide birleştirilmesi ve örgütlenmesi, gerekse sendika bürokrasisi ve reformizm engellerinin aşılması politika ve pratiğinden yoksun olduklarını bir kez daha ortaya koymuşlardır. Bu akımlarla ilişkilerimiz son 1 Mayıs üzerinden ortaya koyacakları değerlendirmeler ışığında yeniden gözden geçirilmeli, ileriye dönük tutumlarla ise birleşme yoluna gidilmelidir. Sahip oldukları yapısal zaafı konusunda tam bir açıklıkla hareket edilmek kaydıyla, devrimci bir çizgide hareket etmede ve elbette ki

kitleleri devrimci bir çizgide harekete geçirmek amacına bağlı olarak, bu akımlarla pratik işbirliğine gerekli dikkat gösterilmelidir.

* Kürt ulusal hareketinin “siyasal çözüm” politikaları ile yıllardır içine gömüldüğü çıkmaz ve bu çıkmazın ortaya çıkardığı verilere rağmen bugün bunda halen de gösterdiği ısrar, Türk ve Kürt işçilerinin devrimci sınıf birliği temeline oturan bağımsız sınıf çizgisine ve bu çizginin başarıyla hayata geçirilmesine apayrı bir önem kazandırmıştır. Kitle dinamiğinin kendi normal seyri, Kürt emekçilerinin gitgide daha belirgin bir biçimde Türk emekçileriyle birlikte hareket etme pratiği, bu politikanın başarısına uygun bir zemini giderek güçlendirmektedir. Yılların deneyimi bu alanda elde edilecek her gerçek başarının Kürt hareketinin önünde yeni ufuklar açacak biricik gerçek olanak olduğunu göstermektedir.

* Son 1 Mayıs'ın önemli verilerinden biri de 1 Mayıs'a her kesimden gençliğin geniş çaplı katılımıdır. Gençlik giderek daha etkili bir güç olarak devrimci sınıf mücadelesi içindeki yerini almaktadır. Birçok kentte özellikle yüksek öğrenim gençliği kalabalık kortejler halinde kendi bağımsız inisiyatifleriyle 1 Mayıs kutlamalarına katılma yolunu seçmiştir. Bu eğilimin ve inisiyatifin mahiyetini, dinamiklerini daha yakından anlamak sorumluluğu ile yüzyüzeyiz. Mücadeleye akan gençlik kitleleriyle buluşmak ve onları işçi sınıfının devrimci mücadele bayrağı altında harekete geçirmek partimizin özenle gözeteceği bir davranış çizgisi olacaktır. Türkiye'nin son 35 yılında devrim, sosyalizm, işçi sınıfı davası gibi yüce idealler uğruna büyük fedakarlıklardan kaçınmadığını pratikte göstermiş bulunan devrimci gençliğin mücadele enerjisinin bir kez daha heba edilmesine fırsat vermemek sorumluluğu ile yüzyüzeyiz.

* Komünist hareketin “işçi sınıfının devrimci 1 Mayıs'ı için” şeklindeki bağımsız politikasını kendi özgüçüyle hayata geçirmedeki kararlılığı ve bunda sağlanan asgari başarı partili düzeyin somut bir pratik göstergesi sayılmalıdır. Bu çalışmanın bize kazandırdığı çok önemli deneyimler ve belli somut mevziler var. Fabrika çalışmasına sistematik bir tarzda yüklenmenin, bunu sendikalar cephesinde başarılı taktiklerle birleştirmenin yanı sıra, sınıfın devrimci 1 Mayıs'ı politikasının önemli ve etkili kaldıraçları olarak gündeme getirdiğimiz “işçi platformları” deneyimi üzerinde dikkatle durmalı, bu deneyimlerden gerekli sonuçları çıkarmalı ve benzer araç ve yöntemleri önümüzdeki yeni döneme ve yeni görevlere uyarlamak başarısı gösterebilmeliyiz.

(1 Mayıs Değerlendirmeleri başlığı koyarak birlikte yayınladığımız bu metinler Ekim'in 1 Mayıs '98 tarihli 191. sayıs ile 15 Mayıs '98 tarihli 192. sayılarının başyazılarıdır. Arabaşıklar metinlerin orijinal başlıklarıdır.)

EKİM

*İşçi sınıfının kurtuluşu
kendi eseri olacaktır!*

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN!

Sayı:191, 1 Mayıs '98

Devletin denetim çabası ve devrimci sorumluluk

1 Mayıs öncesi süreçte İzmir'de örgütlü varlığı bulunan gruplar ve yasal partiler, geçen yıllarda olduğu gibi, kitlelerin bilincine seslenen sözü edilebilir bir faaliyet yürütmediler. Bu durum sahip oldukları güç ve imkanlarla ilgili değil, bir perspektif içinde biçimlenen bilinçli bir tercihtir. ÖDP, EMEP ve SİP gibi partilerin son haftaya ve son birkaç güne sıkıştırılan afiş ve bildiri çalışması yanında sınırlı olarak Kızıl Bayrak, Odak ve HÖP afişlerine rastlamak mümkün oldu. İzmir ve çevresinde güçleri olan öteki devrimci çevrelerin kitlelere yönelik herhangi bir propaganda-ajitasyon ve teşhir aracıyla çalışma yürüttükleri söylenemez. Sol hareket ve daha özelde de devrimci çevreler belli güçlere sahip oldukları halde etkili bir siyasal faaliyete girişmeyebiliyorlar. Açık alan ve yasal çalışmalara karşı gösterilen tahammülsüzlük (afişlerinin son parçasına kadar sökülmesi, büro baskınları vb.) bir devlet politikasıdır ve tam da bu genel geri duruşu kalıcılaştırmayı hedeflemektedir. Bu politikanın etkisiz hale getirilememesi yarın devrimci hareketin üzerinde ezici bir ağırlığa dönüşecektir. Semt ve gençlik merkezli yürütülen bire bir çalışmalardan kuşkusuz ki sözedilebilir. Ancak bu sınırlı çalışmanın yine de kortejine insan katmanın ötesinde bir etkisi ve anlamı yoktur.

İllegal cephe ise, açık alan cephesinden çok daha vahim bir durum söz konusudur. Semtlerde yapılan sınırlı yazılamalar dışında devrimci örgütler adına tam bir ölüm sessizliği söz konusudur. Ve ilginçtir bu durum bir huzursuzluk konusu olmadığı gibi, bu boşluğu giderme çabalarına da yolaçmayabilmektedir. Bu durum son üç yıldır kanıksanmıştır. Reformizm gücünü biraz da bu boşluk üzerinden bulmaktadır.

Bir yeraltı örgütünün böylesi bir dönemde ve siyasal polislin yeraltına yönelik gerçekleştirdiği tasfiye operasyonlarından sonra kendini yeniden üretmesi ve konumlandırmasının güçlükleri

anlaşılabilir. Bunun zaman alacağı da. Ne var ki sorun bundan kaynaklanmıyor. Ortada kanıksanan bir durum var. Devlet de bu durumu fırsat bilerek, devrimci grupların açık alanlar üzerinden de bir etkinlik göstermesini engellemeye, devrimci etkinliği tümden etkisizleştirmeye çalışmaktadır. Mevcut grupların buna karşı bulduğu tek çözüm ise kısmi bir legal dergi çalışmasının yanısıra, ara sıra duvarlara yazı yazmak ve birebir ilişkilerle tutunmaya çalışmaktır.

Devletin belli bir denetim kurduğu, üstünlüğü ele aldığı ve bunu derinleştirerek sürdürmeye çalıştığı bir dönemde, işçi sınıfı ve emekçi kitleleri bilinçlendirme ve devrimci eylemini yükseltme dışında bir çözüm olabilir mi? Faşist saldırganlığı yığın hareketine dayanmaksızın dizginlemek mümkün mü? Elbette hayır! İşte gariplik de burada ortaya çıkmaktadır. Bu durumu politik açıdan sorgulamak ve devletin politikasına karşı yığın hareketini geliştiren politikalar üretmek düşünülen bir husus olmayabiliyor. Devrimcilik iddiasındaki grup ve çevrelere egemen olan bir tür apolitizmdir. Bu apolitizmin tek politikası kör tuttuğunu bilir misali "alana nasıl girelim, üst aratalım mı aratmayalım mı, örgüt pankartı açalım mı açmayalım mı?" vb. oluyor.

Sermaye devletin ciddi bir hazırlıkla girdiği 1 Mayıs sürecinde istediği sonuca ulaşması hiç de zor olmadı. Devrimci illegal çalışmayı engelleme, reformizme serbestlik tanıma, açık alan üzerinden yürütülen çalışmanın önünü kesme ve faaliyeti ertesi gün iz bırakmamacasına ortadan kaldırmayla birleşen genel bir baskı ve denetim ile bunu tamamlayan medyanın karşı-devrimci saldırısı, hepsi birarada genel hakimiyeti elde tutmaya yetiyor. Oysa sermaye devleti bununla yetinmeyip işin bir de sağlama alma ihtiyacı duyuyor. ESK üzerinden kolayca teslimiyete zorladığı sendikacıları tertip komitesine atayarak, işçi ve emekçi kitlelerinin etkin ve yaygın

katılımının önüne içerden güçlü bir barikat daha çekiyor. Devrimci çevreler, birincisi; düzenin kent üzerindeki bu hakimiyetine anlamlı bir ön çalışmayla yarmaya çalışmayarak, ikincisi; içerden çekilen bu barikatı görmeyerek tam bir apolitizme, çocuksu bir grupçuluğa teslim oluyorlar. Öyle ki, bu yıl polis barikatlarının arama noktalarının geçen yıllara oranla daha zayıf tutulması ('97'de üç çember ve aramadan geçerek kitleler alana girebiliyordu) sermaye devletin işi esasta çözmüş olmasının verdiği rahatlığın bir sonucudur. Kent üzerinde etkili olmayan ve sınıf kitlelerinin gündemine güçlü bir şekilde sokulmayan bir 1 Mayıs sürecinden sonra, geniş sınıf kitlesi fabrikalara tıkılıp, katılım sağlayan işçiler tam teşekküllü sendikal cenderenin denetimine alındıktan sonra, 2-3 grubun yürüyüş güzergahının müsait bir yerinde örgüt pankartı açarak yürüyüp yürümemesinin hiçbir anlamı kalmıyor. Sınıf ve kitlelerden yalıtılmış, devrimci bir müdahaleden uzak tutulmuş bu kortejlerin yoğun ve çok yönlü denetim altında hiçbir müdahale şansı kalmıyor. Tersine böyle bir durumda, devletin müdahaleleri daha da kolaylaşıyor. 1 Mayıs sonrasında bütün katılanları kameraya alarak teşhis edip operasyonlarla ele geçirme şansını elde ediyor. Her 1 Mayıs sonrasında değişmeyen bir durum da budur.

Verili olanın (eldeki gücün) verili günde (1 Mayıs'ta) değerlendirilmesi esas alındıktan sonra ortaya çıkan manzaradan rahatsız olmuyorlar. Bu manzarada ne kadar iyi-görkemli bir yer tuttukları üzerinden hummalı bir propaganda çalışması yürütmeleri de hiç garip kaçmıyor. Bu küçük-burjuva devrimciliğinin tarzıdır ve bu tarzın kırılması zaman alacaktır. Bu nedenle de tüm bu davranışları yadırgamıyoruz. Yadırgadığımız ve anlaşılmasa bulduğumuz durum şudur: Sözü ettiğimiz bu küçük-burjuva devrimci çevreler ellerinde tuttukları bu politik gücü kitlelere dönük pratik siyasal çalışma alanında neden

değerlendirmiyorlar? Bu yapılsaydı hiçbir itirazımız olmazdı. Kendi içinde yine de bir tutarlılık bulunurdu. Herkesin kendi ihtiyaçlarına göre biçilmiş politika yapma hakkına saygı duyulurdu.

Anlaşılması kolay olmayan bir öteki husus da şudur: Milyonlarca işçi sömürü cehennemi fabrikalarında böyle bir günü sıradan bir gün olarak geçirirken, devrimci hareket bu alana en küçük bir çalışma götürmezken, çalışma bir yana böyle bir kaygı duymazken, İstanbul da dahil işçi sınıfının çıktığı alanlarda, oralarda kurulu kürsülerde düzenin sendikal korucularının hakimiyeti kırılmazken, sermaye düzeninin dört bir yandan sınıf üzerinde kurduğu tahakküm bir milim bile yerinden oynatılmazken, birkaç grupla oluşturulan güç birliklerinin ya da tek tek grupların çatışarak ya da çatışmayarak alana çıkması nasıl oluyor da 1 Mayıs'ı kızılaştırıyor? Nasıl oluyor da bir çatışmada alınan yenilgi (hiç de çatışma alanında alınan yenilgiyle aynı şey değil) bir anda zafer oluyor? Çocuksu bir güç gösterisini sınıfın militan kitlesel ve uzun vadeli mücadelesine ikame ederek sol hareketin varacağı yer bir politikasızlık ve tükeniştir. Sınıf kitleleri-emekçiler çatışmaz diyenler, 4-5 Mart Ankara'da bütün sindirme yöntemlerine rağmen tuttuğu mevziyi terketmeyerek direnen kamu emekçileri ile son 1 Mayıs'taki kendi grupçu tutumlarını bir karşılaştırsınlar. Hangisi daha militan, hangisi daha kararlı? Daha da önemlisi, hangisinin verdiği mesaj doğrudan yerini buluyor, etkisini gösteriyor? Eğer İstanbul '98 bir zaferse, eğer İzmir '98'de bir başarı varsa, bu sermaye düzeninin sendikal bürokrasi üzerinden elde ettiği bir başarı ve zafer olabilir. Dar kadro eylemleriyle, mezhepçi kaygı ve bakışla girişilen eylemlerin gerici barikatları parçalayamadığı açıktır.

K. ERHAN

(Ekim'in 1 Mayıs '98 tarihli 191. sayısından alınmıştır.)

Yeni kayıplara izin vermeyeceğiz!..

Susurluk devletinin kayıp ve katliam politikası devam ediyor. Dün Ali Efeoğlu'nu, Rıdvan Karakoç'u, Hasan Ocak'ı, Ayşenur Şimşek'i, Talat Türkoğlu'nu, Düzgün Tekin'i ve yüzlerce devrimci-yurtseveri kaybettirler. Bugün yine halkımızın dört yiğit insanını kaybetmek istiyorlar.

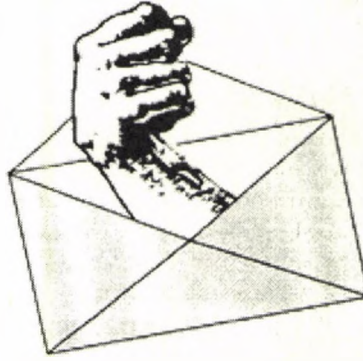
Neslihan Uslu **Hasan Aydoğan** **Metin Andaş** **Mehmet Ali Mandal**

En son İzmir'de polis tarafından gözaltına alınırken görüldüler. 1000 operasyona yeni operasyonlar eklemek istiyorlar. Bu zulme karşı sessiz kalmayacağız. Devletin kayıp ve katliam politikasını her ne pahasına olursa olsun boşa çıkaracağız. İnsanım diyen herkesi kayıplara, katliamlara ve devlet terörüne karşı duyarlı olmaya çağırıyoruz. Unutmayalım, biz sahip çıkarsak kaybedemezler, katledemezler.

Devrimcileri katletmekle, kaybetmekle tüketemezsiniz...
SORUYORUZ.. NEREDELER.. KAYBETMENİZE İZİN VERMEYECEĞİZ.. ALACAĞIZ...

Bursa Özel Tıp Hapisesi'ndeki devrimci tutsaklar adına;

DHKP-C (Nurettin Erenler), TKP/ML(Hayri Yeşil), MLSPB (Ramazan Yıldırım), EKİM (Bekir Balyemez), TKP(ML) (Müslüm Kaloğulları), TDKP (Muzaffer Kırca), TKEP (Mürsel Sağlamcan), TİKB (İsmail Sandıç), TDP (Hüseyin Ülger), MLKP (Kerim Tepeli), PRK-Rızgari (Bülent Kat), THKP-C/HDÖ (Erdoğan Toprak)

Bursa'da 1 Mayıs

Sınıfa karşı sınıf

Proletaryanın ve ezilen ulusların, üretim araçlarına sahip olmaktan başka hiç bir işlevi olmayan kapitalist sınıfa karşı kinlerini, öfkelerini ve başkaldırılarını meydanlara taşıdıkları gün 1 Mayıs, bu yıl, bir işçi kenti olan Bursa'da da kutlandı.

KESK, DİSK, Türk-İş'in çeşitli şubelerinden katılan işçilerle birlikte, ÖDP, EMEP, SİP, İP, CHP

gibi partilerle, Halkevleri, DMP, İHD ve diğer demokratik kuruluşlardan oluşan miting kitlesi, Fomora Meydanı'na doğru kortejler halinde yürüyüşe geçerek, mitingi fiilen başlatmış oldu. Biz komünistler, kararımız uyarınca, işçilerin arasında, onlarla kaynaşıp/bütünleşerek, sınıfın şiarlarını sınıf içinde yükseltmek doğrultusunda hareket ettik. Saflarına katıldığımız DİSK Tekstil sendika görevlileri tarafından sloganlarımız nedeniyle kibarca uzaklaştırıldıktan sonra, Soğanlı'nın direnişçi deri işçilerinin kortejinde katıldık. Burada attığımız

"Kahrolsun kapitalizm, yaşasın devrim ve sosyalizm!", "Yaşasın halkların kardeşliği!", "Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiçbirimiz!" sloganları, deri işçileri tarafından kah katılarak, kah alkışlarla desteklendi. Alana vardığımızda ise tertip komitesinin sık sık, belirlenmiş sloganların atılması doğrultusundaki uyarılarla, kitlenin

coşkusunu frenlemeye çalışması ise bildik olaylardandı.

Biz komünistler için önemli olan sınıfla bağ kurmak, sınıfı kendi bilimiyle buluşturmak. Kısmi de olsa bunda başarılı olduğumuzu söyleyebiliriz. Katılım tarzımızın, deri işçileri üzerinde bıraktığı olumlu etki bile bu tespit için yeterli bir veridir.

"Sınıfa karşı sınıf, düzene karşı devrim, kapitalizme karşı sosyalizm" şiarımızın, Bursa işçi sınıfına da ulaştırılmış olması, bizim için ayrıca bir başarıdır.

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

Bursa'dan SY Kızıl Bayrak okurları

Bir gözümüz varsa bizim binlerce gözü var partinin

İnsanların en önemli gereksinimlerinden biri, yarınlarından umutla bahsedebilmek ve güven içinde olduğunu hissetmektir. Yaşamayı istediklerimiz, umutlarımız vardır. Hani kardelen misali, sıfırın altındaki havaya inat cüret ederek güneşe uzanmak, her türlü engele rağmen umutla yeşermek ister. İnsanca yaşam, sınıfsız bir dünya, emeğin iktidarı, baskısız, sömürsüz, onurlu bir yaşam.

Ama kimileri çok görür. Bu masum isteklere engel olur, set kurarlar. Kendileri gibilerle, yandaşlarıyla, sömürü söz konusu olunca yanyana gelmeyi iyi bilirler. Çünkü bilirler birlikten kuvvet doğacağını. Bu nedenle de istemezler karşıdakilerin birleşmesini. Kendilerini kuvvetli görürler. Lodos görürler kendilerini, eserler ama birer meltem dahi olamazlar. Birleşemediği için karşıdakiler, kasırgalaşıp yıkamadıkları için engelleri, meltemcikler lodos kesilir belli bir süre.

Tüm bunlar güzel anlaşılır şeyler de, bir de taşın altına elini koymak var. Hani o umutlarımızı çalanlara karşı tüm ezilenlerin birleşebilmeleri var. "Partiyle" demiş ustalar. Yani kolsa ezilen, bacaksa, yumruksa sömürülen, bir beyin lazım onları harekete geçirecek. "Bir gözümüz varsa bizim, binlerce gözü var partinin." ...

Bilmem bir okur olarak kabalık mı yapıyorum? Ama genelde dergi, gazete vb. yayınların başlatmış oldukları yardım kampanyasını kendi cephemden başlatıyorum ve tüm dostları da katılmaya çağırıyorum. Olanaklarım kısıtlı, sigaram yok, ama çay paramdan biriktirdiğim 1 milyonu yolluyorum. Maddi paylaşımın da diğer paylaşımlar gibi gerekli olduğunun herkes tarafından anlaşılması gerekiyor.

En içten duygularımla selamlıyorum.

**Cellatların döktükleri kan
kendilerini boğacak!
Bu kan denizinin ufkundan
kızıl bir güneş doğacak!**

Sosyalizm Yolunda

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasetçi Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://ranney.org>